

DƯƠNG KỲ ĐỨC - VŨ QUANG HÀO

Từ điển

TRÁI NGHĨA - ĐỒNG NGHĨA
TIẾNG VIỆT

TỪ ĐIỂN
TRÁI NGHĨA - ĐỒNG NGHĨA
TIẾNG VIỆT

Căn cứ theo các tài liệu
của các TRẦN THẠM PHƯƠNG
và các tác phẩm khác của

các tác giả
VŨ THỤY ANH
và các tác phẩm
TRẦN THẠM PHƯƠNG
và các tác phẩm khác
của các tác giả
và các tác phẩm khác

TRUNG TÂM VI TÍNH (NGHĨA) VÀ CÁC ĐỒNG

Chịu trách nhiệm xuất bản :

Giám đốc TRẦN TRÂM PHƯƠNG
Tổng biên tập NGUYỄN KHẮC PHI

Biên tập :

VŨ THÚY ANH

Trình bày bìa :

TRẦN TIỂU LÂM

Sửa bản in :

VŨ THÚY ANH

Sắp chữ :

TRUNG TÂM VI TÍNH (NXB GIÁO DỤC)

TỪ ĐIỂN TRÁI NGHĨA - ĐỒNG NGHĨA TIẾNG VIỆT /
Dương Kỳ Đức, Vũ Quang Hào. -H. : Giáo dục, 1994, 206tr. ; 19 cm.
Mã số : 8U019T4 (4V)(03)

DƯƠNG KỶ ĐỨC (*chủ biên*) - VŨ QUANG HÀO

TỪ ĐIỂN
TRÁI NGHĨA - ĐỒNG NGHĨA
TIẾNG VIỆT

(Dùng cho học sinh phổ thông các cấp)

(In lần thứ 2, có sửa chữa)

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC - 1994

LỜI NÓI ĐẦU

1. "TỪ ĐIỂN TRÁI NGHĨA - ĐỒNG NGHĨA TIẾNG VIỆT" là công trình đầu tiên về loại này ở nước ta.

Khác với từ điển trái nghĩa đơn thuần, TỪ ĐIỂN *thu thập những từ nào vừa có quan hệ trái nghĩa với những từ này, đồng thời vừa có quan hệ đồng nghĩa với những từ khác.* Tất cả có khoảng 3000 mục từ.

2. TỪ ĐIỂN chủ yếu nhằm phục vụ việc học *phần từ ngữ trong môn TIẾNG VIỆT của học sinh tiểu học và những năm đầu của bậc trung học phổ thông.* Ngoài ra nó còn là cuốn sách học tiếng Việt hữu ích cho thanh thiếu niên Việt kiều muốn nắm vững tiếng nói của quê hương và cho người nước ngoài học tiếng Việt như một ngoại ngữ.

Cụ thể, TỪ ĐIỂN giúp bạn đọc tìm được lời giải đáp cho các vấn đề sau đây của môn TIẾNG VIỆT :

1) Tìm thí dụ minh họa góp phần hiểu sâu các bài học về từ trái nghĩa, đồng nghĩa (*cùng nghĩa, gần nghĩa*) của các sách giáo khoa TIẾNG VIỆT (lớp 5, lớp 6), về sự giàu đẹp của tiếng Việt (lớp 7). Thí dụ, để chứng minh sự phong phú của tiếng Việt, có thể tìm thấy trong TỪ ĐIỂN này gần 70 từ chỉ sự chết, hơn 70 từ chỉ sự buồn.

2) Tìm từ trái nghĩa với một từ nào đó (thí dụ, với các từ *yêu, nhỏ, ngoan*... theo câu hỏi trong sách TIẾNG VIỆT lớp 2, có thể thấy trong TỪ ĐIỂN này 7 từ trái nghĩa với *yêu*..., 6 từ trái nghĩa với *nhỏ*, 10 từ trái nghĩa

với *ngoa...*). Tương tự, có thể trả lời được bài tập với các từ *dầu, dùng...* (lớp 5) và với 30 từ khác của bài 11 lớp 6 (tập I).

3) Tìm từ đồng nghĩa (*cùng nghĩa, gần nghĩa*) với một từ nào đó (thí dụ, với *mừng* (lớp 3), ta tìm được 34 từ, với *cần cù* (lớp 7), ta tìm được 9 từ...).

4) Tìm từ trái nghĩa và đồng nghĩa (*cùng nghĩa, gần nghĩa*) với một từ nào đó (thí dụ với *thùy chung* (lớp 4), ta tìm được 12 từ trái nghĩa và 4 từ cùng nghĩa, gần nghĩa...).

5) Tìm từ ghép (ghép từ) trong đó có một từ nào đó (thí dụ *mát, ngọt, tròn, trắng...* (lớp 3), *có, đen...* (lớp 4), ta có thể nêu ra 19 từ có *trắng*, 11 từ có *đen...*).

6) Làm các bài tập khác về khả năng kết hợp từ ngữ và đặt câu (thí dụ tìm được 16 tổ hợp chỉ các kiểu cười khác nhau (lớp 3)...).

7) TỪ ĐIỂN có phần *thí dụ minh họa* phong phú và có ghi rõ *phạm vi sử dụng* cũng như *phong cách sử dụng* giúp bạn đọc, nhất là Việt kiều và các bạn nước ngoài, dùng từ ngữ được chính xác, đặc sệt lời nói của người Việt (thí dụ, để chỉ cái chết của một con người, phải tùy địa vị xã hội, tuổi tác, quan hệ tình cảm... mà dùng khi thì *băng hà, hi sinh, tử trần, viên tịch*, khi thì *khuất núi, đi xa, yên nghỉ*, khi thì *ngẻo, toi, tòi...*).

3. Cách sử dụng TỪ ĐIỂN

1) Các từ được sắp xếp theo thứ tự ABC và dấu giọng (dấu thanh) : không, huyền, hỏi, ngã, sắc, nặng.

2) Nếu thấy có chữ *x*. (tức là *xem*), thì tìm ở mục liên quan theo chỉ dẫn đó.

3) Nếu thấy có nội dung thì chú ý mục từ có cấu tạo như sau :

- đầu tiên là từ đầu mục ;

- tiếp đó, sau dấu ≠ là những từ trái nghĩa với từ đầu mục ;

- sau dấu = là những từ đồng nghĩa với từ đầu mục (tức là trái nghĩa với những từ ở sau dấu ≠) ;

- sau dấu + thứ nhất là những thí dụ minh họa cách sử dụng (khả năng kết hợp) của các từ đứng sau dấu ≠ ;

- sau dấu + thứ hai là những thí dụ minh họa cách sử dụng (khả năng kết hợp) của từ đầu mục và các từ đứng sau dấu = ;

- thí dụ minh họa được sắp xếp lần lượt theo trật tự của các từ ở sau hai dấu ≠ và = ;

- trong phần minh họa :

* dấu # báo hiệu chuyển sang một trường hợp khác.

* dấu / báo hiệu từ minh họa đứng ở vị trí sau ;

* dấu " " chỉ minh họa là thơ, tục ngữ, thành ngữ, văn vãn ;

- dấu () dùng khi giải thích, nói rõ thêm và khi chưa *phạm vi sử dụng* từ ngữ :

(*chuyên*) : dùng trong các ngành chuyên môn

(*cũ*) : dùng chủ yếu vào thời trước đây

(*hiếm*) : ít dùng, ít gặp

(*phương*) : dùng trong tiếng địa phương

và *phong cách sử dụng* từ ngữ :

(*khẩu*) : phong cách nói thông thường hàng ngày
(*khẩu ngữ*)

(*sách*) : phong cách sách vở, báo chí

(*thân*) : phong cách thân mật

(*trọng*) : phong cách trang trọng

*

* *

"TỪ ĐIỂN TRÁI NGHĨA - ĐỒNG NGHĨA TIẾNG VIỆT" là sự kế tiếp hữu cơ của "TỪ ĐIỂN TRÁI NGHĨA TIẾNG VIỆT" (dùng cho nhà trường) do chúng tôi biên soạn, được Nhà xuất bản Đại học và trung học chuyên nghiệp xuất bản lần thứ nhất năm 1985, tái bản có sửa đổi và bổ sung năm 1988.

Trái nghĩa và *đồng nghĩa* được coi là những thể đối lập (*opposition*), hiểu theo nghĩa : một quan hệ giữa hai yếu tố trong khuôn khổ một kết cấu (*structure*), trong trường hợp của chúng ta, là giữa hai đơn vị từ ngữ. Ở thể đối lập *trái nghĩa*, cái khác nhau trội hơn cái giống nhau, còn ở thể đối lập *đồng nghĩa* thì ngược lại, giống nhau nhiều hơn là khác nhau. Ranh giới giữa *trái nghĩa* và *đồng nghĩa* chỉ là tương đối và tùy thuộc vào đặc trưng (tiêu chí) được chọn làm tiêu chuẩn để phân định trong từng trường hợp cụ thể. *Trái nghĩa* và *đồng nghĩa* có quan hệ hết sức chặt chẽ với nhau, thể hiện tính hệ thống của từ vựng. Việc trình bày quan hệ *trái nghĩa - đồng nghĩa* dưới dạng một từ điển có cấu trúc như kiểu chúng tôi làm ở đây là phương tiện hữu ích để nhận thức rõ những vấn đề ngữ nghĩa của các đơn vị *trái nghĩa* và *đồng nghĩa*.

Kim Mã - Thanh Xuân

DƯƠNG KỶ DỨC - VŨ QUANG HÀO

A Ă Æ

ác

≠ *hiên, hiền đức, hiền hậu, hiền hòa, hiền lành, hiền lương, hiền khô, hiền từ, lành, lương thiện, nhân đức, nhân hậu, nhân nghĩa, nhân từ, thành thiện, thiện, thiện tâm, từ thiện*

= *ác độc, ác đức, ác hiểm, ác nghiệt, bạo ngược, bạo tàn, bất lương, cay nghiệt, cương bạo, dã man, dữ, độc ác, hung, hung ác, hung bạo, hung dữ, hung hãn, hung tàn, hung tợn, man rợ, tàn ác, tàn bạo, tàn khốc, tàn ngược, tàn nhẫn, tàn tệ*

+ *hiên như cục đất*) "Ồ hiền gặp lành" # người đàn bà hiền đức # nụ cười hiền hậu # dòng sông hiền hòa # mặt hiền khô # ăn ở hiền lành # tâm

lòng hiền lương # cử chỉ hiền từ # lành như bụt, lành tính # người lương thiện # nói điều nhân đức # nụ cười nhân hậu # làm điều nhân nghĩa # lòng nhân từ # tâm lòng thành thiện # làm điều thiện, tương ứng thiện trong đời # "Nhân danh thiên tâm làm điều ác đức" # quý từ thiện

+ *ác như hum* : tương ứng ác trong đời, tội ác ; "Ồ ác gặp dữ tàn tành ra tro" # tính tình ác độc # "Nhân danh thiên tâm làm điều ác đức" # đòn đánh ác hiểm # nụ cười ác nghiệt # hành vi bạo ngược # cuộc chiến tranh bạo tàn # nghề bất lương # thói cay nghiệt # hành động cương bạo # tàn sát dã man # nhà có chó dữ, thu dư # quân

độc ác # tính rất hung
 # quân giặc hung ác #
 tên trùm cướp hung bạo
 # dân sôi hung dữ #
 thói côn đồ hung hãn #
 ngọn lửa hung tàn # bỏ
 mặt hung tợn # vụ thâm
 sát man rợ # hành động
 tàn ác # thủ đoạn tàn
 bạo # cực hình tàn khốc
 # chính sách đô hộ tàn
 ngược # danh dấp tàn
 nhẫn # bóc lột tàn tệ

ác x. mặt trắng

ác độc x. ác

ác đức x. ác

ác hiểm x. ác

ác nghiệt x. ác

ai oán x. buồn

ám đạm x. buồn

an x. an toàn

an ninh x. an toàn

an toàn

≠ gian nguy, nguy, nguy
 cấp, nguy hại, nguy
 hiểm, nguy khốn, nguy
 kịch, nguy nan, nguy
 ngập

= an, an ninh, bình an, yên
 ổn

+ phút gian nguy đã qua #
 nguy quá hết hạn rồi /
 biến nguy thành an #

lĩnh thế nguy cấp # nguy
 hại cho sức khỏe # nguy
 hiểm đến tính mạng /
 đường sá xa xôi nguy
 hiểm ; có vẻ không nguy
 hiểm lắm # hoàn cảnh
 nguy khốn # bệnh tình
 nguy kịch # lúc nguy
 nan # nền kinh tế nguy
 ngập

+ an toàn rồi đừng lo !
 đường đi khá an toàn,
 vùng này an toàn lắm ;
 cảm thấy an toàn # hết
 an lại nguy # ban đêm
 thành phố rất an ninh #
 mọi người đều bình an
 vô sự # cuộc sống yên ổn

anh dũng

≠ bạc nhược, hèn nhát,
 nhát gan

= anh hùng, bạo gan
 (khẩu), can đảm, can
 trường (hiếm), dũng
 cảm, gan, gan dạ, gan
 góc, gan lì (khẩu), liều,
 liều lĩnh, táo gan (khẩu)

+ con người bạc nhược, tinh
 thần bạc nhược # hèn
 nhát đầu hàng / sự im
 lặng hèn nhát # nhát
 gan không dám làm

+ anh dũng hi sinh / tinh
 thần anh dũng # dân tộc
 anh hùng, trai anh hùng

gãi dằm dằm # phải
 bạo gan mới dằm lằm #
 can dằm chịu đau đớn #
 chỉ can trường # dằm
 cảm xông lên / hành
 động dằm cảm, tinh
 thần dằm cảm # chịu
 đòn rất gan # chiến si
 gan dạ # gan góc chống
 cự đến cùng # gan lì
 tương quân # lằm liêu #
 hành động liêu lĩnh ;
 dằm cảm nhưng không
 liêu lĩnh # táo gan một
 mình xông vào trọi giặc

anh hùng x. anh dũng

ào ào x. im lặng

ảo x. hư 2

ảo não x. buồn

ăn mặc x. cõi

ăn vận x. cõi

âm

= dương

+ cõi dương, cực dương, khí
 dương, số dương
 (chuyên) ; xin âm dương

+ âm dương cách biệt ; cõi
 âm, cực âm, khí âm, số
 âm (chuyên)

âm phủ x. địa ngục

âm ti x. địa ngục

ấm

= hanh, hanh hao, hanh
 khô, khô, khô cứng, khô
 giòn, khô hanh, khô nẻ,
 khô nóng, se

= âm mốc, âm si, âm thấp,
 âm ướt, âm xi, âm xiu

+ nắng hanh, trời vàng
 hanh, "Gió bắc thì hanh,
 gió nam thì ẩm" # tiết
 trời hanh hao # trời
 hanh khô # quần áo
 khô, gió khô, để khô,
 phơi khô, sấy khô, loại
 cây ưa khô # bần bần
 khô cứng trên mình trâu
 # bánh đa khô giòn #
 mùa khô hanh # môi
 khô nẻ # gió Lào khô
 nóng # môi se ; "Đông
 chết se, hè chết lụt", tã
 lót mới phơi đã se

+ quần áo ẩm, độ ẩm ; hãy
 còn ẩm ẩm, lớp xôp
 chống ẩm, phun ẩm, loại
 cây ưa ẩm ; pháo bi ẩm
 nổ không danh, tương
 mới quét vôi còn ẩm #
 thuốc la để quên bị ẩm
 mốc # tã lót ẩm si # khi
 hậu ẩm thấp # nha tâm
 lục nào cũng ẩm ướt #
 tã lót ẩm xi # bánh đa
 ẩm xiu

ấm x. khô

ảm mốc x. ảm
 ảm thấp x. ảm
 ảm sì x. ảm
 ảm ướt x. ảm, khô
 ảm xì x. ảm
 ảm xiu x. ảm
 ảm x. lạnh
 ân

≠ oân, oân cứu, oân thù, thù

= ân đức, ân huệ, ân nghĩa, ân tình, đặc ân, đặc ơn, ơn, ơn đức, ơn huệ, ơn nghĩa, ơn tình

+ "Oân thì trả oân, ân thì trả ân" / báo oân, gây thù chuốc oân, gây oân, làm ơn nên oân, trả oân # gây nợ oân cứu # oân thù dễ nặng trong lòng # "Báo ân rồi sẽ trả thù"

+ ân sâu nghĩa nặng / ban ân, "Tu lòng dễ xứng báo ân gọi là", dĩ ân báo oân (lấy ân báo oân), hàm ân, trả ân, tri ân, vong ân bội nghĩa # ân đức sâu nặng # ân huệ của người trên # ân nghĩa của xóm giềng # ân tình của bạn bè # đặc ân cho người biết hối cải # gia đặc ơn # ơn sâu nghĩa

nặng / ban ơn, báo ơn, biết ơn, cảm ơn, đền ơn, gia ơn, ghi ơn, hàm ơn, kể ơn, làm ơn, mang ơn, nhớ ơn, quên ơn, vong ơn bội nghĩa, vô ơn # ơn đức của cha mẹ # đã mất tiền lại còn ơn huệ nữa # ơn nghĩa của bà con cô bác # ơn tình này đâu dám quên

ân cần

≠ chiêu lệ, dưng dưng, hồ hững, lạnh lùng, lạnh nhạt, nhạt nhẽo, phớt (khẩu), phớt lạnh (khẩu), té nhạt, thờ ơ

= đơn dạ, nhiệt tình, niềm nở, quan tâm, thân mật, vô vấp, vồn vã

+ hỏi thăm vài câu chiêu lệ # "Dưng dưng như bánh chưng ngày Tết" / nhìn bằng cặp mắt dưng dưng # hồ hững với họ hàng / cái bắt tay hồ hững # giọng lạnh lùng # lạnh nhạt với mọi người / thái độ lạnh nhạt ; dòn tiếp lạnh nhạt # nhạt nhẽo với bạn học cũ / quan hệ nhạt nhẽo # giọng phớt Anglé # mặt phớt lạnh như không hề quen biết

- # tiếp chuyện tè nhạt #
câu trả lời thờ ơ
- + thái độ ân cần, lời thăm
hỏi ân cần # đơn đá
chào hỏi # mời mọc
nhiệt tình # niềm nở
chuyện trò # cử chỉ
giọng nói đầy quan
tâm # võ vai thân mật
không tỏ ra võ vập
với cấp trên # hỏi han
vồn vã
- ân đức x. ân**
ân huệ x. ân
ân nghĩa x. ân
ân tình x. ân
- ẩn**
= hiện, lộ, lộ, thò, xuất hiện
- = biến mất, mất
- + hiện ra mấy dòng chữ lơ
mờ / bụt hiện lên, những
ngôi sao hiện trên nền
trời, thuốc hiện hình #
trăng lộ sau lũy tre # về
đau đớn lộ trên nét mặt.
lộ nguyên hình là kẻ lừa
đảo / xuất đầu lộ diện #
ôm lâu ngày bấy giờ mới
thấy thò mọt ra # bỗng
xuất hiện một người lạ
- + mục tiêu ẩn nấp giây rồi
hiện mười lăm giây #
biến mất trong màn đêm
mất hút giữa đám
đông / đi mất tăm
- âu sầu x. buồn**
âu x. cẩn thận

B

ba x. **cha**

ba hoa x. **bịa**

bà xā x. **chồng**

bác bỏ x. **kháng** định

bác học

≠ bình dân, dân dã, dân gian

= cung đình, hàn lâm, khoa học

+ văn chương bình dân, ngôn ngữ bình dân # nghệ thuật dân dã, lối ví von dân dã # bài thuốc chữa bệnh dân gian, luồng văn hóa dân gian, dòng văn học dân gian, mùa dân gian, kinh nghiệm dân gian

+ văn chương bác học, dòng văn học bác học, chữ nghĩa bác học, ngôn ngữ bác học, lối hành văn bác học # luồng văn hóa cung đình, mùa cung

đình, nghệ thuật cung đình # phong cách hàn lâm # phong cách khoa học, ngôn ngữ khoa học

bạc

≠ chung thủy, chung tình, thủy chung, tình nghĩa, trung thành

= bạc ác, bạc bẽo, bạc nghĩa, bạc tình, bội bạc, đen bạc, phản phúc, phản trắc, phụ bạc, tệ bạc, vô ơn

+ chung thủy với bạn bè ; tình bạn chung thủy, cặp vợ chồng chung thủy ; ăn ở chung thủy # người vợ chung tình # mối tình thủy chung son sắt # thái độ tình nghĩa, lời nói tình nghĩa ; ăn ở tình nghĩa, sống tình nghĩa # trung thành với vợ con / người bạn trung thành

+ *bạc như rận, bạc như vôi*
 / *lời nói bạc* : ăn ở bạc,
 đối xử bạc # "Một người
 bạc ác tình ma, Mình
 làm mình chịu kêu mà
 ai thương" # *nghề bạc*
bèo : cư xử bạc bèo với
 bạn bè # *người bạn bạc*
nghĩa # *kẻ bạc tình* #
ăn ở bội bạc # *thói đời*
đen bạc # *lòng dạ*
phản phúc # *tâm địa*
phản trắc # *người*
chông phụ bạc, "Một
 người phụ bạc xưa kia,
 Chiều danh tâm nã bát
 về hỏi tra" # "Những
 người hữu thủy vô
 chung, Là người tệ bạc
 tin dùng làm chi" ; *đời*
xử tệ bạc # *đồ vô ơn*

bạc x. đen 1

bạc ác x. bạc

bạc bèo x. bạc

bạc nghĩa x. bạc

bạc nhược x. anh dũng

bạc tình x. bạc

bạch x. đen 1

bại x. được 1,

thành công, thắng lợi

ban đêm x. đêm

ban ngày x. đêm

bản chất

≠ *bề ngoài, hiện tượng,*
hình thức, vẻ ngoài

= *thực chất*

+ *bề ngoài* trông có vẻ *hiên*
lành / nhìn *bề ngoài* thì
 thế thôi # *những vụ việc*
tiêu cực đó mới chỉ là
hiện tượng, chỉ thấy *hiên*
tượng không rõ *bản chất*
 # *hình thức hấp dẫn* #
vẻ ngoài hào nhoáng

+ *bản chất* thực ra không
 thế, *bản chất* của sự vật
 không phải lúc nào cũng
 lộ ra / *tốt đẹp về bản chất*
 # *thực chất* thì không ra
 gì, *thực chất* là *ngheo*
nần tình cảm

bán

≠ *buôn, cất, mua, sắm, sắm*
sanh, sắm sửa, tậu

= *đế, nhượng*

+ *buôn chuyển, buôn nước*
bọt, "Buôn gặp chầu, câu
 gặp chỗ", "Buôn quan
 tâm, bán quan tư" # *cất*
hàng / *bán cất, buôn cất*
 # "Mua danh ba vạn,
 bán danh ba đồng",
 "Mua pháo mượn người
 đốt", "Mua trâu xem cỏ,
 lấy vợ xem nòi" # *sắm tét*
 # *sắm sanh lễ cưới* #

sớm sửa cho cô dâu về nhà chồng, sớm sửa sách vở # tậu nhà, tậu trâu / "Giàu tậu, khó bán", "Bán bò đi tậu ênh uong"
 + bán đồ bán thảo, bán sấp bán ngửa, bán tống bán tâng, "Bán hàng chiều khách", "Bán hàng nói thách, làm khách trả rẻ" / "Thuận mua vừa bán" # để lại chiếc đồng hồ cho người quen, để rẻ # nhượng lại đồ đạc / hợp đồng chuyển nhượng nhà đất

bán x. cả 2

bạn

≠ *cừu địch, cừu thù, địch, địch thù, đối phương, kẻ địch, kẻ thù, thù, thù địch, tình địch*
 = bạn bè, bạn hữu, bằng hữu, bầu bạn, bè bạn, bộ (phương), đồng chí, đồng minh
 + quan hệ cừu địch # mối cừu thù # địch x. địch # kì phùng địch thủ # đối phương x. địch # kẻ địch lâu dài, kẻ địch trước mắt # kẻ thù không đội trời chung, kẻ thù truyền kiếp # thù trong giặc ngoài / quân thù ; thêm bạn bớt thù #

luận điệu thù địch, thái độ thù địch, giọng lưỡi thù địch # kẻ tình địch, tay tình địch

+ bạn cùng phố, bạn hàng xóm, bạn học / đồng chí bạn, đối bạn, nước bạn, đơn vị bạn, tình bạn ; đánh bạn, điệu hát già bạn, kết bạn, làm bạn (trở thành vợ hoặc chồng), phân bạn # bạn bè trong trường # quan hệ bạn hữu # tình bằng hữu # bầu bạn năm châu bốn bể / anh em bầu bạn # be bạn làng xã # bắt bớ (kết bạn) (phương) # vừa là đồng chí vừa là anh em # quân đội đồng minh, phe đồng minh

bạn bè x. bạn

bạn hữu x. bạn

bằng quan x. tha thiết

bao la x. hẹp l

bào x. căm

bạo

≠ e lê, nhát, nhát gan, rút rè
 = bạo dạn (khẩu), bạo gan, bạo phổi (khẩu), dạn (phương), táo tợn
 + dáng điệu khềp nép e lê # nhát gãi, nhát như cày / tính nhát không dám đi

tối # nhất gan x. anh
đúng # rụt rè không
dám nói / tình rụt rè
nhút nhát.

- + bạo miêng / "Người nhất
nát người bạo", cử chỉ
rất bạo # ăn nói bạo dạn
bạo gan x. anh đúng
ăn nói bạo phổi ; làm
việc đó kể cũng bạo phổi
dạn gan / nói năng rất
dạn # lĩnh nét táo tợn ;
ăn nói táo tợn

bạo dạn x. bạo

bạo gan x. anh đúng, bạo

bạo ngược x. ác

bạo phổi x. bạo

bạo tàn x. ác

bát ngát x. hẹp 1

bày đặt x. bịa 2

bắc

≠ nam

- + cực nam, "Con dăng nam
vừa làm vừa chơi, Con
dăng bắc đố thóc ra
phơi", gió nam, "Vợ hiền
hòa, nhà hướng nam",
phương nam
- + bắc nam đôi ngà / cực bắc,
phương bắc, "Sâm đông,
sâm bắc, tía tây, Chó
đen ăn cỏ, trời này thì
mưa", "Thâm đông,

trống bác, hễ nực thì
mưa"

bằng hà x. chết

bằng 1

≠ lệch, so le

= bằng bạn, cân, cân đối

- + "Múa vụng chề đất lệch",
"Như đôi dưa lệch so sao
cho bằng", tú lệch, vai
lệch ; kê lệch, ảnh treo
lệch, phát triển lệch #
hai vật ảo so le, đôi dưa
so le ; đứng so le, bố trí
so le

- + bằng vai (hình dáng con
người) / vai bằng ; kê
bằng, so bằng # hai
chiếc dưa bằng bạn #
đôi câu đối treo cân #
thân hình cân đối ; phát
triển cân đối

bằng 2

≠ gập ghềnh, gồ ghề, khắp
khênh, khênh, lồi lõm,
mấp mố, nhấp nhô, sóng
trôu

= bằng phẳng, phẳng,
phẳng lặng, phẳng lì,
phẳng phiu

- + đường núi gập ghềnh #
gồ ghề lắm ổ gà # "Vô
câu khắp khênh, bánh xe
gập ghềnh", hăm rằm

khấp khểnh # cái duyên
răng khểnh # mặt đất
lồi lõm # sân đất mấp
mô # đồi núi nhấp nhô
trập trùng, sóng nhấp
nhô # bờ ruộng sóng
trâu

- + bãi bằng, đất bằng, đồng
bằng, mặt gương bằng,
nhà mái bằng, mặt
bằng ; cào bằng, đánh
bằng, lát bằng, san bằng
chỗ đất bằng phẳng #
đất phẳng, mặt phẳng ;
là phẳng # mặt nước
phẳng lặng # bèo phẳng
lì # mô đất tương đối
phẳng phiu

bằng bạn x. bằng 1

bằng hữu x. bạn

bằng phẳng x. bằng 2

bắt đầu

≠ chấm dứt, dứt, hoàn
thành, kết thúc, ngừng,
xong, xong xuôi

= khởi (cũ), khởi đầu, mở
đầu

+ chấm dứt xung đột, chấm
dứt việc vi phạm # dứt
con bệnh, dứt điểm, dứt
lời / cơn mưa vừa dứt ;
không dứt # hoàn thành
kế hoạch, hoàn thành
năm học # kết thúc chiến

tranh, kết thúc câu
chuyên, kết thúc đại hội,
kết thúc nghỉ hè / tiết
mục kết thúc # ngừng
bản, ngừng chiến, ngừng
tay / không ngừng, tạm
ngừng # "Xong chạy
quảng thầy xuống ao",
xong chưa ?, xong đời,
xong việc / cơm nước
xong, thi xong # mọi sự
đã xong xuôi

- + bắt đầu câu chuyện, bắt
đầu cơm nước, bắt đầu
năm học, bắt đầu nói,
bắt đầu thi / mọi sự mới
chỉ bắt đầu, năm bắt
đầu kế hoạch # cụ là
người khởi ra nghề làm
nước mắm # lúc khởi
đầu, vạn sự khởi đầu
nan # mở đầu đại hội,
mở đầu xung đột / tiết
mục mở đầu

băm x. cha

bần x. giàu

bần bách x. giàu

bần cùng x. giàu

bần hàn x. giàu

bẩn

≠ sạch, sạch sẽ, tinh khiết

= bẩn thỉu, dơ (phương), dơ
bẩn (phương), dơ dáy,
nhơ (cũ), nhơ bẩn

+ sạch như chùi, sạch như li như lau / phong trào ba sạch, "Nhà sạch thì mát, bát sạch ngon cơm", vở sạch chữ đẹp # sạch sẽ là mẹ con người / nhà cửa sạch sẽ ; ăn uống sạch sẽ # bia lon thơm ngon tinh khiết, màu trắng tinh khiết

+ bán như chó, bán như hủi, bán như ma lem / ở bán, trông bán mát # nhà cửa bán thiu ; ăn mặc bán thiu # chu cha ! đo quá trời / vết đo # chân tay đo bán # mặt mũi đo dáy # "Trăm nơ nghìn nơ lấy nước làm sạch" # toàn những thứ nơ bán

bản thiu x. bản

bận

= nhàn, nhàn hạ, nhàn nhã, nhàn rỗi, nhàn tản, rảnh, rảnh rang, rảnh rỗi, rỗi, rỗi rãi, son rỗi, thanh nhàn, thành thoi, thông thả, thư thả

= bận bịu, bận rộn, bận rộn, mắc (phương)

+ nhàn cái thân già / cảnh nhàn, lúc nhàn, việc nhàn # cuộc sống nhàn hạ # dáng điệu nhàn

nhã, không khí nhàn nhã # lúc nhàn rỗi, thời gian nhàn rỗi # thú vui nhàn tản # rảnh tay đối phó / lúc rảnh việc ; không được rảnh lấy một phút # được buổi rảnh rang ngồi ôn chuyện cũ # giây phút rảnh rỗi hiếm hoi # rỗi tay, rỗi việc / lúc rỗi # tranh thủ lúc rỗi rãi # đôi vợ chồng vẫn còn son rỗi # "Vất vả có lúc thanh nhàn, Không dung ai để cầm tù che cho" # nhàn lúc thanh thoi, dẫu óc thanh thoi ; sống thanh thoi # bữa nào thông thả mời cu lại chơi # ít có dịp thư thả

+ "Bận chùi đầu chùi mũi", bận như con mọn, bận học, bận lòng, bận tâm # bận bịu vợ con # đàn bà lúc nào cũng bận rộn # không khí bận rộn, ngày mùa bận rộn # mắc công chuyện / dang mắc

bận x. cõi

bận bịu x. bận

bận rộn x. bận

bận rộn x. bận

bất chính x. chính nghĩa

bất biến x. cố định 1

bất bình thườngx. **bất thường****bất công**≠ công bằng, công bình
(cũ), vô tư

= thiên vị

+ *chấm điểm công bằng, phân phối công bằng, "Không sợ thiếu, chỉ sợ không công bằng", xét xử công bằng # thưởng phạt công bình # thái độ vô tư, trọng tài vô tư*+ *chế độ bất công ; ăn ở bất công # trọng tài thiên vị ; đối xử thiên vị***bất định**

≠ nhất định, xác định

= vô định

+ *vào thời điểm nhất định, một số lượng nhất định # đại lượng xác định, vị trí xác định ; có thành phần xác định*+ *đại lượng bất định ; ở một điểm bất định trên đáy tam giác, có thành phần bất định # con đường vô định, tương lai vô định***bất định x. cố định 1****bất hạnh**≠ *đo, hạnh phúc, hên (phương), may, may mắn, phúc, phúc đức, sung sướng, sướng*= *đen, đen đui, rùi, rùi ro*+ *đỏ x. đen 2 # gia đình hạnh phúc ; sống hạnh phúc # hên x. may # may x. may # may mắn x. may # như vậy là phúc lắm rồi, thật phúc cho tôi # phúc đức lắm mới được như vậy # nu cười sung sướng ; cuộc sống sung sướng # sướng như tiên, sướng quá*+ *cuộc đời bất hạnh, trường hợp bất hạnh, nỗi bất hạnh # đen x. đen 2 # đen đui x. đen 2 # rùi có chuyện gì thì khôn # rùi ro x. may***bất hợp lý x. hợp lý****bất hợp pháp**

≠ hợp pháp

= phi pháp, trái phép

+ *hình thức hợp pháp, một tổng thống hợp pháp ; đấu tranh hợp pháp, hoạt động hợp pháp*+ *một tổ chức bất hợp pháp ; đấu tranh bất hợp pháp, hoạt động bất hợp pháp*

của phi pháp, hành động phi pháp ; làm ăn phi pháp # buôn bán trái phép, nghĩ trái phép

bất lợi x. **hại**

bất lương x. **ác, chính nghĩa**

bất thường

= bình thường

= bất bình thường

+ cuộc sống bình thường, sinh hoạt bình thường, tình hình bình thường, hoạt động bình thường

+ khoản chi bất thường, hội nghị bất thường, thời tiết năm nay bất thường # sinh hoạt bất bình thường, thái độ bất bình thường

bất tiện

≠ thuận lợi, thuận tiện, tiện, tiện lợi, tiện nghi (khẩu)

= phiền phức, phiền toái

+ thuận lợi x. **khó khăn** # thuận tiện cho sinh hoạt / liên lạc thuận tiện, giao thông thuận tiện # tiện dùng / không tiện, làm thế coi sao tiện # cách bố trí tiện lợi ; sử dụng tiện lợi # đồ dùng tiện nghi.

+ bất tiện quá / điều bất tiện ; làm thế e bất tiện, di lại bất tiện, sử dụng bất tiện # nhiều thủ tục phiền phức ; nấu nướng phiền phức # nghi thức phiền toái

bật x. **tắt**

bầu bạn x. **bạn**

bây giờ x. **nay**

bầy x. **cá nhân 1**

bầy đàn x. **cá nhân 2**

bè x. **cá nhân 1**

bè bạn x. **bạn**

bè cánh x. **cá nhân 1**

bè đảng x. **cá nhân 1**

bè lũ x. **cá nhân 1**

bè phái x. **cá nhân 1**

bé x. **khổng lồ**

bé 1

≠ còi, cái, dai (hiếm), dầy, dầy dà, dỏ (khẩu), dở số, kéch (khẩu, hiếm), kéch sù (khẩu), kéch xù (cũ), kềnh (khẩu), khổng lồ, lớn, lớn lao, lớn tướng (khẩu), mập, mập mập, to, to con (khẩu), to đùng (khẩu), to kéch (khẩu), to kềnh (khẩu), to lớn, to sù (khẩu), to sù (khẩu), to xù (khẩu), vĩ đại (trong, khẩu)

= bé bông, bé nhỏ, bé xiu, còi, con, lật vật, mọn, nhỏ, nhỏ bé, nhỏ con (khẩu), nhỏ mọn, nhỏ nhân, nhỏ nhặt, nhỏ nhoi (khẩu), nhỏ thò (khẩu), nhỏ xiu, tí hon, tí xiu (khẩu), vật, vật vãnh, vụn vặt, xinh, xinh xắn, xinh xẻo (khẩu), xiu

+ "Cả cây này buồng", "Cả vù lấp miệng em" / "Chờ thấy sóng cả mà ngã tay chèo" # cột cái, đường cái, ngón cái, rẽ cái, sông cái, trống cái # lá cờ đại, cóc đại, cối đá đại # vóc người dầy; trông dầy ra # thân hình dầy dà, vóc người dầy dà; "Ăn gì to lớn dầy dà làm sao" # ngục rất đồ # lâu dài đồ sộ, bộ sách đồ sộ # con đẽ kéch # cái ba lô kéch sù # khoản chi phí kéch xù # con kiến kênh, tôm kênh # người khổng lồ, loài bò sát khổng lồ # "Lớn vù bu con", "Lớn đầu to cái đại" / cỡ lớn, thành phố lớn; đánh lớn, sản xuất lớn, thắng lớn # giá trị lớn lao; đóng góp lớn lao # còn ít tuổi mà trông lớn tướng # chồi non mập căng # chân tay mập

mập # "To đầu mà đại", to tiền / "Ăn to nói lớn", thàng to # củ khoai to con # cái bánh to dùng, con chuột cống to dùng # chú cóc to kéch # con châu chấu voi to kênh # thàng lợi to lớn, người to lớn như hộ pháp # chiếc áo bông to sù # con quay to sù # công việc to lát # tảng đá to tướng, miếng to tướng # đôi ủng to xù # chiếc bánh ga tô vĩ đại (khẩu), bộ ngực vĩ đại (khẩu), cuộc chiến tranh giữ nước vĩ đại, công trình vĩ đại của thế kỉ

+ bé hạt tiêu, bé xé ra to # bé bông gì nữa / bàn tay bé bông # vóc người bé nhỏ # còi cọc, còi xương / lợn còi, bụi tre còi # ngón tay bé xiu # "Một chiếc thuyền câu bé cón con", cột con, rẽ con, sông con, trống con # đồ đạc lật vật # chút quà mọn, đem tài mọn ra giúp nước # "Quả cau nhỏ nhỏ miếng trâu hôi", mưa nhỏ hạt, cỡ nhỏ, chương trình "bông hoa nhỏ" # niềm vui nhỏ bé # người nhỏ con # món quà nhỏ mọn # thân hình nhỏ nhân, bàn tay nhỏ nhân # những va

chạm nhỏ nhất trong tập thể, chi tiết nhỏ nhất # món tiền nhỏ nhoi # con ngựa nhỏ thó # dinh ốc nhỏ xiu # búp bê tí hon # hạt cườm tí xiu # chuyên vật; ăn cắp vật, khôn vật, ốm vật, tiêu vật # mua mấy thứ vật vãnh # chi tiết vụn vặt # cái cốc xinh, đồ chơi xinh xinh # xe đạp mini xinh xắn # vườn hoa xinh xẻo trước nhà # chít xiu

bé 2

- ≠ cả, lớn, lớn tuổi, lớn tướng, nhón (khẩu)
- = bé dại, nhỏ, nhỏ dại, nhỏ tuổi, út, út ít (khẩu)
- + anh cả, con cả # "Nhỏ còn thơ dại biết chi, Lớn rồi đi học, học thì phải siêng", lớn mà còn ngớ ngếch # người lớn tuổi # lớn tướng còn phải bé bỏng # "Bé thì quả với quả dâu, Nhón thì quả mít chia nhau mới dành"
- + "Bé con nhà bác, lớn xác con nhà chú", bé hạt tiêu / con còn bé, thuở bé # đàn em bé dại; đầu còn bé dại # bà mẹ có con nhỏ, thuở nhỏ, tuổi nhỏ,

tuổi nhỏ làm việc nhỏ # đàn con nhỏ dại # bạn bè nhỏ tuổi # con út, em út, ngón út # cô gái rụt rụt ít

bé bỏng x. bé 1

bé dại x. bé 2

bé nhỏ x. bé 1

bé xiu x. bé 1

béo

- ≠ còm, còm cõi, còm nhom, dẹt, gầy (cũ), gầy, gầy còm, gầy dẹt, gầy gò, gầy gù (khẩu), gầy guộc (khẩu), gầy mòn, gầy nhom, gầy rạc, gầy rộc, gầy top, gầy xop, gầy yếu, kháng khéo (hiếm), kháng khiu, khô dẹt, ngang, nhom nhem, quắt, quắt queo, rạc, rạc rai, rộc, top, xop
- = béo bệu, béo lẳn, béo múp, béo núc, béo nứt, béo phé, béo phì, béo phì, béo quay, béo tốt, béo tròn, béo trục, béo trương, bệu, bu, bu bằm, bu sữa, đậm, đầy, đầy da, mập, mập mập, mập ú (phương), mập ú (phương), mông, mỡ màng, múp múp, phé, phì, phì nộn, phì, phỉnh, phương phi

+ *thằng còm # tấm thân còm côi # ngực dẹt # gầy như hạc, gầy như ve / "Người gầy thầy còm" # đứa trẻ gầy còm # gầy dẹt như con mằm # con mèo dúi gầy gù # đôi vai gầy guộc # "Trai nuôi vợ đẻ gầy mòn, Gái nuôi chồng ốm béo tròn cối xay" # học thi nhiều gầy rạc đi # gầy rộc vì lo # mới ốm đã gầy xẹp # tặng người gầy yếu # tú chi không kheo # cà khằng cà khiu, ngón tay khằng khiu # bộ ngực khô dẹt # cổ ngàng như cổ cò, cao ngàng như con sào # nhom nhem vì đói ăn # quắt như hai ngón tay treo # gầy bé quắt queo # rạc như xác ve # thân thể rạc ròi # người rộc đi sau trần ốm # bụng top lại # má xẹp*

+ "*Xấu mặt hơn béo bụng*", "*Béo chề ngáy, gầy chề tanh*", *béo như bờ sứt cạp, béo như con cun cút # béo bệu không khỏe # tương gầy hóa ra béo lẳn # lơn béo múp # trâu béo núc # "Những người béo trục béo tròn, Ăn vụng như chớp đánh con cá ngày" # thằng bệu # "Lớn vú bụ con" / cổ tay bụ # thằng bé bụ bẫm #*

đôi má bụ sữa # dậm người # dầy ra # "Ăn gì to lớn dầy dà làm sao" # ngón tay mập mập # bò mộng, trâu mộng # cánh tay trần mỡ màng # chân tay múp múp # bụng phệ # đồ này phát phì # bộ mặt phì nộn # mặt phì ra # má phình # mặt mũi phượng phi

béo bệu x. béo

béo lẳn x. béo

béo múp x. béo

béo núc x. béo

béo nút x. béo

béo phệ x. béo

béo phì x. béo

béo phị x. béo

béo quay x. béo

béo tốt x. béo

béo tròn x. béo

béo trục x. béo

béo tương x. béo

bề ngoài x. bản chất

bế x. lảnh 2

bế giảng

≠ *khai giảng, khai trường, mở trường*

= *mãn khóa*

- + *khai giảng lớp huấn luyện, khai giảng năm học mới / lễ khai giảng ; các trường sắp khai giảng # ngày khai trường # ngày mở trường*
- + *bế giảng lớp huấn luyện, bế giảng năm học / lễ bế giảng # làm lễ mãn khóa, ngày mãn khóa*

bền x. bở

bên bi x. nhẩn nại

bệu x. béo

bi x. bi quan 1, bi quan 2, buồn

bi ai x. buồn

bi đất x. buồn

bi lụy x. buồn

bi quan 1

≠ *lạc quan*

= *bi*

+ *lạc quan tếu / tư tưởng lạc quan ; sống lạc quan yêu đời*

+ *thái độ bi quan, cộp mắt bi quan, cái nhìn bi quan # bạn ấy nhìn đời bi lắm*

bi quan 2

≠ *lạc quan, sáng sủa*

= *bi, tuyệt vọng, vô vọng*

+ *kết quả đáng lạc quan # cuộc sống ngày càng sáng sủa*

+ *bệnh tình bi quan lắm # tình cảnh rất bi # tuyệt vọng x. hi vọng # cuộc sống vô vọng*

bi thảm x. buồn

bi tráng x. buồn

bi thiết x. buồn

bi thương x. buồn

bí mật

≠ *công khai*

= *kín, kín đáo*

+ *địa chỉ công khai, danh nghĩa công khai, phiên tòa công khai ; bày bán công khai ở quầy, phê bình công khai, tờ báo ra công khai, đấu tranh công khai*

+ *bí mật phổ biến bằng video đen / hầm bí mật, chỗ ở bí mật, hộp thư bí mật, phiên tòa bí mật ; hoạt động bí mật, đấu tranh bí mật # chuyện kín, hội kín ; bỏ phiếu kín, xử kín ; "Một miệng thì kín, chín miệng thì hở" # kín đáo ra hiệu cho nhau / chỗ ở kín đáo*

bị động

≠ chủ động

= thụ động

- + chủ động đề nghị, chủ động tạo thời cơ, chủ động tiến công, chủ động tò tình / giành quyền chủ động, thế chủ động, phát huy tính chủ động sáng tạo
- + bị động đối phó / làm vào thế bị động, tình trạng bị động # thụ động trong học tập / lối sống thụ động, khắc phục tính thụ động chờ thời

bị trị

≠ thống trị

- + ách thống trị, giai cấp thống trị, kẻ thống trị, dân tộc thống trị, địa vị thống trị
- + giai cấp bị trị, người bị trị, dân tộc bị trị

bịa 1

≠ đúng, thật

= cuội (khẩu) đối trá, điêu, điêu ngoa, điêu toa (khẩu), điêu trá (hiếm), điêu trác (hiếm), ngoa, sai, sai ngoa (cũ, hiếm), thất thiệt

+ đúng x. đúng # thật đấy mà, thật trăm phần trăm / chuyện thật, người thật việc thật, sự thật, tình thật; tương thật; giống y như thật, quả thật

- + bịa vửa vửa chứ, bịa hoàn toàn / chuyện hư cấu nửa thật nửa bịa; chuyện thật mà phi lý như bịa # đúng có mà cuội nhè # con người đối trá # điêu quá chừng / đổ điêu cho người ta # thói điêu ngoa # bỏ lời điêu toa đi # sao lại điêu trá thế # ngón điêu trác của con buôn # nói ngoa; nói thế kể cũng không ngoa # sai x. đúng # an nói sai ngoa # nói những điều thất thiệt, tung tin thất thiệt

bịa 2

≠ nói sòng (hiếm)

= ba hoa, bày đặt (hiếm), bịa đặt, bóp méo, dối, dụng dúng, đặt, đặt để (hiếm), đặt điều, đơm đặt, nói dộc, nói dối, nói điêu, nói khoác, nói láo, nói phách, nói phét, nói trạng, phịa (khẩu)

- + nói sòng về chuyện tiền bạc
- + bịa chuyện, bịa có / tin bịa # chỉ ba hoa làm gì có

chuyện bày đặt # *bịa đặt tin nhảm* / *lời bịa đặt, bác bỏ tin bịa đặt* # *bóp méo câu chuyện* # "*Đối trên lừa dưới*" / *tu dối lòng* # *dụng đúng chuyện không đầu* # *đặt chuyện nói xấu* # *đặt để lịch sử* # *đặt điều vu cáo* / "*Thế gian chẳng ít thì nhiều, Không dung ai để đặt điều cho ai*" # *đơm đặt đủ điều* / *chuyện đơm đặt* # *chỉ được cái nói dóc* # *nói dối như cuội* / "*Ăn mặn nói ngay còn hơn ăn chay nói dối*" # *nói điều nói toa* # "*Nói khoác gặp thời*" # *nói lác không ngưng mồm* # *chỉ được cái nói phách là không ai bằng* # *nói phét in ít thôi* # "*Đốt đặc mà hay nói trắng*" # *phịa chuyện / toàn chuyện phịa* ; *chỉ được cái phịa là giỏi*

bịa đặt x. **bịa 2**

biến động x. **cố định 1**

biến mất x. **ẩn**

biếng x. chăm

biếng nhác x. **chăm**

biệt li x. **chia li**

binh cách x. **chiến tranh**

binh đao x. **chiến tranh**

binh hỏa x. **chiến tranh**

binh lửa x. **chiến tranh**

binh nhung

x. **chiến tranh**

binh qua x. **chiến tranh**

binh x. **chiến tranh**

binh an x. **an toàn**

binh dân x. **bác học**

binh ổn x. **cố định 2**

binh thường

x. **bất thường**

binh thường 1

≠ *đặc biệt, riêng*

= *thông thường, thường*

+ *số báo đặc biệt, yêu cầu đặc biệt, in trên loại giấy đặc biệt, cuộc nói chuyện đặc biệt, không có gì đặc biệt cả, quan hệ đặc biệt, khách đặc biệt, biện pháp đặc biệt, hình thức đặc biệt, loại vải đặc biệt, nhiệm vụ đặc biệt ; trông đặc biệt hẳn lên* # *in trên loại giấy riêng, phải có biện pháp riêng*

+ *yêu cầu bình thường, cuộc nói chuyện bình thường như mọi khi, quan hệ bình thường, loại vải bình thường ; đón tiếp*

bình thường, trông bình thường như mọi thứ khác # biện pháp thông thường, hình thức thông thường # số báo thường, chuyện thường, in trên loại giấy thường, khách thường

bình thường 2

- ≠ dị kì, dị thường, khác lạ, khác thường, kì, kì cục (khẩu), kì dị, kì khôi, kì lạ, kì quái, kì quặc, lạ, lạ đời, lạ lùng, lạ thường, ngộ (khẩu), ngộ nghĩnh, quái, quái dị, quái dân, quái gỗ, quái lạ
- + ăn mặc kì dị # sức mạnh dị thường # dấu vết khác lạ # giọng nói khác thường, dáng điệu khác thường # kì quá / nghe rất kì # tình tình kì cục khác đời # hình thù kì dị # lí lẽ kì khôi của con trẻ # vẻ đẹp kì lạ # bộ dạng kì quái # thái độ kì quặc # lạ kiểu, lạ mắt, lạ miệng, lạ nhĩ / thế mới là chuyện lạ, có phép lạ # thói quen lạ đời # điệu bộ lạ lùng # khoan khoái lạ thường, màu sắc lạ thường # câu đố ngộ ngộ, cái tên

nghe rất ngộ # câu trả lời ngộ nghĩnh # quái thật biến đâu rồi # mặt mũi quái dị # câu chuyện quái dân # làm những chuyện quái gỡ # quái lạ sao tự nhiên lại khác

- + chuyện bình thường, câu hỏi bình thường, thói quen bình thường, một cái tên rất bình thường, dân dã, kiểu tóc bình thường

bình thường 3

- ≠ phi thường
- + điều phi thường, tốc độ phi thường, sự cố gắng phi thường, sức khỏe phi thường, khả năng phi thường, bước nhảy vọt phi thường ; phát triển phi thường ; anh dũng phi thường, giỏi phi thường
- + điều bình thường, tốc độ bình thường, sự cố gắng bình thường, sức khỏe bình thường, khả năng bình thường

bình thường 4

- ≠ long trọng, trang trọng, trọng thể

- + lời tuyên bố long trọng, điệu bộ long trọng, lễ kỉ niệm long trọng ; đón tiếp long trọng # lời lẽ trang trọng, bộ lễ phục trang trọng, vị trí trang trọng # lễ truy điệu trọng thể, cuộc mít tinh trọng thể ; tiễn đưa trọng thể, cử hành trọng thể
- + lễ khai giảng bình thường, lời lẽ bình thường, vị trí bình thường trên lễ đài ; cử hành bình thường như mọi khi, đón tiếp bình thường như người nhà

bình tĩnh 1

- ≠ bối rối, bồn chồn, hoảng, hoảng hốt, hoảng sợ, hồi hộp, lo, lo lắng, lo ngại, lo sợ, lung tung, sốt ruột, thấp thóm, toáy (khẩu)
- = điềm tĩnh, tĩnh, tĩnh bơ (khẩu)
- + vé mặt bối rối, lâm vào tình thế bối rối # lòng bồn chồn, vé bồn chồn # hoảng quá ; phát hoảng # bị một phen hoảng hốt # nét mặt hoảng hốt, tâm trạng hoảng hốt

tiếng kêu hoảng loạn
 # sau cơn hoảng sợ # hồi hộp bước vào phòng thi # lo sốt vó / nổi lo ; dùng lo ; chả lo gì cả cứ nhưn như # tâm trạng lo lắng # chẳng có gì đáng lo ngại # lo sợ viễn vông # lung ta lung tung quên cô chào khách # sốt ruột đi đi lại lại # thấp thóm chờ giấy báo kết quả # cứ toáy cả lên ; giục toáy

- + bình tĩnh đối đáp / thái độ bình tĩnh ; mất bình tĩnh, trở lại bình tĩnh, tỏ ra bình tĩnh, ra vé bình tĩnh ; cử bình tĩnh dã nào # nói năng điềm tĩnh, phản ứng điềm tĩnh # mặt tĩnh như không # tĩnh bơ không hề lung tung

bình tĩnh 2

- ≠ cuống, cuống cả kẻ (thân), cuống cuống, cuống quýt, nóng vội, nôn (phương), nôn ná (khẩu), nôn nóng, rối rít, tất tả, tất tưởi, vội, vội vã, vội vàng
- = thông thả, thung dung, thư thả, từ tốn, ung dung

+ chân tay cuống cả lên ;
giục cuống lên ; mừng
cuống # chạy cuống
cuồng, lo cuống cuồng #
cuống quýt chuẩn bị #
nóng vội muốn làm ngay
nôn nóng sợ trễ giờ #
nôn nả định về sớm #
thái độ nôn nóng # rớt
rít sấm sưa # tắt tả chạy
ngược chạy xuôi # dánh
đi tắt tươi # "Đầu vội
chăng lội qua sông" #
vội vã trả lời # lúc nào
cũng vội vội vàng vàng

+ bình tĩnh chuẩn bị / tác
phong bình tĩnh # đi
đứng thông thả # bước
từng bước thung dung #
thư thả đã nào làm gì
mà rớt cả lên # nói năng
từ tốn # ung dung trước
nguy hiểm / phong thái
ung dung

bỏ 1

* cầm, giam, giam cầm,
giam giữ, giữ, giữ gìn,
hãm, kìm, nắm, nhốt

= buông, buông thả, nhả,
thả, thả

+ không cầm được nước
mắt / thuốc cầm máu #
giam tù / trại giam ; bắt
giam # giam cầm kẻ có
tội # nơi giam giữ # giữ

chặt, giữ người trái phép
giữ gìn của quý # hãm
hoa nở, hãm phanh, hãm
tiết canh # kìm tiếng
cười # nắm đằng chuôi
nhốt chuồng / gà nuôi
nhốt

+ bỏ tay ra, bỏ mũ xuống #
"Buông quàng bỏ vãi",
buông dũa, buông tay,
"Mềm nãn rần buông" #
không chịu buông tha #
"Nhà ngọc phun châu",
nhả bã, nhả phanh # thả
tù / được thả về nhà #
"Thả mỗi bát bóng", thả
phanh / "Lợn thả gà nhốt"

bỏ 2

= cứu mang, giữ, lấy, nuôi
tuyển, ương (hiếm)

= đào thải, loại, loại bỏ,
loại trừ, quăng
(phương), quăng (khẩu),
sa thải, thải, thải loại,
thải trừ, từ, từ bỏ, vứt

+ cứu mang bạn trong hoạn
nạn # giữ lại những cái
cần dùng, giữ nguyên
quốc tịch # lấy nạc bỏ
xương # "Đen đầu thì bỏ,
dỏ đầu thì nuôi" # tuyển
diễn viên, tuyển quân /
đội tuyển ; thi tuyển,
trúng tuyển # "Bỏ thì
thương, ương thì tội",

nhận ương tư ; còn
 ương nợ
 + "Bò của chạy lấy người",
 bỏ bã, bỏ bớt đồ thừa / đồ
 bỏ đi ; xóa bỏ chế độ bao
 cấp # đào thải chất độc /
 bị lịch sử đào thải # loại
 thóc lép ra / giáy loại #
 loại bỏ tạp chất # loại trừ
 phần tử xấu khỏi hàng
 ngũ # quang vũ khí bỏ
 chạy # quăng vào sọt rác
 # sa thải công nhân #
 thải người, thải sĩ than /
 chất thải, nước thải #
 thải loại phế phẩm # thải
 trừ chất cặn bã # từ đứa
 con hư # từ bỏ quốc tịch
 # vứt bỏ / đồ vứt đi

bỏ 3

≠ kết duyên (trọng), kết
 hôn, lấy
 = li dị, li hôn
 + anh X kết duyên cùng chị
 Y # lễ kết hôn ; đăng kí
 kết hôn # lấy chồng, lấy
 nhau
 + bỏ vợ, bỏ nhau # đã li dị
 nhau # tòa xử cho li hôn

bỏ 4

≠ chăm, chăm bẵm (khẩu),
 chăm bón, chăm chút,
 chăm nom, chăm sóc, chú
 tâm, chú ý, để mắt, để

tâm, ngó, ngó ngang,
 quan tâm, săn sóc, thiết,
 trông nom.

- bỏ bê (khẩu), bỏ bễ (khẩu),
 bỏ hoang, bỏ mặc, bỏ rơi,
 bỏ vạ vật, bỏ xó (khẩu)
 + chăm con, chăm đàn gà
 vịt # chăm bẵm con ốm,
 chăm bẵm đàn lợn #
 chăm bón vườn tược,
 chăm bón cho cây trồng #
 chăm chút cây cảnh #
 chăm nom bệnh nhân,
 chăm nom di tích lịch sử
 # chăm sóc mẹ già # chú
 tâm làm giàu # chú ý dạy
 dỗ con cái # để mắt tới
 quần áo đầu tóc của học
 sinh # để tâm tìm hiểu
 vấn đề # ít khi ngó đến
 điện đóm trong nhà # có
 bao giờ ngó ngang đến
 sách vở đâu # quan tâm
 đến âm nhạc / đáng quan
 tâm # săn sóc thương binh
 # chẳng thiết gì tivi tủ
 lạnh # trông nom người
 bệnh, trông nom việc học
 hành của con em
 + không bỏ nhau khi hoạn
 nạn # bỏ bê trách nhiệm,
 bỏ bê việc nhà # bỏ bê việc
 học hành # ruộng bỏ
 hoang # bỏ mặc bạn bè
 khi khô khan # bỏ rơi vợ
 con # bỏ vạ vật ngoài trời

bỏ xô chiếc xe không lau
chùi hàng năm trời

bỏ bê x. bỏ 4

bỏ bẽ x. bỏ 4

bỏ đi x. chết

bỏ hoang x. bỏ 4

bỏ mạng x. chết

bỏ mặc x. bỏ 4

bỏ mình x. chết

bỏ rơi x. bỏ 4

bỏ vạ vật x. bỏ 4

bỏ xác x. chết

bỏ xô x. bỏ 4

bỏ x. buộc

bọn x. cá nhân 1

bóp méo x. bja 2

bờ x. bạn

bố x. cha

bộ phận 1

≠ toàn bộ, toàn cục, toàn
thế, tổng thể

= cục bộ (hiếm), phần,
phần nào

+ toàn bộ của cái # xét về
toàn cục # toàn thể đồng
bào / hội nghị toàn thể ;
chỉ thấy bộ phận không
thấy toàn thể # tổng thể
kiến trúc / hợp thành một
tổng thể

+ bộ phận cơ thể, bộ phận
của lớp học # hi sinh cục
bộ vì lợi ích của toàn thể
phần bánh, phần dầu /
chia phần ; mười phần
hồng cả mười ; riêng từng
phần # biết phần nào sự
thật

bộ phận 2

≠ cả, đầy, đầy đủ, đông đủ,
đủ, hết, hoàn toàn, sạch,
toàn diện, toàn phần, toàn
vẹn, tổng thể, trọn, trọn vẹn

= cục bộ

+ "Được ăn cả, ngã về
không", nhà đi vắng cả #
đá đầy năm, chưa đầy
một cây số # làm bài đầy
đủ, bản vẽ đầy đủ các bộ
phận # lễ tưng đông đủ #
đòi hỏi đủ thứ, khách
khứa đã đến đủ # cả lớp
đi hết # hoàn toàn tin cậy
/ thất bại hoàn toàn # hết
sạch cả tiền, mất sạch
sành sành, ướt sạch #
phát triển toàn diện #
học bổng toàn phần, nhất
thực toàn phần # sự toàn
vẹn lãnh thổ # quy hoạch
tổng thể # thức trọn đêm
/ niềm vui chưa trọn #
hạnh phúc trọn vẹn ; thực
hiện trọn vẹn.

+ sửa sang bộ phận # đầu óc cục bộ, khó khăn cục bộ ; động viên cục bộ

bộ sậu x. cá nhân 1

bồi bác x. cần thận

bồi

≠ lờ

+ bờ lờ, "Miệng ăn núi lờ"

+ đất bồi, "Khúc sông bên lờ bên bồi"

bối rối x. bình tĩnh 1

bội bạc x. bạc

bồn chồn x. bình tĩnh 1

bóng

≠ thấp, trầm

= cao

+ nốt nhạc thấp ; hạ thấp giọng # bè trầm, đoạn nhạc trầm ; lên bóng xuống trầm

+ giọng bóng, điệu bóng ; lên bóng # cao giọng / nốt nhạc cao ; cất cao tiếng hát

bóng x. cao 1, cao 2

bở

≠ bền, chắc, chắc nịch, dai, dai nhách (khẩu), rắn, rắn chắc, rắn chắc, sượng

= dừ (phương), nhừ, toi

+ sợi bền, sức bền ; "Ăn chắc mặc bền" # chắc như cua gạch, lúa chắc hạt / bắp thịt chắc # chân tay chắc nịch # dai như giẻ rách / gà già thịt dai, sợi dai # sợi cháo dai nhách # rắn x. cứng # rắn chắc x. cứng rắn # chắc x. cứng # sượng ngám sượng ngám / khoai sượng, gạch sượng ; còn sượng

+ "Mềm thì dẻo, bở thì dục", bở toi / ghét bở (khi kl cọ), khoai bở, sợi bở # dừ x. nhừ # nhừ x. nhừ # đất toi ; dập toi ; khô toi

bớt

≠ bù, cộng, lên, tăng, thăng, thêm, thêm thớt

= giảm, giáng, hạ, rút, trừ, xuống

+ "Bù di bớt lại", bù lỗ, bù tiền / dền bù, làm bù # được cộng điểm # lên cân, lên chức, lên lương, lên giọng / tăng lên # tăng x. giảm # "Thăng quan tiến chức", thăng cấp # "Thêm dấm thêm ớt", "Thêm vầy thêm cánh", "Thêm bạn bớt thù" ; thêm lo ; tóc thêm bạc / đưa thêm tiền, mặc thêm áo ; càng buồn

thêm # thêm thất tình tiết
li kì

+ "Bớt giận làm lành" /
giảm bớt ; ngân bớt #
giảm x. giảm # giáng
cấp, giáng chức # hạ con
sốt, hạ giọng, hạ huyết áp,
hạ nhiệt / hàng hạ giá #
rút ngắn thời gian, rút bớt
/ báo rút số trang # trừ bì,
trừ điểm # xuống cân,
xuống chức, xuống sức / xe
xuống hơi ; giảm xuống

bớt x. giảm

bu x. cha

bù x. bớt

bụ x. béo

bụ bẫm x. béo

bụ sữa x. béo

bùi ngủi x. buồn

buộc

≠ cời, gỡ, tháo

= bó, cuốn, cuộn, quấn,
quần, thắt, trói, vắn, xe

+ cời nút, cời trói # gỡ
xương / "Cá cần câu biết
đâu mà gỡ" # tháo dây,
tháo gỡ

+ buộc dây, buộc nút, "Buộc
chỉ chân voi" / "Trâu buộc
ghét trâu ăn" # bó bột, bó
củi # cuốn thuốc lá / bánh
cuốn ; làm cuốn chiếu #

cuộn dây cáp, cuộn mảnh
quán băng, quán chỉ /
bánh quán thừng # quận
chỉ # thắt khăn quàng,
"Thắt lưng buộc bụng",
thắt nút # "Trói voi bỏ rọ"
vắn điều thuốc, vắn
khăn / tóc vắn trần # xe
chỉ luôn kim, xe tóc / sợi xe

buôn x. bán

buồn

≠ hể hà, hỉ hà, hí hờn
(phương), hí hững, hoan
hỉ (sách), hoan lạc (sách),
mừng, mừng cuống
(phương, khẩu), mừng
hùm (phương, khẩu),
mừng quỳnh (khẩu),
mừng rờ, mừng rơn
(khẩu), mừng thăm, phán
chán, phán hứng, phán
khích, phán khởi, sung
sướng, sướng, sướng rơn,
thích thú, vui, vui chân,
vui lòng, vui mắt, vui
miệng, vui mừng, vui
nhộn, vui sướng, vui tai,
vui thích, vui thú, vui
tinh, vui tươi, vui vẻ.

= ai oán, âm đạm, ảo não,
âu sầu, bi, bi ai, bi đát, bi
lụy, bi thảm, bi thiết, bi
thương, bi tráng, bùi
ngủi, buồn bã, buồn bực,
buồn chán, buồn phiền,

buồn rầu, buồn rượi, buồn
 tè, buồn teo, buồn tênh,
 buồn thâm, buồn thiêu,
 buồn tình, buồn tủi, buồn
 xo (phương), chán ngát,
 lâm li, lo buồn, lo phiền,
 náo (hiếm), náo nề, náo
 nùng, náo nuột, phiền,
 phiền lòng, phiền muộn,
 phiền não (cũ), rầu, rầu rĩ,
 sầu, sầu bi, sầu muộn,
 sầu não, sầu thâm, sầu tư,
 tè, tè ngát, tè nhạt, thâm,
 thâm đạm, thâm sâu
 (sách) thâm thê (hiếm),
 thâm thiết, thâm thương,
 thê lương (sách), thê thảm,
 thê thiết (sách), thống thiết,
 tủi, tủi hổ, u buồn, u hoài,
 u sầu (sách), u uất, ù dột, ù
 ế, ù rữ, u u phiền (cũ), u u
 sầu (cũ, hiếm).

+ nói cười hể hả # mọi
 người đều hí hỏ # hí
 hửng như *bát được vàng
 # nét mặt hoan hí
 # niềm hoan lạc # đồ
 mừng, tin mừng # vẫy
 đuôi mừng rỡ # lòng
 mừng rơn # bụng mừng
 thâm # tinh thần phấn
 chấn # tâm trạng phấn
 hừng # lời kêu gọi phấn
 khích # tin tức đáng
 phấn khởi # sung sướng
 x. khổ # sướng x. khổ #
 sướng rơn x. khổ # nhìn

thích thú # "Vui như mở
 cờ trong bụng" / niềm vui ;
 chia vui, nói vui # vui
 chân đi quá đường # xin
 anh vui lòng, làm vui
 lòng # trông vui mắt
 # vui miệng kể đủ thú
 chuyện / ăn cho vui miệng
 # đừng vui mừng quá
 sớm # trò vui nhộn # vui
 sướng x. khổ # nghe vui
 tai # vui thích đón Tết
 # vui thú điền viên
 # người vui tính
 # không khí vui tươi
 # hội họp vui vẻ

+ buồn như cha chết /
 chuyện buồn, tin buồn ;
 chia buồn # tiếng khóc
 than ai oán # chiều mùa
 đông âm đạm # điệu hát
 ảo não # giọng nói âu
 sầu # vở kịch vừa bi vừa
 hài # tiếng khóc bi ai
 # tình thế bi đát # tình
 cảm bi lụy # kết cục bi
 thảm # tiếng khóc than bi
 thiết # khúc hát bi
 thương # bài ca bi tráng
 # phứt chia tay thật là
 buồn người # tâm trạng
 buồn bã # buồn bực trong
 lòng # tâm trạng buồn
 chán # làm buồn phiền
 # vè mặt buồn rầu # đôi
 mắt buồn rười rượi
 # cuộc họp buồn tè

cảnh vật buồn teo
 # cảnh chợ chiều buồn
 tênh # câu chuyện buồn
 thăm # mặt buồn thiu
 buồn thiu # buồn tình bỏ
 đi chơi # buồn tủi về thân
 phận hám hiu # câu
 chuyện chán ngắt # giọng
 văn lâm li # lo buồn về
 chuyện con hư # "Đẹp
 như tiên lo phiền cũng
 xấu" # não ruột não gan
 / làm não lòng # tiếng
 khóc than não nề # lời ca
 ai oán não nùng # tiếng
 thở dài não ruột # "Vui
 một đêm thành tiên,
 phiền một đêm thành cú"
 # gây phiền lòng cho cha
 mẹ # gương mặt phiền
 muộn # phiền não quá
 nên sinh bệnh # râu cã
 ruột, râu thối ruột / nghĩ
 mà râu # vé mặt râu rí
 # "Đói bạc râu, sâu bạc
 tóc", "Chưa vui sum họp
 đã sâu chia phối" # khúc
 hát sầu bi # lòng sầu
 muộn # những giọt nước
 mắt sâu não # tiếng khóc
 than sâu thẳm # sầu tư
 khi xa cách người yêu
 # "Tê vui cũng một kiếp
 người" / cảnh vắng vẻ rất
 tê # "Khi vui thì vỗ tay
 vào, Đến khi tê ngắt thì
 nào thấy ai" # câu chuyện

tê nhạt # "Gió thắm mửa
 sâu" ; trông thắm quá #
 những ngày thắm đậm #
 mửa gió thắm sâu # khóc
 lóc thắm thiết # chết
 thắm thương # cảnh thê
 lương tang tóc # tiếng
 kêu thê thắm # tiếng hú
 gọi thê thiết # lời chia
 buồn thông thiết # tủi
 phận / mừng mừng tủi tủi
 # tủi hổ trong lòng # tâm
 trạng u buồn # nỗi u hoài
 # nỗi u sầu # tâm hồn u
 uất # "Nàng càng ủ dột
 nét hoa" # bộ mặt ủ é
 # dáng điệu ủ rũ # nỗi ưu
 phiền # đôi mắt ưu sầu

buồn bã x. buồn

buồn bực x. buồn

buồn chán x. buồn

buồn phiền x. buồn

buồn rầu x. buồn

buồn rượi x. buồn

buồn tê x. buồn

buồn teo x. buồn

buồn tênh x. buồn

buồn thắm x. buồn

buồn thiu x. buồn

buồn tình x. buồn

buồn tủi x. buồn

buồn xo x. buồn

buông x. bỏ 1

buông tha x. bỏ 1

bụ x. dày 1

bừa x. bừa bộn, cần thận

bừa bãi

x. bừa bộn, cần thận

bừa bộn

≠ gọn, gọn gàng, gọn ghẽ,
gọn nhẹ, ngăn nắp, ngăn
gọn.

= bừa, bừa bãi, cồng kênh,
lồng bông, lồng cồng
(khẩu), rườm, rườm rà.

+ câu vãn gọn không rườm ;
xếp dọn nhà cửa cho gọn,
rom rạ thu gọn thành
dống, quần áo xếp gọn
thành đống, quần áo xếp
gọn một vali # nhà cửa
gọn gàng ; sắp đặt gọn
gàng, ăn mặc gọn gàng
dáng người gọn ghẽ, bép
núc gọn ghẽ ; dọn gọn ghẽ,
nại nít gọn ghẽ # hành
trang gọn nhẹ ; được trang
bì gọn nhẹ # nhà cửa
ngăn nắp ; xếp đặt ngăn
nắp, ăn ở ngăn nắp # câu

vãn ngăn gọn ; nói ngăn
gọn, viết ngăn gọn

+ nhà cửa bừa bộn, giường
chõng bừa bộn ; vứt bừa
bộn khắp nơi # giấy má
bỏ bừa trong ngăn kéo, để
bừa ra cả đường đi # nếp
sống bừa bãi ; sân trường
bừa bãi những rác rưởi,
để bừa bãi không theo trật
tự nào # xe chở nhiều bàn
ghế cồng kênh, không
mang theo hàng cồng
kênh # rom rạ lồng bông,
mớ tóc lồng bông # quang
gánh lồng cồng đủ thứ
rườm lời / cắt bỏ chỗ tóc
rườm, câu vãn rườm ; cắt
bỏ cho đỡ rườm, viết rườm
cây cối rườm rà, nhiều
chi tiết rườm rà, câu vãn
rườm rà ; viết rườm rà
quá

bừa phứa x. cần thận

bức x. lạnh

bướng x. hư 1

bướng bình x. hư 1.

C

ca ngợi x. chê

cà gi x. cao 2

cà khố x. cao 2

cà mềng x. cao 2

cả x. bé 1, bé 2, bộ phận 2

cả 1

≠ nửa

= toàn bộ, toàn cục, toàn thể, tổng thể

+ không rời nhau nửa bước, nửa đời người, nửa lớp, nửa ngày, nửa quả, "Vàng trắng ai sẽ làm đôi, Nửa in gói chiếc, nửa soi dặm trường" / hết nửa, một nửa, non nửa

+ toàn bộ x. bộ phận 1

toàn cục x. bộ phận 1

toàn thể x. bộ phận 1

tổng thể x. bộ phận 1

cả 2

≠ bán, dở, nửa

= đầy, đầy đủ, đông đủ, đủ, hẳn, hết, hoàn toàn, sạch, toàn diện, toàn phần, toàn vẹn, tổng thể, trọn, trọn vẹn.

+ "Bán sống bán chết", "Bán tín bán nghi" # "Dở dơi dở chuột", "Dở ông dở thàng", "Dở trăng dở đèn", "Dở khóc dở cười", "Dở khôn dở dại" / "Khóc dở mếu dở" # "Nửa nạc nửa mỡ", "Nửa úp nửa mở", "Nửa thực nửa hư" / hoạt động nửa công khai, nước nửa thuộc địa

+ cả x. bộ phận 2 # đầy x. bộ phận 2 # đầy đủ x. bộ phận 2 # đông đủ x. bộ phận 2 # đủ x. bộ phận 2 # bỏ hẳn rượu chè, khỏi hẳn bệnh, mở hẳn cửa cho rộng, khôn thì khôn hẳn, dại thì dại hẳn dưng có dở dở ương ương # hết x. bộ phận 2

hoàn toàn x. bộ phận 2
sạch x. bộ phận 2
toàn diện x. bộ phận 2
toàn phần x. bộ phận 2
toàn vẹn x. bộ phận 2
tổng thể x. bộ phận 2
trọn x. bộ phận 2
trọn vẹn x. bộ phận 2

cá biệt

≠ chung, phổ biến, thông thường

= đơn lẻ, đơn nhất (sách), hãn hữu, hiếm, hiếm hoi, lẻ tẻ, riêng, riêng biệt, riêng lẻ

+ đặc điểm chung, dấu hiệu chung, quy luật chung, hiện tượng chung ; áp dụng chung cho mọi đối tượng # phổ biến là có hai con / trường hợp phổ biến, quy luật phổ biến, hiện tượng phổ biến # thông thường ở đâu cũng vậy / cách xử sự thông thường

+ cá biệt có người năm con, cá biệt hóa / học sinh cá biệt, hiện tượng cá biệt # áp dụng đơn lẻ cho vài trường hợp # cái đơn nhất, tính chất đơn nhất # hãn hữu mới xảy ra / trong trường hợp hãn hữu # hiếm x. hiếm # hiếm

hoi x. hiếm # lẻ tẻ có xảy ra # riêng đối với đối tượng loại A / tính cách riêng, đặc điểm riêng, quy luật riêng # dấu hiệu riêng biệt cho từng loại # hiện tượng có tính chất riêng lẻ ở đây đó

cá lẻ x. cá nhân 2

cá nhân x. chung

cá nhân 1

≠ bày, bè, bè cánh, bè đảng, bè lũ, bè phái, bọn, bộ sưu (khẩu), cánh (khẩu), cộng đồng, đàn, đảng, đoàn, đội (khẩu), hội, lớp, lũ, lũ lí (khẩu) lứa, nhóm, phái, phe, phe cánh, phe đảng, phe giáp, phe phái, quân khu (khẩu), quần thể, tập thể, thể hệ, toán, tổ, lớp, tụi, xã hội.

= cá thể

+ bày người nguyên thủy, bày thú, bày trẻ / "Chim lạc bày thương cây nhớ cội", sống thành bày # "Năm bè bày phái" ; "Kéo bè kéo cánh" # cùng bè cánh bao che cho nhau # câu kết thành bè đảng # bè lũ bán nước # tư tưởng bè phái ; lời kéo thành bè phái # bọn du côn, bọn mình, đi thành

tùng bọn ; đồng bọn # bộ
 sậu lãnh đạo # cánh
 đàn ông, cánh trẻ ; ăn
 cánh với nhau # cộng
 đồng Việt kiều / đời sống
 cộng đồng, tinh thần cộng
 đồng # đàn ông / con đầu
 đàn ; lia đàn, "Sảy đàn
 tan nghề" # đảng cướp /
 "Kéo bè kéo đảng" # đoàn
 đại biểu, đoàn văn công /
 đi thành đoàn # đội
 bóng, đội du kích, đội sản
 xuất # hội tú lo kho, hội
 bát phố / "Cùng hội cùng
 thuyền", đi cả hội # lớp
 đàn em, lớp già, lớp trẻ
 # lũ chuột / "Chim đàn cá
 lũ" ; chết cả lũ # cả lũ li
 kéo theo sau # lứa lợn,
 lứa trứng, lứa tuổi đôi
 mươi / bọn cùng lứa
 # nhóm hiện vật, nhóm
 học tập, nhóm máu / học
 nhóm # phái đẹp, phái
 đối lập, phái mây râu
 # phe hòa bình, phe ta /
 hai phe # cùng phe cánh
 # tụ tập thành phe đảng
 # các phe giáp trong làng
 # các phe phái đối lập
 # kéo cả quân khu ; cùng
 quân khu # quần thể san
 hô, quần thể tượng đài #
 tập thể lớp / chủ nghĩa
 tập thể ; nhân danh tập
 thể # thế hệ cha anh, thế

hệ trẻ / lợn lai thế hệ hai
 # toán biệt kích, toán thợ
 # tổ công đoàn, tổ học
 sinh / họp tổ # tốp máy
 bay / đi từng tốp # tụi lưu
 manh, tụi mình # xã hội
 hóa, xã hội học / du luận
 xã hội, công tác xã hội ;
 ngoài xã hội

+ cá nhân chủ nghĩa / chủ
 nghĩa cá nhân, giường cá
 nhân, ý kiến cá nhân ; lấy
 danh nghĩa cá nhân
 # từng cá thể trong đàn

cá nhân 2

= bày đàn, chung, công,
 công cộng, cộng đồng
 (hiếm), đàn, đồng đội, tập
 thể

= cá lẻ, cá thể, chiếc (sách),
 cô, cô độc, cô đơn, cô quăc
 (cũ, hiếm), cô quạnh, cô
 thể (hiếm), độc, độc thân,
 đơn, đơn chiếc, đơn côi,
 đơn độc, lẻ, lẻ loi, mảnh,
 một mình, riêng, riêng lẻ,
 riêng tây (cũ), riêng tư, tư

+ có tính chất bày đàn, tâm
 lí bày đàn # chung x.
chung # công x. **chung**
 # công cộng x. **chung**
 # cộng đồng x. **chung**
 # đàn x. **đàn** # cúp đồng
 đội, đoạt giải đồng đội,
 tinh thần đồng đội # họ

khẩu tập thể, nhà tập thể,
đời sống tập thể, kinh tế
tập thể, tinh thần tập thể;
quyết định tập thể, hát
tập thể, làm tập thể, ở
tập thể

+ cúp cá nhân, đồ dùng cá
nhân, tranh giải cá nhân,
giường cá nhân; tính
toán cá nhân, vun vén cá
nhân # làm ăn cá lẻ
nông dân cá thể, kinh
tế cá thể; làm ăn cá thể
cánh chân đơn gối chiếc
thân cô thế cô # sống
cô độc # người già cô
đơn, cảnh sống cô đơn
những người cô quả
cuộc đời cô quạnh # bị
cô thế # độc x. đàn # hộ
độc thân; sống độc thân
đơn x. đơn # cuộc
sống đơn chiếc # tâm hồn
đơn côi # chiến đấu đơn
độc # lẻ x. đàn # sống
lẻ loi # ăn mảnh, bần
mảnh # một mình giữa
bầy sói, "Kẻ đi muôn dặm
một mình xa xôi" / chơi
một mình # riêng x.
chung # riêng lẻ x.
chung # riêng tây x.
chung # riêng tư x.
chung # tư x. chung

**cá thể x. cá nhân 1, cá
nhân 2, chung**

cách

= liền, nối, nối liền, nối
tiếp, thông, thông liền,
thông suốt, tiếp liền, tiếp
nối

= cách biệt, cách bức, cách
ngăn, cách quãng, cách
trở, đứt quãng, gầy, gầy,
gián đoạn, ngăn cách

+ núi liền núi sông liền
sông, "Chó liền da, gà
liền xương" # nối lại
quan hệ, nối nhịp cầu /
dấu nối, gạch nối # nối
liền hai ngõ # nối tiếp
nhịp cầu / mùa hạ nối tiếp
mùa xuân, tháng lợi nối
tiếp thành công # thông
đường, thông xe / lối
thông với bên ngoài; ăn
thông sang ngõ # Bắc
Nam thông liền một dải
đường đi thông suốt,
liền lạc thông suốt # nhà
nọ tiếp liền nhà kia # bài
này tiếp nối bài khác

+ "Cách sông nên phải lụy
dờ", "Cách núi ngăn
sông", cách nhau một con
đê, cách đây không lâu /
giấy cách điện, lớp cách
nhiệt # ở cách biệt, hàng
năm trời cách biệt # sống
cách bức nhau kẻ nam
người bắc # đôi ngã cách
ngăn # xe chạy cách

quãng # "Thái Bình cách
trở dò giang", xa xôi cách
trở # vòng vây bị dứt
quãng, mạch quãng dứt
quãng # gãy cầu / cành
gãy # làm gián đoạn sự
đi lại ; quan hệ bị gián
đoạn # tường ngăn cách

cách biệt x. cách

cách bức x. cách

cách mạng

≠ phản cách mạng, phản
động

= tiến bộ

+ những tổ chức phản cách
mạng, lời tuyên truyền
phản cách mạng # thế lực
phản động, tư tưởng phản
động

+ lực lượng cách mạng, tinh
thần cách mạng, cao trào
cách mạng # phong trào
tiến bộ, tư tưởng tiến bộ

cách ngăn x. cách

cách quãng x. cách

cách trở x. cách

cách xa x. gần

cãi x. cưỡng

cái x. bé 1, cha, chính

cái 1

≠ đục, sống (phương), trống

= mái, nái, sè

+ con đục, du đủ đục, hoa
đục, nhị đục # gà sống
thiến # chim trống, con
trống, "Gà trống nuôi con"

+ "Chó cái trốn con", du đủ
cái, hoa cái, nhị cái
chim mái, con mái, "Gà
mái gáy gờ" # "Giàu nuôi
lợn nái...", # "Ruộng sâu
trâu nái..." # "Lợn đục
chuộng phê, lợn sè chuộng
chôm", nái sè

cái 2

≠ nước

+ ăn cả cái lẫn nước, "Khôn
ăn cái, dại húp nước"

cảm tính

≠ lí tính

+ cảm nhận bằng lí tính,
nhận thức lí tính

+ đánh giá theo cảm tính,
nhận thức cảm tính

can đảm x. anh dũng

can qua x. chiến tranh

can trường x. anh dũng

càn x. càn thận

càn rở x. càn thận

cạn

≠ *dầy, dày áp, dày phè, dày tràn, rầy (hiếm), sâu, tràn dầy, tràn ngập, tràn trề*

= *lung, nông, vơi*

+ *dầy cốc nước, dày giỏ cua, dày ruộng nước / ao dầy, bát cơm dầy, hồ dầy, "Ăn ở như bát nước dầy", thóc dầy bờ; chứa dầy, đổ dầy, đựng dầy, rót dầy # bé dầy áp nước # nời nước gidi dầy phè # bột bìa tràn dầy # "Cả nước sông thì nước đồng rầy # nước giếng sâu # nước sông tràn dầy # ao hồ tràn ngập nước # cánh đồng tràn trề nước*

+ "*Cạn dầm thì uống nước khe*", *cạn khô, cạn tận đáy / ao cạn, ruộng cạn, sông cạn; thuyền mắc cạn, "Thuận vợ thuận chồng tát cạn bé Đông" # bát lung bát vục; dong lung thúng gạo, đổ lung phao dầu; còn lung bể nước # nước giếng nông # bát cơm vơi, bé nước vơi; đơm dầy bán vơi, xới vơi*

**cạn x. còn 1, nông 1,
nông 2**

cạn kiệt x. còn 1

cánh x. cá nhân 1

cao x. bóng

cao l

≠ *la, lùn, lùn tè (khẩu), lùn tịt (khẩu), sâu, thấp, trũng*

= *bóng, cao đồng, cao kêu, (khẩu), cao lều dều, cao lều nghều, cao ngất, cao nghều, cao nghệu, cao nhòng, cao ráo, cao vút, dong dong, lều dều, lều nghều, ngóng, vùn*

+ *cành la trù quả, mít la # thấp chề lùn / chú lùn, giống chuối lùn; thấp lùn # lùn tè như cái nấm # dáng người lùn tịt # "Ruộng cao trồng mùa, ruộng sâu cấy chiêm" # "Thấp chui rào, cao lội nước", thấp lè tè, "Gàu sòng chỉ tát được nơi thấp bờ", quắn ống cao ống thấp; "Én bay thấp mưa ngập cầu ao" # "Nước chảy chỗ trũng", cánh đồng chiêm trũng, mắt trũng sâu; "Vụ mùa cấy cao, vụ chiêm cấy trũng"*

+ *cao như sếu vườn, "Cao bờ thì tát gàu dai" / chiều cao, giày cao cổ, gò má cao; "Trèo cao ngã đau", "Én bay cao mưa rào lại tạnh" # "Gàn bay la, xa bay bóng" # dáng người cao đồng # anh chàng*

cao kều # cao lều đều như
cò hương # người cao lều
nghều # đỉnh núi cao
ngất # chữ "l" cao nghều
cao nhòng như cây sào
nhà cửa cao ráo # ống
khói cao vút # người
dong dong cao # lều đều
như hạc # lều nghều như
sếu vườn # cao chề ngồng
/ cao ngồng # chân ruộng
vàn

cao 2

≠ cà gi (thân), cà khố
(thân), cà mềng (thân), dờ,
dờ ẹc, dón mặt, hạ dảng,
hèn, hèn hạ, hèn kém, hèn
mặt, hèn mọn, hèn yếu,
kém, kém cỏi, mặt, mặt
hạng, mềng (thân), tàng
(khẩu), thấp, thấp hèn,
thấp kém, tời, tời tàn, tời
tệ, xấu, xấu xa, xoàng
(khẩu), yếu, yếu hèn, yếu
kém

= ác (khẩu), bóng, cao cả,
cao cường, cao đạo, cao
đẹp, cao độ, cao khiết, cao
kiến, cao niên, cao quý,
cao sang, cao siêu, cao
tay, cao thâm (củ), cao thủ
(khẩu), cao thượng, cao
xa, cừ (khẩu), cừ khôi, cừ
phách, cực (khẩu), cực kì
(khẩu), dữ (khẩu), dảm,
dảm dang, giỏi, giỏi

giang, hảo hạng, hay, hết
sáy (phương, khẩu), hết ý
(khẩu), khá, khéo, kiệt
xuất, lừng danh, mê hồn
(khẩu), mê li, nhất (khẩu),
nhất hạng (khẩu), số dách
(phương, khẩu), tài, tài
giỏi, tài hoa, tài tình,
thanh cao, thành thạo,
thành thực, thạo, thạo
đời, thiên thần (khẩu),
thương dảng, thượng
hạng, thượng hảo hạng,
thượng thặng, tối ưu, tốt,
tốt đẹp, trội, tuyệt, tuyệt
cú (hiếm), tuyệt cú mèo
(khẩu), tuyệt diệu, tuyệt
mĩ, tuyệt thế (hiếm), tuyệt
trần (khẩu), tuyệt vời,
tuyệt hảo (hiếm), xuất
chúng

+ cái bút cà gi, ổ khóa cà là
gi # chiếc xe đạp cà khố,
đôi giày cà là khố # trình
độ cà là mềng, kĩ thuật cà
mềng # dờ quá chùng /
thạ dờ ; dạy dờ # hát dờ
ẹc # hành động dón mặt
động vật hạ dảng #
phận hèn, tài hèn sức mọn
sự trả thù hèn hạ ; bị
coi là hèn hạ # đàn ông
mà hèn kém # thủ đoạn
hèn mặt # kẻ hèn mọn
này, thân phận hèn mọn
thân phận hèn yếu #
kém toán / mắt kém ; học

kém # tài nghệ kém cỏi,
 kĩ thuật kém cỏi # dở
 mặt!, rề mặt # quân lừa
 đảo mặt hạng # sức học
 rất mềng # chiếc áo tàng
 # bị thấp điểm, "Thấp cơ
 thua trí đàn bà" / cấp
 thấp, nước cờ thấp, điểm
 thấp; đánh giá thấp, hạ
 thấp yêu cầu # mục đích
 thấp hèn, ham muốn thấp
 hèn # trình độ thấp kém,
 địa vị thấp kém # tay nghề
 tồi; diễn xuất tồi # đồ đạc
 tồi tàn; ăn mặc tồi tàn #
 tình trạng tồi tệ; đối xử
 tồi tệ # xấu x. tốt # xấu
 xa x. tốt # bữa cơm
 xoàng, loại xoàng # yếu
 môn văn / phong trào thi
 đua còn yếu, sức học
 yếu; học yếu # thân
 phận yếu hèn # những
 mặt yếu kém

+ cao cấp / cấp cao, nước cờ
 cao, được điểm cao, tuổi
 cao; cất cao, đánh giá
 cao # cái kính ngoài rất
 ác; ăn diện ác lăm #
 nhắc bóng # tấm gương
 cao cả # bản lĩnh cao
 cường, võ nghệ cao cường
 # có vẻ cao đạo lăm # lí
 tưởng cao đẹp # những cố
 gắng cao độ; phát huy
 cao độ # nhà nho cao
 khiết # các cụ lão thành

cao kiến # các vị cao niên
 # danh hiệu cao quý,
 phần thưởng cao quý #
 địa vị cao sang # tài nghệ
 cao siêu, mơ ước cao siêu
 # phù thủy cao tay # tư
 tưởng cao thâm # bậc cao
 thủ, loại cao thủ # mục
 đích cao thượng, tâm hồn
 cao thượng # những
 chuyện cao xa, mơ ước cao
 xa # vào loại cũ; học rất
 cũ # xạ thủ cũ khôi # một
 tay đàn cự phách # tay
 này pha trò thì cực #
 giọng hát cực kì # trời
 nắng dữ; ăn diện dữ ghê
 # đảm việc nước / vợ đảm
 # trai anh hùng gái đảm
 dang # giỏi ngoại ngữ,
 giỏi việc nước / học sinh
 giỏi; dạy giỏi # giỏi
 giang việc nhà # chè hào
 hạng, nước mắm hào
 hạng # hay lăm / ngựa
 hay, văn hay chữ tốt; hát
 hay # chất lượng hết sảy
 # pha nhây cầu hết ý #
 loại khá, trình độ khá khá
 một chút; cũng khá #
 "Khéo vá vai, tài vá nách",
 khéo tay / thợ khéo # võ
 sư kiệt xuất, áng thơ kiệt
 xuất # lừng danh khắp
 vùng / thầy thuốc lừng
 danh # giọng hát mê hồn
 # tiếng hát mê li # được

*thế thì nhất rồi # thú xà
 phòng này nhất hạng
 đầy # tay nghề số dách
 # tài thật / tuyển chọn
 người tài # nhà quản lí
 tài giỏi # họa sĩ tài hoa,
 bức vẽ tài hoa # "Tài
 tình chi lắm cho trời đất
 ghen" / kĩ thuật tài tình
 # tâm hồn thanh cao,
 tấm lòng thanh cao #
 thành thạo nghề nghiệp
 / thao tác thành thạo #
 thành thực động tác /
 luyện tập thành thực #
 thạo đường, thạo tiếng
 Anh, thạo việc / đọc
 thông viết thạo # người
 thạo đời # một chiếc xe
 cúp thiên thần ; đẹp
 thiên thần # động vật
 thượng đẳng # chỗ
 thượng hạng ; nghịch
 thượng hạng ; tốt
 thượng hạng # mĩ phẩm
 thượng hảo hạng # võ sư
 thượng thặng # giải
 pháp tối ưu # "Tốt thì
 khen, hèn thì chê", "Tốt
 danh hơn lành áo" / thi
 đua hai tốt # kết quả tốt
 đẹp, truyền thống tốt
 đẹp ; kết thúc tốt đẹp #
 trội nhất / học trội hơn
 # tuyệt thật / không khi
 thật tuyệt # áng văn
 tuyệt cú # cú đánh đầu
 tuyệt cú mèo # trí nhớ
 tuyệt diệu # thân hình*

*tuyệt mĩ # tuyệt thế giai
 nhân # đẹp tuyệt trần #
 giọng hát tuyệt vời # đồ
 mĩ nghệ tuyệt xảo # tài
 năng xuất chúng*

cao cả x. cao 2
cao cường x. cao 2
cao đổng x. cao 1
cao đạo x. cao 2
cao đẹp x. cao 2
cao độ x. cao 2
cao kêu x. cao 1
cao khiết x. cao 2
cao kiến x. cao 2
cao lâu đều x. cao 1
cao lâu nghêu x. cao 1
cao ngát x. cao 1
cao nghều x. cao 1
cao nghệu x. cao 1
cao nhòng x. cao 1
cao niên x. cao 2
cao quý x. cao 2
cao ráo x. cao 1
cao sang x. cao 2, hèn
cao siêu x. cao 2
cao tay x. cao 2
cao thâm x. cao 2
cao thủ x. cao 2
cao thượng x. cao 2

cao vút x. cao 1

cao xa x. cao 2

cáo x. đại

cay cực x. đấng cay

cay đấng x. đấng cay

cay nghiệt x. ác

căm x. ghét

căm ghét x. ghét

căn bản x. chính

cận kế x. cẩn thận

căng

≠ chùng, co, co rúm, hóp, lép, lép kẹp, móp, ngót, óp, rúm, rúm ró, teo, teo tóp (hiếm), tóp, tóp, xẹp (khẩu, hiếm), xẹp xẹp (khẩu), xẹp, xẹp lép

= dân, dân nõ, giân, giân nõ, máy, nõ, nõ nang, phình (khẩu), phính, trương, trương nõ

+ dây đàn chùng # giày co, gỗ co, vải co # miếng da co rúm # má hóp # bụng lép, ngực lép, thóc lép, túi lép # dạ dày lép kẹp # bụng móp mẹp / dôi móp bụng, gày móp # ngót nước / vệt rân bị ngót # cua óp # bẹp rúm # rúm ró như bóng xẹp hơi # vù teo # chân tay teo tóp # tóp cả người, tóp tóp như

xác ve / má tóp ; gày tóp, heo tóp # người tóp hân đi ; gày tóp # bụng xẹp # cái túi cao su xẹp xẹp # quả bóng xẹp # lốp xe xẹp lép, túi xẹp lép

+ căng như dây đàn, "Căng da bụng, chùng da mặt", căng phòng / da mặt căng, túi căng, vú căng sữa ; bơm căng # cao su bị dân (giãn) # nút phích dân (giãn) nõ # cua máy, thóc máy # bột nõ, vôi nõ # bộ ngực nõ nang, thân thể nõ nang # phình bụng # má phình phính # trương phềnh phềnh / com trương ; chét trương # bánh mì trương nõ trong sữa

câm

≠ bảo, nhủ (phương), nói, nói chuyện, rí răng (khẩu), rí tai (khẩu), thăm thì, thì thăm, thì thì (khẩu), thừa thốt

= im, im lặng, im re, im thít

+ bảo sao nghe vậy / ai bảo thế, "Trầu ơi ta bảo trầu này" ; ai không đi thì bảo # anh nhủ nõ ở lại # nói mãi nõ mới nghe, nói sùi bọt mép / "Hỏi chàng nói,

gọi chàng thưa : "An nên đợi, nói nên lời" ; nghi sao nói vậy, nhờ nói với chị ấy # trong lớp không nói chuyện # không dám rỉ rãng nửa lời # hai bạn ghé vào nhau rỉ tai điều gì ; chỉ nên rỉ tai chỗ nói to # thăm thì to nhỏ / giọng thăm thì # ngồi trong lớp chỗ thì thăm # cô gái thủ thỉ với mẹ chuyện riêng tây # "Biết thì thưa thốt, không biết thì dựa cột mà nghe"

+ câm như hén / ngồi câm lặng không nói, pháo của địch câm họng # im miệng, "Im như thóc trong bồ" / ngồi im không nói # im lặng trong giờ học / hai người im lặng nhìn nhau # im re không dám nói câu nào # "Im thin thít như thít nấu đông" / sợ quá ngồi im thít

câm x. bó 1

cân x. bằng 1

cân đối x. bằng 1

cần x. chăm

cần cù x. chăm

cần lao x. chăm

cần mẫn x. chăm

cần mật x. cần thận

**cần tác x. cần thận
cần thận**

≠ ầu, bồi bác, bừa, bừa bãi, bừa phứa (khẩu), cần, cần rõ, câu thả, chiếu lệ, đối, đối trá, đại khái, lấy lệ, liều, qua loa, qua quýt

= cần kẻ, cần mặt, cần tác (khẩu), cần trong (x. ăm), chu đáo, kĩ, kĩ càng, kĩ lưỡng, nghiêm chỉnh, nghiêm mật, thận trọng, tỉ mẩn, tỉ mỉ, tử tế

+ chóng thời làm ầu, cần phóng nhanh vượt ầu # viết bồi bác mấy dòng rồi nộp bài # làm bừa, trả lời bừa # ăn nói bừa bãi # viết bừa phứa cả lên tường mới quét vôi # chớ cần cần, ý thế làm cần # nói năng cần rõ # chữ viết câu thả # quét dọn chiếu lệ # gạo giá đối chưa trắng # làm ăn đối trá # tác phong quan liêu đại khái # hỏi lấy lệ rồi cho vào # "Ăn liều tiêu cần", làm liều # tác phong qua loa đại khái ; hỏi qua loa vài câu # học qua quýt cho xong

+ cần thận kéo mặt cấp/tinh cần thận ; giữ gìn cần thận # dặn dò cần kẻ # canh phòng cần mặt #

"Cân tác vô áy này", "Cân tác vô ưu" # cân trọng trong cu xử với người trên # chu đáo với vợ con / chuẩn bị chu đáo # kĩ tính / nghĩ cho kĩ đi, "Nhai kĩ no lâu, cày sâu tốt lúa" # kiểm tra kĩ càng từng tí một # cân nhắc kĩ lưỡng # làm ăn nghiêm chỉnh # phòng thủ nghiêm mật # thận trọng khi quyết định / nói năng thiếu thận trọng # tía tốt tí mẩn từng đường nét # kẻ lại tí mĩ từng tình tiết # gói bọc tử tế, gạch dưới tử tế bằng thước kẻ

cân trọng x. cân thận

cất x. bán

câu kết x. chia rẽ

cấu thả x. cẩn thận

cấu kết x. chia rẽ

cậu x. cha

cha

= bầm (phương), bu (phương), cái (cũ), hiền mẫu (cũ), má (phương), mạ (phương), mẫu, mẫu hậu, mẫu thân (trọng), mẫu từ (trọng), mẹ, mạ, mạ (phương), thân mẫu (trọng), từ mẫu (cũ), u (phương)

= ba, bố, cậu, nghiêm đường (cũ, trọng), nghiêm phụ (cũ, trọng), phụ thân (trọng), phụ vương, thầy (phương), thân phụ (trọng), tía (phương)

+ "Bầm ơi có rét không bầm?" # "Con đại cái mang", "Nàng về nuôi cái cùng con" # "Con có mạ như thiên hạ có vua", "Quen nhà mạ, lạ nhà chồng" # "Phúc đức tại mẫu" # muốn tâu mẫu hậu # kính thưa mẫu thân # "Lên non mới biết non cao, Nuôi con mới biết công lao mẫu từ" # "Mẹ hát con khen hay" # "Sảy nạ thì qua tha" # từ biệt thân mẫu # lương y như từ mẫu

+ "Đời cha ăn mặn, đời con khát nước" # "Bố chồng là lông con lợn", bố cu mẹ đi # "Lạy cậu lạy mợ cho cháu về quê, cho dè đi học, cho cóc ở nhà..." # lời giáo huấn của nghiêm đường # không dám trái ý nghiêm phụ # "Dạy con đèn sách, thiếp làm phụ thân", cúi xin phụ thân bớt giận # muốn tâu phụ vương

cha ông x. con cháu

chán ngắt x. buồn

chán ghét x. **ghét**
chanh chua x. **chua 2**
chay x. **mặn**
chạy x. **đắt 1**
chắc x. **bỏ, cứng 1**
chắc nịch x. **bỏ, cứng 1**
chăm

≠ **biếng, biếng nhác, chày**
lười, chệnh mảng, lơ là,
lười, lười biếng, lười chày
thầy (khẩu), lười lĩnh
(khẩu), lười nhác, nhác
(phương)

= **cần, cần cù, cần lao**
(hiếm), cần mẫn, chăm
chỉ, chịu khó, chuyên cần,
siêng, siêng năng

+ **trẻ biếng ăn biếng chơi /**
"Làm biếng lấy miệng mà
dưa" # đồ biếng nhác #
chày lười lao động / thái
độ chày lười # chệnh
mảng việc học hành /
canh gác chệnh mảng #
lơ là việc đồng áng # lười
như hời, lười học, lười suy
nghĩ # bệnh lười biếng, kẻ
lười biếng # đồ lười chày
thầy # lười lĩnh vừa vừa
chủ / bộ dạng lười lĩnh #
thối lười nhác # "Nhác
dâm thì đối chày, nhác
xay thì đối cối", "Việc nhà

thì nhác, việc chú bác thì
siêng"

+ **chăm học, chăm làm,**
"Phần chăm việc khách,
phần siêng việc mình" #
"Nhất nước nhì phân tam
cần tứ giống" # cần cù bù
thông minh / lao động cần
cù # cuộc sống cần lao #
người giúp việc cần mẫn
chăm chỉ học hành /
học sinh chăm chỉ # chịu
khó nghiên cứu cải tiến /
con người chịu thương
chịu khó # chuyên cần
làm ăn / học tập chuyên
cần # "Siêng làm thì có,
siêng học thì hay", "Một
người siêng bằng ba người
nhác" # siêng năng học
tập / làm lung siêng năng

chăm x. bỏ 4

chăm bắm x. bỏ 4

chăm bón x. bỏ 4

chăm chỉ x. chăm

chăm chút x. bỏ 4

chăm nom x. bỏ 4

chăm sóc x. bỏ 4

chấn 1

≠ **lè**

+ **ngày lè, dây nhà lè, số lè**

+ **ngày chấn, dây nhà chấn,**
số chấn

chấn 2

≠ dư, lẻ

= tròn, trọn

+ dư bốn cái / mười năm có dư # lẻ ba quả / lẻ kỉ niệm vào những năm lẻ ; một trăm lẻ năm ; mười năm có lẻ

+ chấn hai chục trứng / mười triệu đồng chấn, năm kỉ niệm chấn, tiền chấn # tròn hai tá bút, tròn mười tám tuổi / một năm tròn # hết trọn mười năm

chặt 1

≠ lỏng, lỏng lẻo, lơi

= săn

+ "Trông chừng thấy một văn nhân, Lòng buông tay khâu bước lờn dậm băng", lỏng óc / dây buộc lỏng, nói lỏng thắt lưng # tóc búi lỏng lẻo, then cửa cài lỏng lẻo # buộc lơi, chỉ xe lơi

+ "Lat mềm buộc chặt", cài chặt cửa, siết chặt ốc, thít chặt dây lưng # chỉ săn, vải săn sợi ; thùng bện săn

chặt 2

≠ lỏng, lỏng lẻo

= chặt chẽ, ngật, ngật nghèo, nghiêm, nghiêm ngật, nghiêm nhật (phương)

+ bỏ lỏng việc tuần tra, buông lỏng quản lí việc tự học # kỉ luật lỏng lẻo, dàn ý bài luận lỏng lẻo ; quản lí lỏng lẻo

+ chỉ đạo chặt phong trào, kiểm soát chặt lối ra vào # phối hợp chặt chẽ, đoàn kết chặt chẽ, giám sát chặt chẽ # cấm ngặt, canh gác rất ngặt # tiêu chuẩn tuyển chọn ngặt nghèo ; kiểm soát ngặt nghèo thí sinh trong phòng thi # lệnh nghiêm ; giữ nghiêm kỉ luật # nội quy nghiêm ngặt

chặt chẽ x. chặt 2

chăm dứt x. bắt đầu

chậm

≠ hối hả, lập cập, mau, mau lẹ, mau mắn (khẩu), nhanh, nhanh chóng, nhanh nhẩu, nhanh nhẹn, vội, vội vã, vội vàng

= chậm chạp, chậm rãi, chậm rì rì, chậm trễ, lờ dờ, dùng dằng, lờ lững (hiếm), lừ đừ, lừ lừ, lững lờ, lững thững, nhân nha,

thong thả, thùng thàng,
thùng thình, từ từ.

+ hơi há di sợ nhờ chuyển
đò # "Lập cập gặp là
họa", lập cập thu dọn đồ
dã # "Ăn thì mau chần,
việc cần thì dùng dĩnh",
mau lên hết giờ rồi, "Mau
tay hơn đầy đũa" / đi mau
cho kịp # giải quyết mau
lẹ # làm việc gì cũng mau
mắn # nhanh như chớp /
tàu nhanh ; chạy nhanh,
đẩy nhanh tốc độ ; lớn
nhanh như thổi # nhanh
chóng hoàn thành #
nhanh nhâu đoảng #
nhanh nhẹn như thanh
niên / tác phong nhanh
nhẹn # vội x. bình tĩnh
2 # vội vã x. bình tĩnh 2
vội vàng x. bình tĩnh 2
+ chậm như rùa, chậm
mà chắc, học sinh chậm
tiến / tác phong hơi chậm,
"Trâu chậm uống nước
đục" ; ăn chậm nhai kĩ, xe
chạy chầm chầm, làm
chậm bước tiến # bộ điệu
chậm chạp ; bò chậm chạp
chậm chạp như sên #
chậm rãi nói / đạp xe
chậm rãi # xe cũ chạy
chậm rì # thu đi chậm
trễ, giải quyết công việc
chậm trễ # "Dùng dĩnh
như chính trời sông",

dùng dĩnh trả lời / dạo
chơi dùng dĩnh dĩnh
mây trời lơ dờ # khỏi
bay lơ lửng "Lừ đừ như
ong từ vào đèn" / phà lừ
đừ qua sông # đoàn tàu
lừ lừ tiến vào sân ga #
dòng sông lững lờ trôi #
lững thững dạo mát #
nhấn nha dạo phố / trâu
nhấn nha gặm cỏ # thong
thả x. bình tĩnh 2 # đi
thùng thàng từng bước,
nói thùng thàng #
"Thùng thình như chúng
anh đây" # từ từ rời khỏi
chỗ / cứ từ từ thôi

chậm x. khoan, muộn

chậm chạp x. chậm

chậm rãi x. chậm

chậm rì x. chậm

chậm rì rì x. chậm

chậm trễ x. chậm

chân

≠ chóp, đầu, đỉnh, mặt, mũi,
ngọn, nóc, tróc (phương)

= đáy, dít, đóc, đuôi, gằm,
gặm, gót, gốc, trón

+ chóp nón, chóp núi #
đầu cầu, đầu tù, "Đầu đội
trời, chân đạp đất", "Đầu
Ngô mình Sở" / trỏ đầu
đuôi ; sóng bạc đầu #
đỉnh x. gốc # mặt bé

nước, mặt cầu, mặt giếng,
mặt sông # mũi dao, mũi
giày, mũi kiếm, mũi kim,
mũi thuyền # ngọn x. gốc
nóc tủ, nóc xe / "Dột từ
nóc dột xuống" # "Ăn trên
ngồi tróc"

+ chân cầu, chân đèn, chân
núi, chân răng, chân trời,
chân tường / "Được dâng
chân lân dâng đầu" # dây
bể nước, dây giếng, dây
nồi, dây sông, dây tủ #
dít nồi, dít vại / xe
commăngca dít vuông,
"Đầu chày dít thót" # đốc
dao, đốc kiếm # dưới
thuyền / "Đầu thừa dưới
thèo", "Đầu trộm dưới
cướp", "Đầu voi dưới
chuột", "Đầu xuôi dưới
lọt" ; xe nối dưới nhau
chạy # găm cầu, găm cầu
thang, "Chó chui găm
chạn", găm tủ # găm cầu,
găm cầu thang, "Chó chui
găm chạn", găm tủ # gót
giày, gót đầu câu chuyện/
đá gót ; "Từ gót chí đầu
đau đầu khổ đấy" # gốc
x. gốc # tròn bát, tròn
kim, tròn niêu / xoáy tròn
óc, "Dưa gang đỏ dít thì
cà đỏ tròn"

chân chính x. giả

chân thật x. giả

chân thực x. giả, hư 2

chất

≠ lượng, số lượng

= chất lượng

+ lượng đổi thì chất đổi /
đặc trưng về lượng # số
lượng không thay đổi/
phát triển về số lượng

+ chất dân ca trong âm
nhạc, chất thơ # chất
lượng không đồng đều /
giám sát về chất lượng

chất lượng x. chất

chật

≠ rộng, rộng rãi, thùng
thình, thụng

= chèn, kích

+ rộng dưng, rộng phần vai
áo / mũ rộng ; quần may
rộng ở đầu gối ; hơi rộng
ở ngực áo # thích mặc
rộng rãi # quần thùng
thình như váy # áo thụng

+ chật phần vai áo / giày
chật ; áo may chật ; bị
chật ở cổ tay áo # áo chèn
áo mặc kích quá ; áo
hơi bị kích nách

chật x. hẹp 1

chật chội x. hẹp 1

chầu chũa x. chết

chầu hà bá x. chết

chầu ông vải x. chết
chầu phật x. chết
chầu trời x. chết
chây lười x. chằm
chầy x. chóng
chen chúc x. dầy 2
chén x. chật
chê

≠ ca ngợi, khen ngợi, khen
 thưởng, ngợi (cũ), ngợi
 khen (hiếm)

= chê bai, chê cười, chê
 trách, chửi, chửi bới, chửi
 máng, chửi rủa, cười, cười
 chê (hiếm), gièm, gièm
 pha, khiến trách, máng,
 máng chửi (hiếm), máng
 mỏ, máng nhấc, nhấc
 máng (hiếm), nhấc móc,
 nói xấu, phê (khẩu), phê
 bình, trách, trách củ, trách
 máng (hiếm), trách móc

+ ca ngợi vẻ đẹp, ca ngợi
 quá lời / bài hát ca ngợi ;
 đáng ca ngợi # khen lấy
 khen dể, "Khen phò mã tốt
 áo" / bằng khen, giấy
 khen, lời khen ; đáng
 khen, được khen # khen
 ngợi hết lời # khen
 thưởng x. **khen thưởng**
 # hết sức ngợi khen

+ chê ông chê eo, "Chê cam
 sành gộp quýt hời" / xin
 miễn chê ; đẹp không chê
 vào đâu được # chê bai
 đủ điều # chê cười thói
 ích kỉ / chỉ tổ cho thiên
 hạ chê cười # chê trách
 cách ăn ở cư xử # chửi
 tộ tham nhũng, chửi bài
 thơ tồi # chửi bới tại
 cuộc họp # chửi máng
 con cái # chửi rủa thói
 hạch sách # cười cho
 thói mũi, "Cười người
 chó có cười lâu" / "Không
 ai khen dám cười, ai nỡ
 cười dám ma" # tiếng
 cười chê của xóm làng #
 "Gièm nên xấu, khen nên
 tốt" # lời gièm pha, thói
 gièm pha # bị khiến
 trách trước cuộc họp # bị
 mẹ máng # máng mỏ con
 cái # máng nhấc thậm
 tộ # nhấc móc chông con
 # nói xấu bạn bè # phê
 cho một trận / bị phê
 trước lớp # phê bình lối
 sống luộm thuộm / lời
 phê bình ; tôi xin phê
 bình ; bị phê bình rất
 nặng # trách khéo,
 "Trách lòng hồ hững với
 lòng", "Trách mình trước,
 trách người sau" / than
 thân trách phận # trách
 củ người khác # trách

móc chông con / giọng
trách móc, cái nhìn đầy
trách móc

chê bai x. chê

chê cười x. chê

chê trách x. chê

chệnh mảng x. chằm

chết

≠ còn, sinh (hiếm), sống,
sống nhân (khẩu), sống
sót, tồn (hiếm)

= băng hà (trọng), bỏ đi
(khẩu), bỏ mạng, bỏ mình,
bỏ xác (khẩu), châu chúa,
châu hà bá, châu ông vãi
(khẩu), châu phật, châu
trời (khẩu), chết chóc, chết
chìm (khẩu), chết đuối,
chết gi, chết giã, chết
ngóm (khẩu), chết non
(khẩu), chết rấp (tục), chết
tiết (tục), chết trôi
(phương), chết tươi, chết
yếu, đi (trọng), đi đời
(tục), đi tây (khẩu), đi xa
(trọng), già (hiếm, trọng),
giá băng (trọng), héo
(hiếm, trọng), hết đời
(khẩu), hi sinh, khuất
(trọng), khuất bóng
(trọng), khuất núi (trọng),
ma, mất, mất mạng, ngã
(trọng và khẩu), nghèo
(tục), qua, qua đời

(trọng), quy tiên (trọng),
ra đi, tạ thế (trọng), tắt
hơi (hiếm), tắt thở, thác
(cũ), tịch (trọng và tục),
tịch diệt (trọng), toi
(tục), toi mạng (tục), tòi
(tục), trăm tuổi, trợn
vong, từ trần (trọng), từ
(hiếm), từ chiến, từ
thương, từ tiết, từ trợn,
từ vong, về, viên tịch
(trọng), vong (hiếm), yên
giác (trọng), yên nghỉ
(trọng)

+ kẻ còn người mất, "Người
chết nết còn # sinh x.
sinh # "Sống dờ chết dờ",
"Sống lâu lên lão làng" /
"Người sống hơn đồng
vàng", sự sống; bắt sống,
cứu sống, tế sống # có ở
vẫn còn sống nhân # sống
sót sau vụ tai nạn # "Sự
vong như sự tồn"

+ chết nhân răng, "Chết
không kịp ngáp", "Chết
như ngã ra" / cái chết,
thần chết; bán chết, giết
chết # "Trạng chết chúa
cũng băng hà" # đứa bé
bị bệnh uốn ván bỏ đi để
mẹ ở lại # bỏ mạng ở bãi
đào vàng # bỏ mình vì
nước # bỏ xác trong rừng
đức cha đã lên châu
chúa # quăng xuống sông

cho châu hà bá # cho đi
châu ông vài # bà cụ
chẳng mấy nổi sẽ châu
phật # đến tuổi châu
trời ; lên châu trời, về
châu trời # cảnh chết
chóc ; gây chết chóc # cả
bọn chết chùm # "Chết
đuối vó được cọc" # cô bị
chết gì trong bùn # đồ
chết giã # trúng đạn
chết ngóm # chết non khi
mới ngoài mười tuổi # đồ
chết rấp # căn bệnh chết
tiệt, đồ chết tiệt # chết
trời ngoài sông / như cá
chết trời # bị điện giật
chết tươi # chết yếu khi
còn thọ đại # cụ đi lúc
nửa đêm # thế là đi đời
một tên cướp # hân di tây
tử lâu rồi # Người đã đi
xa # "Sống ở nhà, già ở
mò" # hoàng thương giá
bằng # khi cha già mẹ
héo # thế là hết đời tên
phản bội # hi sinh vì tổ
quốc # cụ tôi đã khuất #
bà lão khuất bóng đã vài
năm # các cụ đã khuất
núi cả # "Sống quê nhà,
ma quê chông" / dám ma
"Sống cục đất, mất cục
vàng" # mất mạng như
chơi # ngã xuống vì tổ
quốc / "Trâu ngã làm kẻ
cầm dao" # hân nghèo rồi

ông cụ đã qua năm
ngoài # đã qua đời tại
bệnh viện # cụ ông đã quy
tiên # ra đi bỏ lại bầy con
tho đại # tạ thế ngày hôm
qua thọ 83 tuổi # chưa
chờ được thuốc thì đã tắt
hơi # bệnh nhân đã tắt
hơi # bệnh nhân đã tắt
thở # "Sống gửi, thác về",
"Sống đục sao bằng thác
trong" # cụ tịch khi
mới ngoài lục tuần # sau
khi Đức Phật tịch diệt #
lại toi một mạng người #
cần thận kéo toi mạng #
tôi luôn một lúc năm tên
mua sẵn cỗ áo phùng
khi trăm tuổi # bài hát
chiến sĩ trận vong # đã từ
trần sau thời gian dài thu
bệnh # "Sinh dữ tử lành",
cửa tử, "Nghĩa tử là nghĩa
tận" ; giấy báo tử, "Vào
sinh ra tử", đội thanh
niên quyết tử # cả hai
viên tướng đều tử chiến #
bị tử thương trong chiến
dấu # tử tiết để bảo toàn
danh dự # tử trận hồi
đầu kháng chiến # tử lệ
tử vong cao, quân số tử
vong không lớn ; bị tử
vong khi mổ # không kịp
trối trăng đã về # đức
thượng tọa đã viên tịch #
"Sự vong như sự tồn" #

*những liệt sĩ đã yên giấc
nghìn thu # yên nghỉ
dưới suối vàng*

chết x. héo, sinh
chết chóc x. chết
chết chàm x. chết
chết đuối x. chết
chết gi x. chết
chết giã x. chết
chết ngóm x. chết
chết non x. chết
chết rấp x. chết
chết tiết x. chết
chết trôi x. chết
chết tươi x. chết
chết yếu x. chết
chi

≠ thu, thu nhập

*= chi dùng, chi phí, chi
tiêu, tiêu, tiêu dùng, tiêu
pha, tiêu phí, tiêu xài,
xài (phương), xài phí
(phương)*

*+ thu từ nguồn thuế, thu
được ngoại tệ / khoản thu
nhỏ, nguồn thu của ngân
sách ; tăng thu # thu
nhập nhiều nhờ chăn nuôi
/ tiền thu nhập hàng
tháng*

*+ chi cho sản xuất / khoản
chi lớn, ai là người chi,
tiền chi ; giảm chi # chi
dùng cho đi đường / tiền
chi dùng hàng ngày # chi
phí cho học tập / nhiều
khoản phải chi phí # chi
tiêu tiết kiệm, chi tiêu một
khoản lớn / hạn chế chi
tiêu cho tiệc tùng # tiêu
hoang / tiền tiêu vặt #
tiêu dùng hàng ngày, tiêu
dùng vào nhiều việc #
tiêu pha tàn tiện / chẳng
dám tiêu pha # tiêu phí
tiền bạc, tiêu phí vào
những trò vô bổ # tiêu xài
hoang phí / chỉ quen tiêu
xài # xài sang / tiền xài
xài phí xả láng / không
dám xài phí tiền bạc của
ba má*

chi chít x. dày 2

chi dùng x. chi

chi phí x. chi

chi tiêu x. chi

chia x. chia rẽ

chia li

*≠ đoàn tụ, đoàn viên
(hiếm), sum họp, sum vầy*

*= biệt li, chia lìa, chia phối,
li biệt, li tán*

*+ vợ chồng đoàn tụ, niềm
vui đoàn tụ # mở tiệc*

đoàn viên # cảnh sum
họp, gia đình sum họp,
ngày sum họp # họ hàng
sum vầy, "Nhưng mong cả
nước sum vầy"

+ cuộc chia li, gia đình chia
li, giờ chia li # biệt li đôi
ngã / cảnh biệt li # gây
cảnh chia lìa, vợ chồng
chia lìa # lúc chia phôi,
"Chưa vui sum họp đã sầu
chia phôi" # nỗi buồn li
biệt # li tán trong chiến
tranh

chia li x. họp

chia lìa x. chia li

chia phôi x. chia li

chia rẽ

≠ câu kết, cấu kết, đoàn kết,
hòa hợp, kết, kết đoàn
(cũ), kết liên, liên hiệp,
liên kết, liên minh

= chia

+ các phần tử cấu câu kết
với nhau # đoàn kết toàn
dân, đoàn kết lại, đoàn
kết một chiều, đoàn kết là
sống / tinh thần đoàn kết,
một tập thể đoàn kết ;
mất đoàn kết # khối hòa
hợp dân tộc, tình tình hòa
hợp # kết thành một tập
thể hòa thuận, kết bè kết
đảng # "Kết đoàn chúng

ta là sức mạnh" # kết liên
lại cùng nhau đi lên, kết
liên với nhau # liên hiệp
lại / chính phủ liên hiệp
liên kết sản xuất / chính
sách không liên kết # liên
minh chặt chẽ / công nông
liên minh, hiệp ước liên
minh

+ chia rẽ địch, chia rẽ là
chết, chia uyên rẽ thúy /
thủ đoạn chia rẽ, âm mưu
chia rẽ ; gây chia rẽ #
chia để trị

chiếc x. cá nhân 2

chiến x. chiến tranh

chiến thắng x. thắng lợi

chiến tranh

≠ hòa, hòa bình, bình (hiếm)

= binh cách (cũ), binh đao
(cũ), binh hỏa (cũ), binh
lửa, binh nhung (cũ) binh
qua (cũ), can qua (cũ),
chiến, đao binh (cũ),
kháng chiến, loạn, loạn
lạc, lửa binh (cũ), nội
chiến

+ "Chiến hòa sắp sẵn hai
bài", phái chủ hòa # chim
hòa bình, nền hòa bình,
chủ nghĩa hòa bình,
phong trào hòa bình,
thành trì hòa bình ; đem
lại hòa bình, lập lại hòa

bình, bảo vệ hòa bình, đấu tranh vì hòa bình # gái thời bình

+ chiến tranh hạt nhân, chiến tranh huynh đệ tương tàn, chiến tranh xâm lược, chiến tranh chớp nhoáng / cuộc chiến tranh, lò lửa chiến tranh, tai nạn chiến tranh ; phát động chiến tranh, tiến hành chiến tranh # "Gặp cơn binh cách nhiều nạn cũng thương" # gây việc binh đao # trong cơn binh hỏa # "Đấu binh lửa nước non như cũ" # "Phen này động việc binh nhung" # cuộc binh qua điều tàn # "Đấn mình trong áng can qua" ; "Bao giờ dân nổi can qua, Con vua thất thế lại ra ở chùa" # cuộc chiến, thời chiến, nhẩy vào vòng chiến ; đình chiến, gây chiến, tuyên chiến, phải chủ chiến # cuộc đao binh khốc liệt # kháng chiến trường kì / cuộc kháng chiến, phong trào kháng chiến ; tổ chức kháng chiến, đẩy mạnh kháng chiến # trai thời loạn ; chạy loạn # cảnh loạn lạc, thời buổi loạn lạc # "Lửa binh đâu đã âm âm một phương" #

cuộc nội chiến ; xảy ra nội chiến

chiều x. ghét, sáng 1

chiều chuộng x. ghét

**chiếu lệ x. ăn cần,
cần thận**

chìm

≠ nổi

= chìm ngấm, trằm (phương)

+ nổi lên mặt nước / phao nổi, cửa nổi, cần củ nổi, chữ nổi cho người mù ; loại cá ăn nổi, màu sắc khá nổi, một ca sĩ đang nổi như cồn

+ chìm xuống đáy / cửa chìm, dò chìm, lò cốt chìm, khắc chữ chìm ; phong trào chìm ; loại cá ăn chìm ; "Ba chìm bảy nổi chín lênh đênh" # cái gàu chìm ngấm dưới đáy giếng # xuống bị trằm

chìm ngấm x. chìm

chín 1

≠ sống, sống sít (khẩu), tái

= dư (phương), như

+ "Trên sống dưới khe tú bề nát bét" / khoai sống, món rau sống, thịt sống ; ăn sống nuốt tươi, "Tôm nấu

sống, bóng để uơn" # cơm
nấu sống sít # tái x. nhừ

- + "Com chín tới, vạ mới
cười", thức ăn chín, phở
chín, thịt chín; ăn chín,
lược chín, nấu chín #
"Cần tái cái dừ" # nhừ tới
/ bung nhừ, ninh nhừ;
nát nhừ

chín 2

≠ xanh, xanh lè

= chín bóì, chín cây, chín
ép, chín mòm (hiếm),
chín mồm, chín muõi,
chín rộ, chín rục, chín
sáp, chín sữa, chín tới

- + "Xanh nhà còn hơn già
đồng" / ốc nấu đậu phụ
chua xanh, không ăn quả
xanh và uống nước lã #
quả xanh lè chất xít

- + "Chín quá hóa nâu" / quả
chín, "Lúa chín hoa ngâu
đi đâu chàng gặt" # bưởi
mới chín bóì # chuối chín
cây # chuối rám chín ép
đu đủ chín mồm # cam
chín muõi # vải chín rộ
khắp vườn # mít chín rục
lúa chín sáp # lúa chín
sữa # táo chín tới

chín bóì x. chín 2

chín cây x. chín 2

chín ép x. chín 2

chín mòm x. chín 2

chín mồm x. chín 2

chín muõi x. chín 2

chín rộ x. chín 2

chín rục x. chín 2

chín sáp x. chín 2

chín sữa x. chín 2

chín tới x. chín 2

chính

≠ nhánh, phụ, thứ yếu

= cái, căn bản, chính yếu,
chủ (hiếm), chủ chốt, chủ
công, chủ đạo, chủ quản,
chủ yếu, cốt yếu, cơ bản

- + đường nhánh, rẽ nhánh #
bữa ăn phụ, công phụ, lái
phụ, nguồn thu nhập phụ,
rẽ phụ, kinh tế phụ gia
đình, diện tích phụ, vai
phụ, nhân vật phụ #
hướng tiên công thứ yếu,
vấn đề thứ yếu, mặt hàng
thứ yếu, vai trò thứ yếu,
địa vị thứ yếu, nhiệm vụ
thứ yếu

- + bữa ăn chính, công chính,
đường chính, lái chính,
vụ lúa chính, nguồn sống
chính, vai chính, nhân
vật chính # đường cái,
rẽ cái # vấn đề căn bản,
sự khác nhau căn bản #
vấn đề chính yếu, vai trò

chính yếu # quân Át chủ, con bài chủ, đồng mạch chủ # cán bộ chủ chốt, nhân vật chủ chốt # đơn vị chủ công, nhiệm vụ chủ công # vai trò chủ đạo, địa vị chủ đạo # ngành chủ quản, cơ quan chủ quản # chủ yếu là xuất khẩu / hướng tiến công chủ yếu, mặt hàng chủ yếu, nhiệm vụ chủ yếu # điều cốt yếu, bộ phận cốt yếu # trong xây dựng cơ bản, quy luật cơ bản, đơn vị đo lường cơ bản

chính x. **chính diện**,
chính nghĩa

chính diện

≠ phân, phân diện, tà

= chính

+ mặt phản của hình tượng # tuyến phản diện, hình tượng phản diện, nhân vật phản diện # phái tà trong tiểu thuyết

+ tuyến chính diện, hình tượng chính diện, nhân vật chính diện # mặt chính của hình tượng, phái chính trong tiểu thuyết

chính đại quang minh x.
chính nghĩa

chính đáng x. **chính nghĩa**

chính nghĩa

≠ bất chính, bất lương, gian tà, mờ ám, phi chính nghĩa, phi nghĩa, tà

= chính, chính đại quang minh, chính đáng, đường đường chính chính, quang minh chính đại

+ quyền lợi bất chính # nghề bất lương # động cơ gian tà, thói gian tà # mục đích mờ ám, mưu mô mờ ám # ngọn cờ phi chính nghĩa, hành động phi chính nghĩa, lực lượng phi chính nghĩa # mục đích phi nghĩa, hành động phi nghĩa, lực lượng phi nghĩa, cuộc chiến tranh phi nghĩa # cải tà quy chính

+ ngọn cờ chính nghĩa, mục đích chính nghĩa, hành động chính nghĩa, lực lượng chính nghĩa # phe chính nghĩa, cuộc chiến tranh chính nghĩa # gương cần kiệm liêm chính # việc làm chính đại quang minh # sự tự vệ chính đáng, nguyên

vọng chính đáng # xử sự
đường đường chính chính
con đường quang minh
chính đại, sự nghiệp
quang minh chính đại

chính xác x. **đúng**

chính yếu x. **chính**

chịu khó x. **chăm**

choàng x. **cởi**

chóng

= chầy (cũ), lâu, lâu dài,
lâu la (khẩu)

= chóng vánh, mau (khẩu),
mau chóng

+ đem chầy, năm canh chầy,
"Ai ơi đừng chóng chớ
chầy, Có công mài sắt có
ngày nên kim" # lâu
năm, lâu ngày / hồi lâu ;
dợi lâu, dùng được lâu,
"Miếng ngon nhớ lâu" ;
còn lâu mới hỏng #
chuyến đi lâu dài ; cố
gắng sử dụng lâu dài,
dùng để phải chờ đợi lâu
dài # có mấy phút chứ
lâu la gì đâu.

+ chóng chết, chóng đói,
chóng được ăn, chóng
quên, chóng ra quả, chóng
thời độ mười phút là
cùng, chóng xong / liệu
viết chong chóng còn kịp
nộp bài # giải quyết thủ

tục giấy tờ chóng vánh
mau hỏng, mau khô, mau
lành, mau lớn # mau
chóng tìm ra kết quả

chóng vánh x. **chóng**

chóp x. **chân**

chốc lát x. **lâu dài**

chồng

= bà xā (khẩu), cung phi,
hậu, hậu phi, hiền thê
(cũ), hoàng hậu, nội nhân
(cũ), nội tướng (cũ, khẩu),
phi, phi tần, phu nhân
(trọng), phụ (hiếm), thê
(cũ), thê thiếp (cũ), thiếp
(cũ), vợ

= lang quân (cũ), ông xā
(khẩu), phu (hiếm), phu
quân (cũ)

+ bà xā và các cháu dâu ?
ngoài hoàng hậu vua
còn có các cung phi # lên
ngôi hậu # tuyển chọn
hậu phi cho vua # xin
mời hiền thê cùng ta cạ
chén # quốc vương và
hoàng hậu # nội nhân tôi
cũng đau yếu luôn # mọi
việc trong nhà đã có nội
tướng chăm lo # ái phi
của vua # phi tần mĩ nữ
trong cung # phu nhân
tổng thống, "Từ công sánh
với phu nhân cùng ngồi"
tình nghĩa phu phu

năm thê bầy thiệp # da mang thê thiệp # vợ cả, vợ bé, vợ chưa cưới, vợ hai, vợ hiền dâu thảo, vợ kế, "Vợ lẽ con thêm", vợ mọn (khẩu), vợ nhỏ (phương), "Nhất vợ nhì trời" / bà vợ tôi, mấy đời vợ, mẹ vợ ; bỏ vợ, có vợ, cưới vợ, tục cướp vợ, ế vợ, dụng vợ, "Hỏi vợ thì cưới liền tay", lấy vợ

+ "Chồng chung vợ chạ", chồng chưa cưới / hai đời chồng, em chồng, đức ông chồng ; bỏ chồng, có chồng, ế chồng, gã chồng, "Tậu ruộng giữa đồng, lấy chồng giữa làng" ; "Mẹ già khéo nói thì con dốt chồng", "Gái nào là gái chàng hay ghen chồng", để tang chồng # đức lang quân, "Trót lời nặng với lang quân" # ông xã nhà tôi # "Xuất giá tòng phu", "Ngõ là phu quý phu vinh" (ngõ là chồng quyền quý thì vợ cũng vinh hiển) # phu quân có thâu chàng lòng thiệp

chống x. cưỡng
 chủ đời x. hi vọng
 chu đáo x. cẩn thận
 chủ

= khách, khách khứa, quan khách (trọng), tân khách (cũ, trọng), thực khách

= chúa (cũ)

+ khách danh dự, khách du lịch, khách lạ, khách mời, khách quen, khách riêng, khách thân, "Khách đến nhà chàng gà thì gòi" / đi ăn cơm khách, phòng khách ; có khách, đãi khách, đón khách, "Dâu là con, rể là khách", "Làm khách thì sạch ruột", lòng mến khách, mời khách, thết khách, tiễn khách, phòng tiếp khách # khách khứa đầy nhà # khu vực dành cho quan khách # các vị tân khách đã tề tựu đông đủ # trong nhà lúc nào cũng dài hàng trăm thực khách

+ "Khách một chủ nhà ba", chủ tiệc / bà chủ, đời bóng chủ nhà, ông chủ hiếu khách ; chào chủ, phân ngôi chủ khách ; "Tiền chủ hậu khách" # "Khách ba chúa nhà bầy"

chủ x. chính, thầy
 chủ chốt x. chính
 chủ công x. chính
 chủ đạo x. chính

chủ động x. chính

chủ nô x. thầy

chủ quan 1

≠ khách quan

+ ảnh hưởng của khách quan, nhân tố khách quan ; tác động đến khách quan, đổ tại khách quan

+ vai trò năng động của chủ quan, nhân tố chủ quan ; làm theo chủ quan

chủ quan 2

≠ khách quan

+ do hoàn cảnh khách quan, điều kiện khách quan, thực tế khách quan, chủ nghĩa khách quan, thái độ khách quan không thiên vị ; đánh giá một cách khách quan ; rất khách quan trong nhận xét

+ tính năng động chủ quan, cố gắng chủ quan, năng lực chủ quan, nỗ lực chủ quan, nhận thức chủ quan, chủ nghĩa chủ quan, tư tưởng chủ quan coi thường ; dùng chủ quan, ăn nói một cách chủ quan, rất chủ quan khi làm kế hoạch

chủ quản x. chính

chủ yếu x. chính

chú tâm x. bỏ 4

chú ý x. bỏ 4

chua 1

≠ ngọt, ngọt lịm, ngọt lừ, ngọt lự, ngọt sắc

= chua lè (phương), chua lét (phương), chua loét (khẩu), chua lòm, chua ngoét (khẩu)

+ ngọt như đường phèn / bánh ngọt, của ngọt, "Mặt ngọt chết ruồi", nhân ngọt ; nấu ngọt, pha ngọt
nước mía ngọt lịm
xirô ngọt lừ # rượu nếp ngọt lự # bát chè ngọt sắc

+ chua như giấm / "Chanh chua thì khế cũng chua", ăn rõ của chua, thêm của chua, dưa chua, sữa chua ; muối chua # cam chua lét # quýt xanh chua loét # ăn chua lòm lòm # mè chua ngoét

chua 2

≠ ngọt, ngọt lịm, ngọt ngào
ngọt xót

= chanh chua, chua ngoa, danh đá

+ ngọt như mía lùi, ngọt giọng hò / đàn ngọt hát hay # lời ru ngọt lịm #

giai điệu ngọt ngào, giọng
ngọt ngào # giọng nghe
cứ ngọt xót ; xung hô chị
chị em em ngọt xót

+ "Giọng chua như mè" / nói
chua # cô gái chanh
chua ; ăn nói chanh chua
người dẫu mà chua
ngoa đến thế ; đối đáp
chua ngoa # giọng danh
dã

chua lè x. chua 1

chua lét x. chua 1

chua loét x. chua 1

chua lòm x. chua 1

chua ngoa x. chua 2

chua ngoét x. chua 1

chúa x. khách, thầy

chung

≠ cá nhân, cá thể, đơn,
riêng, riêng biệt, riêng lẻ,
riêng tây (cũ), riêng tư,
tây (cũ), tư, tư nhân

= công, công cộng, cộng
đồng (hiếm), đôi, đồng
đội, tập thể

+ cá nhân x. cá nhân 2 #
cá thể x. cá nhân 2 #
đơn x. đơn # không nói
chuyện riêng trong lớp,
con riêng, của riêng, sở
hữu riêng, lợi ích riêng,
hộ khẩu riêng, mối hiềm

khích riêng, quyền lợi
riêng, quy luật riêng, nhà
riêng, đời sống riêng của
vợ chồng, không làm việc
riêng trong giờ hành
chính ; ra ở riêng # đặc
điểm riêng biệt, phong
cách riêng biệt # trường
hợp riêng lẻ ; làm ăn
riêng lẻ # chuyện riêng
tây # tình cảm riêng tư,
chuyện riêng tư, suy nghĩ
riêng tư # "Phép công là
trọng niềm tây sá nào" #
đời tư, thầy giáo tư,
ruộng tư, trường tư, việc
tư ; dạy tư, học tư # cửa
hàng tư nhân, nhà tư
nhân, kinh tế tư nhân

+ "Cha chung không ai
khóc", con chung, của
chung, sinh hoạt chung,
sở hữu chung, lợi ích
chung, lệ chung, quyền lợi
chung, quy luật chung,
tài sản chung, tổn thất
chung của cả dân tộc #
bảo vệ của công, đất công
của làng, ruộng công,
trường công, việc công #
sở hữu công cộng, nơi
công cộng, máy nước
công cộng, nhà vệ sinh
công cộng, nhà tắm công
cộng # cộng đồng trách
nhiệm / sở hữu cộng
đồng # đôi x. đơn #

dồng đội x. cá nhân 1 #
tập thể x. cá nhân 2

chung x. cá biệt,
cá nhân 2

chung thủy x. bạc

chung tình x. bạc

chùng x. căng

chuyên cần x. chăm

chửi x. chê

chửi bới x. chê

chửi mắng x. chê

chửi rủa x. chê

co

≠ duỗi

= co quắp, co ro, co rúm,
cuốn, cuộn

+ "Co rồi tất phải ruỗi ra,
Lẽ thường trời đất hẳn là
chẳng sai" / con mèo duỗi
mình ; nằm duỗi thẳng
căng

+ co vào, co chân lên ghế /
chân co chân duỗi ; nằm
co ; "Khéo co thì ấm" #
chân tay co quắp ; nằm co
quắp vì lạnh # co ro
trong đêm đông / ngồi co
ro một xó # co rúm người
vì sợ / chân tay co rúm #
con té té cuộn thân lại #
rán cuộn mình trong tổ ;

nằm cuộn tròn trong lòng
mẹ

co x. căng

co quắp x. co

co ro x. co

co rúm x. căng, co

có

= vắng, vắng mặt, thiếu
(khẩu)

= có mặt, hiện diện (trọng),
hiện hữu (hiếm)

+ "Vắng chúa nhà gà bới
bếp", "Vắng trăng có sao"
/ sĩ số 50 vắng 3 # vắng
mặt hai bạn, vắng mặt
thầy chủ nhiệm, "Có mặt
thì thừa, vắng mặt thì
thiếu" / không được vắng
mặt, xin phép vắng mặt
thiếu thu kí ban chấp
hành vận hợp, "Thiếu trâu
bắt bò đi cày"

+ "Có cô thì chợ cũng đông",
"Có khế ế chanh", có ai
trong nhà không ? / trên
bàn có một lọ hoa, buổi
họp có cả thầy chủ nhiệm,
"Méo mó có hơn không" #
"Có mặt thì máng, vắng
mặt thì thương", có mặt
lúc điểm danh / đến gọi
là cho có mặt, nhất thiết
phải có mặt # với sự hiện
diện của cấp trên, trên lễ

dài có sự hiện diện của
khách nước ngoài # chế
độ hiện hữu, tài sản hiện
hữu

có x. giàu

có hại x. hại

có ích x. hại

có lí x. hợp lí

có lợi x. hại

có mặt x. có

còi x. bé

còm x. béo

còm cối x. béo

còm nhom x. béo

con x. bé 1

con cháu

≠ cha ông, ông bà (trọng),
ông bà ông vải (khẩu),
ông cha, tổ tiên, tổ tông

= hậu duệ (hiếm)

+ cha ông ta / lời dạy của
cha ông # ông bà để lại /
mảnh đất của ông bà # sợ
thấy ông bà ông vải #
truyền thống của ông
cha ; nói nghiệp ông cha ;
tự hào về ông cha # nói
giống tổ tiên ; thờ cúng tổ
tiên ; tự hào về tổ tiên #
nói giống tổ tông

+ con cháu Lạc Hồng, con
Rồng cháu Tiên / các thế

hệ con cháu ; xứng đáng
là con cháu Bà Trưng Bà
Triệu # hậu duệ mười
mấy đời của Nguyễn Trãi

con tạo x. thiên nhiên

còn x. chết

còn 1

≠ cạn, cạn kiệt, hết, kiệt

= tồn, tồn tại

+ cạn nguồn, cạn vốn, cạn ý
kiến / nguồn vui không
cạn # nguồn du trữ cạn
kiệt # "Hết cơm hết rượu
hết ông tôi", hết chỗ, "Hết
duyên như tổ ong tàng
ngày mưa", hết cả hồn, hết
hơi, hết tác dụng, hết tiền,
hết vai trò, "Hết khôn đồn
ra đại" ; hết nhân cù tôi,
hết sạch sành sanh, hết
trôi hết tron / ăn hết, bán
hết, mua hết # kiệt sức /
sức cùng lực kiệt ; vất
kiệt, phá kiệt

+ "Còn bạc còn tiền còn đệ
tử", còn chỗ, "Còn duyên
như tượng tổ vàng", "Còn
nước còn tát", còn hơi sức
dầu mà làm nữa, còn tác
dụng, còn tiền, còn vai trò
hàng tồn của năm
trước ; còn tồn tại hai việc
còn nhiều vấn đề tồn
tại ; đang tồn tại nhiều
thiếu sót

còn 2

≠ mất

+ **mất giọng do cảm lạnh, mất liên lạc với bên ngoài, "Mất lòng còn ruột", mất nước (vòi nước không chảy) / đang chiếu thì mất điện, đồng tiền mất giá, về nghỉ mất sức, mất tín hiệu trong điện thoại ; biến mất, trốn mất**

+ **tivi còn hình mất tiếng, hầy còn giá trị, còn sức khỏe để làm việc, "Hầy còn thoang thoang hương trầm chưa phai", điện vẫn còn nhưng đèn không sáng**

cong

≠ ngay (phương), thẳng, thẳng băng, thẳng duột (khẩu), thẳng tắp, thẳng thân, thẳng thớm (khẩu), thẳng tuột (khẩu)

= cong queo (khẩu), cong tớn (khẩu), cong vát, cong veo (khẩu), cong vút (hiếm), ngoằn ngoèo, ngoắt ngoéo, quanh co, vẹo

+ **"Cây ngay không sợ chết đứng" ; đứng cho ngay hàng # thẳng như kẻ chỉ, thẳng hàng / đường**

thẳng ; kẻ thẳng, mọc thẳng, chữ viết ngang bằng số thẳng, uốn thẳng # đường xa lộ thẳng băng # cây tre thẳng duột duột # hàng cây thẳng tắp # hàng lối thẳng thân # chỉnh lại hàng ngũ cho thẳng thớm # ngõ chạy thẳng tuột vào ngay cổng nhà

+ **"Cong môi hay hút, móng môi hay hờn", cong hình chữ S / "Phải cung rày đã sợ làn cây cong", dít cong như dít bộ ngựa, đường cong, móng cong ; bẻ cong, lượn cong, uốn cong # cành cây cong queo # môi cong tớn # hàng lông mi cong vát, sừng trâu cong vát # tấm ván cong veo # cần câu cong vút # đường núi ngoằn ngoèo, chữ kí ngoằn ngoèo # đường trong xóm ngoắt ngoéo # đồng suối quanh co uốn lượn # cây mọc vẹo**

cong queo x. cong

cong tớn x. cong

cong vát x. cong

cong veo x. cong

cong vút x. cong

cồng

≠ ngay

+ ngay như tượng, "Ngay lưng như chó treo chạn" / nằm ngay như khúc gỗ

+ "Cồng lưng làm cho ngay lưng ăn" / "Bà cồng đi chợ trời mưa", lưng cồng, "Thằng cồng làm cho thàng ngay ăn"

cô x. cá nhân 2

cô độc x. cá nhân 2

cô đơn x. cá nhân 2

cô quả x. cá nhân 2

cô quạnh x. cá nhân 2

cô thế x. cá nhân 2

cổ

≠ hiện đại, kim, nay, tân thời (cũ)

= cổ đại, cổ điển, cổ kính, cổ sơ, cổ truyền, cổ xưa, xưa

+ nghệ thuật chèo hiện đại, công trình kiến trúc hiện đại # kiểu nửa cổ nửa kim # nay x. nay # các cô tân thời, guốc tân thời, kiểu tân thời; ăn mặc rất tân thời

+ đồ cổ, văn học cổ, kiểu cổ, theo lệ cổ, khu phố cổ, tường cổ # kĩ thuật đúc

đồng cổ đại, lịch sử cổ đại # nghệ thuật cổ điển # ngôi chùa cổ kính, vé cổ kính # người cổ sơ, thời cổ sơ # nghề dệt cổ truyền, kinh nghiệm cổ truyền # tập quán cổ xưa, truyền thuyết cổ xưa # xưa x. nay

cổ x. cũ 2, nay

cổ đại x. cổ

cổ điển x. cổ

cổ hủ x. cũ 2, lạc hậu

cổ kính x. cổ

cổ lỗ x. cũ 2, lạc hậu

cổ lỗ sĩ x. cũ 2, lạc hậu

cổ sơ x. cổ

cổ truyền x. cổ

cổ xưa x. cổ

cổ định 1

≠ bất định, biến động, cơ động

= bất biến, ổn định

+ trạng thái bất định, tâm thần bất định # giá cả rất biến động, thời tiết độ này biến động quá # lực lượng cơ động, cảnh sát cơ động, tình cơ động

+ chỗ cố định, tài sản cố định, vị trí cố định, số vốn cố định; để cố định,

ở cố định # giá trị bất biến # giá cả ổn định, đời sống ổn định, công tác ổn định, tư tưởng ổn định

cố định 2

≠ cơ động, di, di chuyển, di dịch (hiếm), đảo, đảo lộn, đổi, đổi mới, lưu chuyển, thay đổi, xáo, xáo trộn

= bình ổn, định hình, giữ, ổn định

+ cơ động lực lượng, cơ động trận địa # di dân, di phần mộ về nghĩa trang # di chuyển doanh trại, di chuyển mỏ mỏ # không được di dịch đi chỗ khác # đảo cơm cho chín đều, đảo đồng điện, đảo vế của phương trình # đảo lộn trật tự lâu đời / nếp sống bị đảo lộn # đổi chỗ ở, đổi thầy giáo khác, đổi tính nết # đổi mới cách nghĩ, đổi mới luật lệ lưu chuyển hàng hóa trên thị trường, lưu chuyển vốn # thay đổi tên họ, thay đổi ý kiến / phẫu thuật thay đổi giới tính # xáo lộn, xáo tung tù quần áo # xáo trộn các quân bài / gây xáo trộn trong sinh hoạt

+ cố định chỗ ngồi, cố định danh sách, cố định xương

gây / nếp cố định # bình ổn vật giá # định hình công nghệ sản xuất, định hình quan niệm sống # giữ giá vàng và đô la; giữ nguyên vị trí, giữ vững lập trường # ổn định công ăn việc làm, ổn định đời sống, ổn định giá cả, ổn định trật tự

cố tình x. hữu ý

cố ý x. hữu ý

cộc x. dài

cối x. góc

cội x. góc

công x. cá nhân 2, chung

công 1

≠ của, của cải, của nả (khẩu)

= công lao, công phu, công sức, lao động, sức

+ "Của một đồng công một nén", "Của ít lòng nhiều", "Của người bỏ tất, của mình lạt buộc", của ăn của để, của chìm của nổi / "Bỏ của chạy lấy người", để của, giữ của, góp của, làm ra của # của cải vật chất / đồng của cải; chia của cải # của nả có là bao

+ "Công dã tràng", "Của chổng công vợ", "Một công

đôi việc" / tiền công ; bỏ công, góp công, mất công, toi công, tốn công, trả công # công lao cha mẹ tốn nhiều công phu # công sức của cả nhà / góp công sức, tiết kiệm công sức # bóc lột lao động, lãng phí lao động # làm hết sức, đổ nhiều sức

công 2

≠ lời, lời làm, tội, tội ác, tội lệ (cũ hiếm), tội lỗi, tội phạm, tội tình, tội trạng, tội vạ (khẩu)

≡ công huân (cũ), công lao, công ơn, công tích (hiếm), công trạng

+ lời chính tả, lời nặng / chữa lỗi, có lỗi, đổ lỗi, hối lỗi, mắc lỗi, phạm lỗi, tha lỗi, thứ lỗi # lời làm tệ hại / sửa chữa lỗi lầm # tội to / buộc tội, chạy tội, chuộc tội, có tội, đổ tội, kết tội, mắc tội, phạm tội, tha tội, xưng tội # tội ác tàỵ trời / gây tội ác # ngăn ngừa tội lệ # con đường tội lỗi, hành vi tội lỗi ; che giấu tội lỗi # tội phạm nghiêm trọng # tội tình gì mà phạt # tội trạng đã rõ ràng / cần cứ vào tội trạng # tội vạ đâu

tôi chịu / chẳng tội vạ gì mà giầy vào

+ "Công cha như núi thái sơn", "Xét mình công ít tội nhiều", công lớn / "Gái có công chông chông phu", cướp công, ghi công, kể công, lập công, tâng công, thưởng công, tranh công công huân với tổ quốc # công lao của liệt sĩ / đền đáp công lao, ghi nhớ công lao # công ơn cha mẹ / báo đáp công ơn, khác sâu công ơn # lập nhiều công tích # lập được công trạng, tuyên dương công trạng

công bằng x. bất công

công bình x. bất công

công cộng x. cá nhân 2, chung

công huân x. công 2

công khai x. bí mật

công lao x. công 1, công 2

công ơn x. công 2

công phu x. công 1

công sức x. công 1

công tích x. công 2

công trạng x. công 2

cồng kênh x. bừa bộn

cống hiến

≠ đòi hỏi, hưởng, hưởng
thu, yêu cầu

= đóng góp, góp, hiến dâng

+ chỉ biết đòi hỏi mà không
cống hiến được gì, không
nên đòi hỏi nhiều #
hưởng theo lao động / chỉ
biết hưởng, có làm có
hưởng, được hưởng quyền
lợi # đòi hỏi hưởng thu,
nghỉ đến hưởng thu nhiều
hơn cống hiến, được
hưởng thu đúng với công
sức lao động # yêu cầu
nhiều hơn đóng góp /
được yêu cầu đủ thứ

+ cống hiến trọn đời cho
khoa học / lớp trẻ cần học
tốt để cống hiến cho nước
nhà ; không thể đòi hỏi
nếu không cống hiến #
đóng góp của cái để xây
dựng trường sở, đóng góp
vào công việc chung /
khuyến khích đóng góp,
tự nguyện đóng góp # kẻ
góp công người góp của
hiến dâng tuổi trẻ cho sự
nghiệp, hiến dâng xương
máu

cộng x. bớt

**cộng đồng x. cá nhân 1,
cá nhân 2, chung**

cốt yếu x. chính

cơ bản x. chính

**cơ động x. cố định 1,
cố định 2**

cởi

≠ ăn mặc, ăn vận, bận
(phương), choàng, diện,
dánh (khẩu), đóng, khoác,
mặc, thàng (khẩu), vận
(phương)

= lột, trút (phương), tụt

+ ăn mặc gọn gàng, ăn mặc
lời thời # trông người ăn
vận thế nào ? # bận bộ đồ
soa # choàng nilông,
choàng vải mưa / áo
choàng # diện bộ bờ gìn,
diện sang # đánh chiếc
soóc lưng, đánh quần đùi
may ó suốt ngày # "Đàn
ông đóng khố dưới lưng"
khoác vội cái sơ mi / áo
khoác # "Mặc áo đến vai,
chàng ai mặc áo quá
đầu", "Đàn bà mặc yếm hở
lườn mới xinh" ; "Ăn chắc
mặc bền", "Ăn ngon mặc
đẹp", mặc từ tế, mặc vội /
đồ mặc, hàng may mặc #
thàng bộ cánh đi vũ hội
vận bộ bà ba đen

+ "Yêu nhau cởi áo cho
nhau", "Cởi áo cho người
xem lưng", cởi trần, cởi
trường # lột áo, lột mặt

na, lột trường # trút quần
tụt quần

cởi x. buộc

cũ 1

= mới, mới coong (khẩu),
mới tinh, mới toanh
(khẩu), gin (khẩu), son
(hiếm), tân (hiếm), to
(khẩu)

= cũ kĩ, cũ mèm (khẩu), cũ
rích

+ mới nguyên / "Già được
bát canh, trẻ được manh
áo mới", nhà mới xây,
sách mới (vừa được xuất
bản), tivi mới (chưa từng
dùng) # xe đạp mới coong
chiếc tủ lạnh mới tinh
đôi giày mới toanh # bộ
quần áo bỏ gin, xe cúp gin
"Trai son gái góa" # gái
tân # "Trai to lấy phải
na dòng"

+ "Cũ người mới ta" / áo cũ,
bướn bán đồ cũ, ngôi nhà
cũ (đã từng có người ở),
cửa hàng sách cũ, tivi cũ
hay tấm tịt # chiếc xe đạp
cũ kĩ # đôi giày cũ mèm
đã há mồm # trong nhà
toàn thứ cũ rách

cũ 2

≠ mô đéc, mới, mới lạ, mới
mẻ, tân (hiếm), tân kì (cũ),

tân thời (cũ) = cổ (khẩu),
cổ hủ, cổ lỗ (khẩu), cổ lỗ
sĩ (khẩu), cũ càng (hiếm),
cũ kĩ, cũ rách, cũu, cũu
trào, xưa

+ giường mô đéc, kiến trúc
mô đéc # "Có mới nói cũ",
địa chỉ mới, "Ăn cơm mới
nói chuyện cũ", xe cúp đời
mới, thầy giáo mới, xây
dựng quê hương mới, linh
mới tò te # vùng đất mới
lạ, quan điểm mới lạ,
điều mới lạ, kiểu tóc mới
lạ # quan niệm mới mẻ,
công việc mới mẻ # kẻ cựu
người tân # kiểu máy móc
tân kì, công nghệ tân kì
một tân thời

+ chuyện cũ, tivi đời cũ,
"Ngựa quen đường cũ",
thầy giáo cũ đã chuyển đi,
kiểu cũ, "Ma cũ bắt nạt
ma mới", quê cũ, chỗ ở cũ
mới được mấy năm
trông đã cổ, một này cổ
lâm rồi # tục lệ cổ hủ #
đầu óc cổ hủ # chiếc máy
hát quay tay cổ lỗ # chiếc
đồng hồ quà lác cổ lỗ sĩ
chút nghĩa cũ càng
cách làm cũ kĩ, cách
nhìn cũ kĩ # mớ lí luận
cũ rách # linh cũu #
diễn viên cũu trào # tình
xưa nghĩa cũ

cũ càng x. **cũ 2**
cũ kĩ x. **cũ 1, cũ 2**
cũ mềm x. **cũ 1**
cũ rích x. **cũ 1, cũ 2**
cụ thể

≠ *trừu tượng*

+ *trừu tượng hóa / cái trừu tượng, lý luận trừu tượng, khái niệm trừu tượng, bức tranh trừu tượng, nhân vật trừu tượng ; thuyết trình trừu tượng ; quá trừu tượng, rất trừu tượng*

+ *cụ thể hóa / cái cụ thể, một con người cụ thể bằng xương bằng thịt, kết quả cụ thể nhìn tiền, hình vẽ cụ thể ; giảng giải cụ thể (bằng sơ đồ, hình vẽ, biểu bảng, hiện vật) ; quá cụ thể, rất cụ thể*

của x. **công 1**

của cái x. **công 1**

của nả x. **công 1**

cục bộ x. **bộ phận 1, bộ phận 2**

cục cằn x. **thanh**

cùn

≠ *sắc, sắc lêm, sắc lẹm*
(hiếm)

= *nhụt*

+ *sắc như dao cùn, sắc như nước / cạnh sắc, "Dao sắc chẳng chặt được chuối", răng nanh sắc # lưỡi kiếm sắc lẹm # liềm sắc lẹm*

+ *"Dao cùn rựa cụt", kéo cùn # lưỡi cưa đã nhụt nhưng chưa cùn*

cung đình x. **bác học**

cung phi x. **chồng**

cuối

≠ *dầu, mặt, thiên* (hiếm), *tiền* (hiếm), *trước*

= *hậu* (hiếm), *lưng, sau, sau rớt* (hiếm)

+ *"Miếng trầu là đầu câu chuyện", "Đầu đường xó chợ", đầu hàng quân, đầu hành lang, đầu kì lương, đầu làng, "Đầu năm sương muối, cuối năm gió đông", đầu sách, đầu tàu, đầu tinh / hàng ghế đầu, tập đầu của bộ phim, trang đầu, dân đầu, đứng đầu, ngồi đầu # mặt nhà trông ra biển, mặt gương, nhà mặt phố, mặt tù # thiên x. địa # tiền x. hậu # trước x. sau 2*

+ *cuối hàng quân, cuối hành lang, cuối kì lương, "Đầu mày cuối mắt", cuối sách, cuối thu, cuối xóm /*

hàng ghé cuối, tập cuối của bộ tiểu thuyết, trang cuối ; đứng cuối, ngồi cuối # hậu x. hậu # lưng tử ; nhà quay lưng ra hồ xi # sau x. sau 2 # sau rớt x. sau 2

cuối x. sau 2

cuối cùng x. sau 2

cuội x. bĩa

cuốn x. buộc, co

cuộn x. buộc, co

cuống x. bình tĩnh 2

cuống cà kê x.

bình tĩnh 2

cuống cuống x.

bình tĩnh 2

cuống quýt x.

bình tĩnh 2

cùn cùn x. dài

cụt x. dài

cụt lùn x. dài

cụt ngắn x. dài

cụt thun lùn x. dài

cử x. cao 2

cử khôi x. cao 2

cự phách x. cao

cực khổ x. khổ

cực kì x. cao 2

cực thịnh x. hưng thịnh

cưng x. ghét

cứng 1

≠ dẻo, dẻo queo (khẩu), mềm, mềm lùn (phương), mềm mại, mềm nhũn, mồm, nát, nhão, nhão nhoét (khẩu), nháo nhoét (khẩu), nhèo, nhèo nhèo (khẩu), nhũn

= chắc, chắc nịch, cứng góc, cứng queo, rắn, rắn các, rắn chắc

+ dẻo như kẹo / bánh dẻo, chất dẻo, gạo dẻo, sợi mây dẻo # xôi dẻo queo # mềm như bún, "Mềm nắn rắn buông", mềm nhão / kẹo mềm, "Lạt mềm buộc chặt", vết thương ở phần mềm, tóc mềm ; chảy mềm # "trái chín mềm lùn, làn da mềm mại, bàn tay mềm mại, loại vải mềm mại # quả chín mềm nhũn # chín mồm # nát như tương bần / chán như cơm nếp nát ; quả bị giập nát # bùn nhão, cơm nhão, da thịt nhão # cơm nháo nhoét, bùn đất nháo nhoét # hồ quấy nháo nhoét bấp thịt nhèo nhèo # bệnh nhũn não, mệt nhũn người / mít nhũn ; chín nhũn ; bị nhũn tương

+ cứng như sắt nguội /
keo cứng, tóc cứng như
rể tre; nước đóng băng
đông cứng # chắc x. bở
chắc nịch x. bở # ngó
rang cứng ngắc cần gậy
răng # bánh dẻo gì mà
cứng quèo # rán danh;
rán như thép, "Rán nát
mặc dầu tay kẻ nạn, mà
em vẫn giữ tấm lòng
son" / chất rán, nhiên
liệu rán # đất đồi rán
các # thân hình rắn chắc

cứng 2

≠ dẻo, dẻo quèo (khẩu),
mềm, mềm dẻo, mềm mại,
muọt, muọt mà, tha thuột,
thuột tha, uyển chuyển,
yếu điệu

= cứng còng, cứng dờ, cứng
ngắc, cứng nhắc, cứng
quèo

+ dẻo tay / múa rất dẻo, tiết
mục uốn dẻo # múa dẻo
quèo # sàng sây một lúc
đã mềm tay / động tác rất
mềm # thể dục mềm dẻo,
chân tay mềm dẻo # nét
chữ mềm mại, đường
cong mềm mại, dáng đi
mềm mại # lông muọt
như nhung # mái tóc
muọt mà # điệu bộ tha
thuột, gót sen tha thuột

(bước đi) # "Dưới đào
dường có bóng người
thuột tha", "Bên cầu to
liều bóng chiều thuột tha"
đi đứng uyển chuyển
yếu điệu như tiểu thư /
dáng đi yếu điệu, "Người
yếu điệu, kẻ văn chương,
Trai tài gái sắc xuân
duơng vừa thì"

+ động tác còn cứng, chân
tay cứng như que cùi #
nét chữ cứng còng, bộ đi
(dáng đi) cứng còng #
dáng đi cứng dờ # con
gái mà người cứng ngắc
như cây gỗ # tay chân
cứng nhắc, dáng đi cứng
nhắc # động tác múa
cứng quèo

cứng còng x. cứng 2

cứng cổ x. hư 1

cứng đầu x. hư 1

cứng dờ x. cứng 2

**cứng ngắc x. cứng 1,
cứng 2**

cứng nhắc x. cứng 2

**cứng quèo x. cứng 1,
cứng 2**

cười

≠ khóc, khóc lóc, khóc mếu,
khóc than, mếu, mếu máo,
than khóc, thút thít, tí tí

= cười cợt, cười duyên, cười góp, cười kháy, cười mát, cười mũi, cười ngát, cười nhạt, cười nịnh, cười nụ, cười ruồi, cười tình, cười trừ, cười tủm, cười võ bụng, cười xòa, mồm mỉm, tủm tủm.

+ khóc đùng khóc ngời, khóc như cha chết, khóc mướn, khóc thống thiết / tiếng khóc; bật khóc, tức đến phát khóc; "Giòn cười tươi khóc" # khóc lóc thảm thiết # khóc mếu vì mất cắp # khóc than ké lè # miệng mếu xếch; hơi tí đã mếu # mếu máo gọi mẹ; mặt mếu máo # than khóc âm lành # thút thít âm ỉ # tí tí suốt đêm

+ cười như nắc nẻ, "Vô duyên chưa nói đã cười", "Hoa đào năm ngoái còn cười gió đông" / nụ cười, tiếng cười, trò cười, truyện cười; bật cười, buồn cười, chết cười, mỉm cười, ngậm cười nơi chín suối; cả cười, nực cười, tức cười, tươi cười # "Khi ngậm ngời nguyệt, khi cười cợt hoa" # "Bước vào nớ nụ cười duyên" # chả biết mô tê gì cũng cười góp # cười kháy đến cẳng # cười mát giận đời # cười mũi khinh thường # cười ngát khoái chá # cười nhạt kẻ

cả # cười nịnh lấy lòng # "Người ngoài cười nụ, người trong khóc thầm" # cười ruồi thích thú / tủm tủm cười ruồi # liếc mắt cười tình # cười trừ đánh trống lảng / bị đời nợ chỉ cười trừ # đua mắt nhìn nhau cười tủm # được một phen cười võ bụng # cười xòa làm lành # nhìn nhau mồm mỉm # hỏi đến chuyện cười xin chỉ tủm tủm không nói

cười x. chê

cười chê x. chê

cười cợt x. cười

cười duyên x. cười

cười góp x. cười

cười kháy x. cười

cười mát x. cười

cười mũi x. cười

cười ngát x. cười

cười nhạt x. cười

cười nịnh x. cười

cười nụ x. cười

cười ruồi x. cười

cười tình x. cười

cười trừ x. cười

cười tủm x. cười

cười võ bụng x. cười

cười xòa x. cười

cường bạo x. ác

cưỡng

≠ nghe, tuân, tuân hành
(hiếm), tuân thủ, ưng,
vâng = cãi, chống

+ nghe lời cha mẹ, nghe
theo răm rập / bảo không
nghe, "Cá không ăn muối
cá ươn, con không nghe
mẹ trăm đường con hư"
tuân lệnh, tuân lời,
tuân theo kỉ luật nhà
trường # tuân hành mệnh
lệnh # tuân thủ nguyên
tắc / pháp luật được tuân
thủ một cách nghiêm ngặt
tiếng lòng e ấp nửa
cưỡng nửa ưng ; nói mới

ông ấy mới ưng # vâng
lệnh, vâng lời cha mẹ

+ không thể cưỡng lại tiếng
gọi của trái tim, cưỡng
lệnh, cưỡng lời / dám
cưỡng số mệnh # cãi chày
cãi cối, cãi mẹ / đã làm
sai còn cãi lại, hể nói là
cãi ; tính hay cãi # chống
như chống bão / chưa nói
đá chống lại

cưỡng x. phản đối

cừ mang x. bỏ 2

cừ địch x. bạn

cừ thù x. bạn

cự x. cứ 2

cự trào x. cứ 2.

D

dã man x. ác

dại x. bỏ

dại nhách x. bỏ

dài

≠ cộc, cùn cùn, cụt, cụt lùn (khẩu), cụt ngắn (khẩu), cụt thun lùn (khẩu), đoán (hiếm), ngắn, ngắn ngắn (khẩu), ngắn tun hùn (khẩu), vắn (hiếm)

= dài đặc, dài dằng đặc, dài duỗi (khẩu), dài nghêu (khẩu), dài ngoẵng (khẩu), dài ngoẵng (khẩu), dài nhằng (khẩu), dài thông (khẩu), dài trượt, dằng đặc, lê thê, lêu nghêu, lòng thông (khẩu), lướt trượt, lướt trượt, thông trượt, trường (hiếm)

+ áo cộc tay, chó cộc đuôi / quần cộc # đuôi cùn cùn, quần cùn cùn gần đến

dầu gội # "Móng dài trời lút / móng cụt trời mưa" # váy cụt lùn như mini giuyp ; dép cụt lùn # áo một môi cụt ngắn # áo dài kiểu Sài Gòn cụt thun lùn # đoán người (người thấp bé) / người trông đoán tướng (đáng người thấp bé) / # mặt đoán # ngắn quá, ngắn gọn, "Ngắn tay với chàng đến trời" / "Lươn ngắn lại chê chạch dài", để tóc ngắn, cắt ngắn ngắn, rút ngắn # tóc đuôi sam ngắn ngắn # màu bút chì ngắn tun hùn # vắn tắt / giấy vắn tình dài, giọt vắn giọt dài, "Sông sâu sào vắn khó dò"

+ dài dòng vắn tắt (khẩu), "Dài lưng tốn vải ăn no lại nằm" / áo dài, đường dài, "Năm ngón tay có ngón dài ngón ngắn", để

tóc dài ; để dài, nuôi dài (râu, tóc), thả dài, viết dài dài một tí # cuộc hành trình dài đằng đặc # mặt dài duôn như mặt ngựa # đôi chân dài nghêu # chữ kí dài ngoằng # cổ dài ngoằng, bộ mặt lưỡi cày dài ngoằng # bức thư dài nhằng # sợi dây dài thông # áo sơ mi dài thượt đến đầu gối, cây tre nằm dài thườn thượt # con đường đằng đặc # câu văn lê thê # cái sào lêu nghêu # câu thơ lòng thông # váy cô dâu lướt tha lướt thướt quét đất # khăn quàng cổ lướt tha lướt thướt # chân tay thông thướt ; nằm thông thướt # dặm trường, đường trường, giống lợn mình trường

dài đặc x. dài

dài đằng đặc x. dài

dài duôn x. dài

dài nghêu x. dài

dài ngoằng x. dài

dài ngoẵng x. dài

dài nhằng x. dài

dài thông x. dài

dài thướt x. dài

dại

≠ cáo (khẩu), khôn, khôn khéo, khôn lời (khẩu), khôn ngon, láu, láu cá (khẩu), láu lĩnh, ranh (khẩu), ranh mãnh, tinh khôn, tinh ranh

= đại dốt, đại khờ, khờ, khờ dại, khờ khạo, khù khờ (khẩu), móng (hiếm, cũ), vụng dại

+ nó cáo lắm không bị lừa đâu # "Khôn nhà đại chợ", "Khôn như tiên không tiên cũng dại", "Dầu khôn cũng thế đàn bà", khôn hờn, "Khôn lời sao bằng giỏi đàn", khôn vật / chơi khôn, tính toán rất khôn # "Khôn khéo lấy miệng mà sai", khôn khéo trong ăn ở / biện pháp khôn khéo # chỉ được cái khôn lời # "Khôn ngoan đến cửa quan mới biết" / cách xử sự khôn ngoan # trò láu vật ; đến là láu # thủ đoạn láu cá, các ngón láu tôm láu cá # vè mặt láu lĩnh ; trả lời láu lĩnh # ranh vật / nghịch ranh # đứa bé ranh mãnh, cái nhìn ranh mãnh # con chó tinh khôn ; sớm tinh khôn # tinh ranh như cáo

+ "Đại bày hơn khôn dộc",
 "Đại mồm đại miệng", đại
 như cây, đại gì mà... / "Con
 đại cái mang" ; chó có
 đại, "To đầu mà đại" ; trót
 đại, xui đại # việc làm
 đại dột ; ăn nói đại dột #
 hành động đại khờ #
 thằng bé còn khờ lắm
 # chuyện khờ đại # buồn
 bán còn khờ khạo
 # "Thánh nhân dãi kẻ
 khờ khờ" # trông có vẻ
 khờ khờ # "Khôn sống
 mống chết" # "Vụng đại
 lấy vai mà đỡ"

dại dột x. đại

dại khờ x. đại

dẫn x. căng

dẫn nổ x. căng

dạn x. bạo

dang dở x. dở

dày 1

= mỏng, mỏng dính (khẩu),
 mỏng manh, mỏng mảnh,
 mỏng tang (khẩu), mỏng
 tanh (khẩu)

= bự, dày cộp (khẩu), dày
 cui (phương), dày dặn

+ mỏng như lá lúa, "Mỏng
 mầy hay hạt", "Mỏng môi
 hay hót", quýt mỏng vỏ /
 phận mỏng cánh chuồn,

lớp sơn mỏng, vải mỏng ;
 bào mỏng tám nẹp, lạng
 mỏng miếng bì, thái mỏng
 mỏng thời, tước mỏng sợi
 lát # chiếc bánh mỏng
 dính, như lưỡi mèo, áo
 mặc mỏng dính # màng
 nhện mỏng manh # cánh
 hoa mỏng mảnh, làn khói
 mỏng mảnh, tường xây con
 kiến mỏng mảnh # túi
 nilông mỏng tang, khăn
 voan mỏng tang # quyển
 vở mỏng tang có mấy trang

+ "Dày môi hay hờn", dày
 cộm / lớp bụi dày, dĩa
 dày cui, vải dày như mo,
 "Vỏ quýt dày móng tay
 nhọn" ; cát dày, đập dày
 # má bự thịt, mặt bự
 phần # mắt kính cận dày
 cộp, cái ví dày cộm cộp
 # vải dày cui # tường
 xây hai lớp dày dặn

dày 2

= lác đác, lơ thơ, thưa thớt,
 rải rác, thưa, thưa thớt

= chen chúc, chi chít, dày
 đặc, đặc, đặc kịt (khẩu),
 mau, nhật, rậm, rậm rạp,
 rậm rì, rậm rịt, sít, sum
 sê, sum suê, um tùm, xum
 xê, xum xuê

+ sao lác đác trên trời ; học
 sinh chỉ còn lác đác, mưa

roi lác dác # "Lo thơ to
liều buồng mành" # lưa
thưa mấy sợi bạc trên đầu
/ chòm râu lưa thưa # rải
rác khắp nơi / mọc rải rác,
bố trí rải rác # "Thưa cây
nây buồng" / đất rộng
người thưa ; rành thưa,
rừng thưa, tóc thưa # cây
cối thưa thớt, dân cư thưa
thớt, người thưa thớt

+ sương mù dày, mái tóc
dày ; cây dày # mọc chen
chúc, sống chen chúc #
chi chít quả / bầu trời chi
chít sao ; chữ viết chi chít
bóng đêm dày đặc,
sương mù dày đặc ; bèo
nở dày đặc # ghi đặc cả
cuốn sổ, mây đen kéo đặc
bầu trời # quảng trường
đặc kịt những người là
người # "Mau sao thì
nắng, vắng sao thì mưa",
mưa mau hạt / lược mau ;
cây mau # "Nhật che
mưa, thưa che nắng", cây
tre nhật mát, khâu nhật
mũi # rậm như rừng /
bụi rậm, "Mắt sâu râu
rậm", rừng rậm, tóc rậm
rậm rạp x. quang
dáng # rậm rì x. quang
dáng # rậm rịt x.
quang dáng # bèo sít
cánh / rành mọc sít, kế
hoạch bố trí sít, trồng sít

sít, viết sít, ghé xếp sít sít
cành lá sum sê # vườn
quả sum suê # cây cối
um tùm ; cỏ mọc um tùm

dày: cộp x. dày 1

dày cui x. dày 1

dày dạn x. dày 1

dày đặc x. dày 2

dằng đặc x. dài

dân dã x. bác học

dân gian x. bác học

dập x. tắt

dập tắt x. tắt

dậy

≠ giấc (cũ, khẩu), ngủ, ngủ
ngáy (khẩu), ngủ nghề
(khẩu)

= trời (phương)

+ người còn đang giấc
ngủ gà ngủ gật, ngủ
khì, ngủ một giấc, ngủ
ngày, ngủ no mắt, ngủ
say, ngủ yên / buồn ngủ,
đi ngủ, mất ngủ ; tỉnh
ngủ # ăn uống ngủ ngáy
thế nào # chẳng ngủ
nghé gì được với đứa trẻ

+ dậy sớm / ngủ dậy, thức
dậy # trời từ lúc gà gáy

dẻo x. cứng 1, cứng 2

**đéo queo x. cứng 1,
cứng 2**

đẽ

= *hiếm học, hóc (khẩu), hóc búa, hóc hiểm, khó, khó dễ, khó gặm (khẩu), khó khăn, khó lòng, khó nhọc, phiền phức, rắc rối, xương (khẩu)*

= *dễ dàng, dễ dãi (phương), dễ ợt (phương, khẩu), ngon (khẩu), ngon ăn (khẩu), ngon lành, ngon ơ (khẩu), ngon xoi (thân), thuận lợi, thuận tiện, tiện, tiện lợi*

+ *địa hình rừng núi hiếm hóc, mặt mã hiếm hóc # quả này hóc dầy # vấn đề hóc búa, bài toán hóc búa # thế cờ hóc hiểm khó phá # khó bảo, đường khó đi, người khó gần, giảng bài khó hiểu, khó nuốt / bài khó, câu hỏi khó # gây khó dễ, làm khó dễ cho nhau # vụ này khó gặm lắm # khó khăn x. **khó khăn** # khó lòng mà thoát được # thờ rất khó nhọc # qua nhiều khâu phiền phức # tình hình rắc rối # việc này xương lắm*

+ *dễ bảo, dễ hiểu, dễ như trở bàn tay, "Dễ làm khó bỏ" /*

*bài dễ, câu hỏi dễ, người dễ gần # giải được dễ dàng, làm dễ dàng cho công việc # dễ dãi gì họ chịu thua # mồm dễ ợt # nhảy qua rất ngon # bài toán này không ngon ăn đâu # làm ngon lành như không # giải quyết ngon ơ # đừng tưởng là ngon xoi # thuận lợi x. **khó khăn** # thuận tiện x. **bất tiện** # tiện x. **bất tiện** # tiện lợi x. **bất tiện***

dễ x. khó khăn

dễ bảo x. hư 1

dễ dàng x. dễ

dễ dãi x. dễ

dễ ợt x. dễ

đi x. cố định 2

đi chuyển x. cố định 2

đi dịch x. cố định 2

đị kì x. bình thường 2

đị thường

x. bình thường 2

diện x. cõi

dinh ngộ x. đần độn

dọc

≠ *hoành, ngang*

= *tung*

+ trục hoành # ngang sông / chiều ngang, dò ngang, hàng ngang, sợi ngang của tấm vải ; bắc ngang suối, cắt ngang khúc gỗ, "Đi ngang về tắt", rẽ ngang, thái ngang thớ thịt, xoay ngang

+ dọc đường, dọc sông, dọc theo / chiều dọc, dò dọc, hàng dọc, sợi dọc của tấm vải ; "Bao nhiêu người làm thơ đèo Ngang, Mà không biết con đèo chạy dọc", đi dọc, nhìn ngang nhìn dọc, xé dọc khúc gỗ, xoay dọc

dong dồng x. cao 1

dối x. bja 2, cẩn thận, giá

dối đá x. cẩn thận

dối trá x. bja 1, giá

dơ x. bản

dơ bản x. bản

dơ dáy x. bản

dở

≠ xong, xong xả (phương cũ), xong xuôi

= dang dở, dở dang

+ xong cả rồi, xong chưa / cơm nước xong, xây xong ; chưa xong, đã xong ; cố làm cho xong # lo cho xong xả # xong xuôi đầu

dấy / mọi việc đã xong xuôi ; thi cử xong xuôi, ăn uống xong xuôi

+ dở bữa, dở chùng, dở miệng, "Hai thân còn dở tiệc hoa chưa về" / bỏ dở, còn dở, xây dở ; dang dở câu chuyện # sự nghiệp dang dở # mối tình dở dang, công việc còn dở dang

dở x. cả 2, cao 2

dở dang x. dở

dở ẹc x. cao 2

dững cảm x. anh dũng

đuối x. co

du x. chẵn 2, thiếu

du thừa x. thiếu

dừ x. bỏ, chín 1, như

dữ x. ác, cao 2

dựa dẫm x. độc lập

dùng dưng x. ân cần

dụng đứng x. bja 2

dưới

≠ thượng, trên

= hạ

+ thương x. hạ # "Trên chân dưới nệm" (cảnh sống), trên dòng kẻ, trên đây, trên huyện ra lệnh xuống, trên mặt nước,

toàn nói chuyện trên trời
dưới bể, trên vùng cao,
đặt trên yêu cầu đề ra,
trên triệu đồng / ngồi bàn
trên, làng trên, học lớp
trên, mạn trên, tầng trên ;
đứng trên trong số điểm,
người nằm trên giường,
phòng ngủ ở trên gác

+ dưới dòng kẻ, dưới dây,
dưới mặt nước, dưới vùng
xuôi, dưới xã báo cáo lên,

dưới yêu cầu đề ra, dưới
triệu đồng / ngồi bàn
dưới, học lớp dưới, mạn
dưới, làng dưới, xóm
dưới ; đứng dưới trong số
điểm, chó nằm dưới đất,
phòng khách ở dưới nhà
hạ x. hạ

dưới x. hạ 2

dương x. âm

dứt x. bắt đầu

Đ

đa số

≠ thiếu số

+ *thiểu số* phục tùng *đa số* / chỉ một *thiểu số* tán thành, dân tộc *thiểu số*; khi biểu quyết bị *thiểu số*, chiếm *thiểu số*; ý kiến của *thiểu số*

+ *đa số* học sinh giỏi vẫn là nữ, *đa số* tán thành, *đa số* trường hợp đạt kết quả cao; chiếm *đa số*; ý kiến của *đa số*; biểu quyết theo *đa số*, tuyệt đại *đa số*

đại x. bé

đại khái x. cẩn thận

đám x. cao 2

đám đang x. cao 2

dàn

≠ độc, lẻ

+ "Con độc cháu dàn", lợn độc; "Đại dàn hơn khôn độc" ≠ lẻ đôi / chim lẻ

bạn; đi lẻ từng người, ở lẻ một mình

+ nhà con dàn, con dàn cháu đông, vịt dàn

dàn x. cá nhân 1, cá nhân 2

dàn bà x. gái

dàn ông x. gái

đàng x. cá nhân 1

đanh đá x. chua 2

đánh x. cỏi

đao binh x. chiến tranh

đào x. đồ

đào thái x. bỏ 2

đào x. cố định 2

đào lộn x. cố định 2

đáp

≠ hỏi, khảo; lục vấn (khẩu), vắn, vấn (hiếm)

= đối đáp, thưa, trả lời, ứng đáp (hiếm), ứng đối, xưng

+ hỏi đường, hỏi thêm một câu, hỏi ý kiến, hỏi vắn / "Đi hỏi già, về nhà hỏi trẻ"; xin hỏi một câu # khảo x. **khảo** # bị lục vấn đủ điều, hỏi mà cứ như lục vấn người ta # vắn hỏi từng người, vắn lại từng câu chan chát # vắn tội; tự vấn lương tâm

+ đáp lại lời gọi / kẻ hỏi người đáp, viết thư đáp cho biết # đối đáp đầu ra đấy / tài đối đáp # hỏi mãi không ai thưa # trả lời câu hỏi, trả lời đồng đạc / có nhiều cách trả lời; viết thư trả lời; "Chả trả lời nhau lấy một lời" # ứng đáp trôi chảy # tài ứng đối như trượng # xưng x. **khảo**

đáp x. khảo

đau

≠ lành

= què

+ lành bệnh / da lành, vết thương lành; "Đau thương thân, lành tiếc của", "Bao giờ lành được, dất ơi, đau này?", "Làm

lành để dành khi đau"

+ đau chân, đau mắt hột / chân đau, "Đói ăn rau, đau uống thuốc", "Com không rau như đau không thuốc" # què chân / chân què, "Gà què ăn quán cối xay"; "Lợn lành chữa thành lợn què"

đau khổ x. khổ

đau ốm x. khỏe 1

đầy x. chân

đặc x. dày 2

đặc 1

≠ loãng, lỏng, lỏng bông

= đậm đặc

+ bát canh loãng, cháo loãng, nước chè loãng, mực loãng, di phân loãng; làm loãng, pha loãng, # cháo lỏng, di phân lỏng # bát canh lỏng bông

+ đặc sền sệt / cháo đặc, nước chè đặc cầm cầm, mực đặc, sữa đặc; làm đặc, pha đặc # độ đậm đặc của dung dịch (chuyên)

đặc 2

≠ lỏng

= đặc quánh, đặc sệt, đông, đông đặc, đông quánh, quánh, sền sệt

= mằm tôm lòng, chè đậu xanh lòng

+ mằm tôm đặc, chè đậu xanh đặc; cô đặc, kết đặc lại # chè bà cốt đặc quánh # cháo gạo nếp đặc sệt # mỡ đông thành bâng, "Để lạnh thì lỏng, đun nóng thì đông" / món thịt đông; nấu đông # diêm đông đặc (chuyên), bát tiết canh đông đặc # đĩa keo đông quánh # hồ quánh; khô quánh # khuấy bột sền sệt

đặc 3

≠ rỗng

+ rỗng như dít but, rỗng ruột, rỗng tuyền rỗng toác # quả rỗng, "Thùng rỗng kêu to", cây tre rỗng ruột; khoét rỗng

+ đặc như bí / quả bí đặc, khối đá đặc, tre đục đặc ruột, xe lớp đặc

đặc ân x. ân

đặc biệt x. bình thường 1

đặc kịt x. dày 2

đặc ơn x. ân

đặc quánh x. đặc 2

đặc sệt x. đặc 2

đắng cay

≠ ngọt bùi, ngọt lành, ngọt ngào

= cay đắng, cay cục

+ "Ngọt bùi dành để cho người đắng cay" / "Đời đắng cay không một chút ngọt bùi"; chia ngọt sẻ bùi # "Đắng cay làm mới ngọt lành đó chăng" # "Ngọt ngào cho làm cũng là người dương" / tình cảm, ngọt ngào, giọng nói ngọt ngào, hương vị ngọt ngào

+ "Đắng cay cũng thế ruột rà" / muốn nói đắng cay # cuộc đời cay đắng, chịu nhiều cay đắng; thất bại cay đắng; chết cay chết đắng # chịu nhiều cay cục, nói cay cục; xót xa cay cục

đắt x. hơn

đắt 1

≠ đọng, ế, ế ẩm, ế đọng

= chạy

+ đọng hàng / hàng đọng lại không bán được # ế chông, ế hàng, ế vợ / hàng ế, cửa hàng ế khách; bán ế; bị ế # hàng họ ế ẩm, còn cô gái út ế ẩm; buồn

bán ế ẩm # ế dọng nhiều
hàng / hàng ế dọng trong
kho

+ dất chổng, dất hàng, dất
như tôm tươi, "Dất ra quế,
ế ra củi", "Dất khế ế
chanh" / cửa hàng dất
khách ; "Có dất hàng tôi
mới trời hàng bà" # hàng
bán chạy / bán chạy hàng
hạ giá

đắt 2

≠ hơn, rẻ, rẻ mạt, rẻ thối
= dất dò, kém, mác
(phương)

+ hơn x. kém # rẻ như bèo,
"Rẻ tiền mạt, dất tiền
chịu" / "Của rẻ là của ôi",
giá rẻ bất ngờ ; "Dất cá
còn hơn rẻ thịt" ; bán rẻ,
mua rẻ # giá cả rẻ mạt,
tiền công rẻ mạt, hàng rẻ
mạt ; thuê rẻ mạt # rau
cỏ rẻ thối

+ "Dất chề hơn rẻ nước",
"Dất lúa tẻ, rẻ lúa nếp",
dất như vàng / giá dất,
hàng dất tiền ; bán dất,
mua dất # giá cả dất dò,
hàng hóa dất dò, thực
phẩm dất dò # kém x.
kém # giá mác

đắt đỏ x. đắt 2

đặt x. bịa 2

đặt để x. bịa 2

đặt điều x. bịa 2

đâm x. gài

đậm

≠ mờ, mờ nhạt, nhạt, sáng
= sẫm, thẫm, tối

+ chữ mờ, nét mực mờ, "Núi
mờ và núi đậm, Rừng xa
chen rừng gần" # ánh
trắng mờ nhạt # với quét
chỗ đậm chỗ nhạt, mảng
màu nhạt, áo màu xanh
nhạt # sáng x. sáng 2

+ in chữ đậm, mảng màu
đậm, nét thanh nét đậm ;
tô đậm nét # quần màu
sẫm ; đỏ sẫm, tím sẫm,
xanh sẫm # áo thẫm màu ;
đỏ thẫm # tối x. sáng 2

đậm x. béo, mặn

đậm đặc x. đặc 1

đần x. đần độn

đần độn

* đĩnh ngộ (hiếm), sáng dạ,
sáng sủa, sáng suốt, sắc
sảo, thông minh, thông
tuệ (cũ, hiếm), tinh anh,
tinh nhanh = đần, đần
ngu, lú, mịt đặc (thần),
ngây dại, ngây ngô, ngộc,
ngốc nghếch, ngộc
nghếch, ngu, ngu dại, ngu
dốt, ngu đần, ngu độn,

ngu muội, ngu ngốc, ngu ngo, ngu si, ngu xuẩn, thộn (khẩu), tối dạ

+ cậu bé dính ngô # sáng dạ nên tiếp thu nhanh / đứa trẻ sáng dạ # mặt mũi sáng sủa # sáng suốt lựa chọn / đầu óc sáng suốt # ý kiến sắc sảo, con người sắc sảo # "Thông minh vốn sẵn tính trời" / cặp mắt thông minh, cách giải thông minh, đầu óc thông minh # "Thấy nàng thông tuệ khác thường" # đôi mắt tinh anh lạnh lợi # chú bé tinh nhanh, đôi mắt tinh nhanh

+ người đàn bà đàn độn, vẻ mặt đàn độn # người đàn ; mặt có vẻ đàn # đầu óc đàn ngu # "Nó lú nhưng chú nó khôn" ; quên lú đi # đầu óc mịt đặc # khuôn mặt ngây dại ; lúc nào cũng ngây dại dờ dẩn # vẻ mặt ngây ngô ; làm ra bộ ngây ngô # "Ngốc đàn hơn khôn độc", ngốc quá có thể mà không biết / đồ ngốc, thàng ngốc # lớn người nhưng ngốc nghếch, ngốc nga ngốc nghếch # ngốc nghếch như con gà tồ / ngốc nga ngốc nghếch # ngu như bò, ngu quá đé

trẻ con nó lùa / đồ ngu, thàng ngu, # kẻ ngu dại, lời nói ngu dại # ngu dốt không biết gì / không chịu học thành ngu dốt # đầu óc ngu dần # bộ mặt ngu độn # cảnh sống ngu muội # đồ ngu ngốc, việc làm ngu ngốc # ngu si hưởng thái bình, "Ngu si cũng thể chông ta" / đầu óc ngu si # hành động ngu xuẩn, kẻ ngu xuẩn, lời nói ngu xuẩn # một anh chàng thộn ; trông mặt có vẻ thộn # tối dạ nên chậm hiểu

đàn ngu x. đàn độn đất

= giới, ông xanh (hiếm), thiên, trời, xanh (hiếm)

= địa

+ giới đất ơi / của giới ơi ; nhờ giới, ơn giới ơn phật # "Ông Xanh ghét bỏ chi nhau" / nỗi oan thấu tới ông xanh # thiên x. địa # trời ơi là trời ! trời biến một màu, trời tối như mực, trời trở rét / bầu trời, chân trời, màu xanh da trời, mặt trời, ông trời, bốn phương trời ; "Lấy nang chống trời", chỉ còn biết kêu trời, lay trời ; sao trên trời # "Xanh kia thăm thăm từng trên"

+ đất thấp trời cao / chôn
dưới đất, trong lòng đất,
trên mặt đất ; trời cao đất
dày, trời long đất lở # địa
x. địa

đất x. địa

đất nước x. nước ngoài

đầu x. chân, cuối, sau 2

đầu tiên x. sau 2

đậu x. được 1

đầy x. bộ phận 2, cả 2,
cạn

đầy ắp x. cạn

đầy đủ x. bộ phận 2, cả 2

đầy phè x. cạn

đầy tràn x. cạn

đầy tớ x. thầy

đầy x. bé 1, béo

đầy đà x. bé 1, béo

đầy x. đóng

đen x. bất hạnh

đen 1

≠ bạc, bạch, trắng, trắng
bạch, trắng bệch, trắng
bóc, trắng bong, trắng bốp
(khẩu), trắng đá, trắng
hều, trắng lớp, trắng
muốt, trắng ngần, trắng
nhơn, trắng nõn, trắng
nuột, trắng ớn (khẩu),
trắng phau, trắng tinh,

trắng toát, trắng trẻo,
trắng xóa.

= đen dũi, đen giòn, đen
kịt, đen lầy, đen ngòm,
đen nhánh, đen nhèm,
đen nhúc, đen sì, đen
thui, đen trùi, huyền,
mun, mực, ô, thâm.

+ da bạc thếp, vàng mây
bạc, chòm râu bạc, tóc bạc,
ánh trắng bạc ; đầu dóm
bạc # chuột bạch, hoa
hồng bạch, ngựa bạch #
trắng như bông, trắng
như trứng gà bóc / da
trắng, đường trắng, gạo
trắng nước trong, "Vỏ ốc
trắng những luống cày
phơi ai", vải trắng, vôi
trắng ; tẩy trắng ; đẻ
trắng không nhuộm # con
ngựa lông trắng bạch #
mặt trắng bệch # nước da
trắng bóc # chân mần
trắng bong # mặc chiếc áo
trắng bốp # mặt trắng
đá như mặt lợn luộc #
đầu cạo trọc trắng hều #
quần áo phơi trắng lớp #
hàm răng trắng muốt #
hạt gạo trắng ngần #
nước da trắng nõn, vải
trắng nõn # tấm vải
lạnh trắng nuột # hàm
răng trắng ớn # đàn cò
trắng phau # đóng muối
trắng tinh # đầu quần

bằng trắng toát # mặt
mũi trắng trẻo # hoa ban
nở trắng xóa núi rừng

+ đen như củ sừng, đen như
mun / bùn đen, người da
đen, đám mây đen, quần
đen, tóc đen, tivi đen
trắng ; nhuộm đen ; nước
da ngăm đen, trời tối đen
người gầy gò đen đui #
da bánh mặt đen giòn #
bầu trời đen kịt # mắt
đen láy # nước cống đen
ngòm # mái tóc dài đen
nhánh # mặt mũi đen
nhèm # răng nhuộm đen
nhúc # chân tay đen sì #
nước da đen thui # đen
trúi như hòn than # đôi
mắt huyền đăm lẹ # mèo
mun # chó mực, con mực
(chó) # ngựa ô # cà thàm
com hãm, môi thàm, vải
thàm ; ngả thàm tím mặt
mày

đen 2

= dỏ, may, son (khẩu)

= đen đui, rùi, xui

+ số dỏ, gộp vận dỏ # may
x. may # số son

+ con đen vận tưng, canh
bạc gộp hồi đen, số đen,
vận đen # vận hạn đen
đui # rùi x. may # xui
x. may

đen bạc x. bạc

đen đui x. bất hạnh,
đen 1, đen 2

đen giòn x. đen 1

đen kịt x. đen 1

đen láy x. đen 1

đen ngòm x. đen

đen nhánh x. đen 1

đen nhèm x. đen 1

đen nhúc x. đen 1

đen sì x. đen 1

đen thui x. đen 1

đen trúi x. đen 1

đẹp

= xấu, xấu xí

= đẹp dễ, đẹp tươi, xinh,
xinh đẹp, xinh tươi, xinh
xắn, xinh xẻo (khẩu)

+ xấu như ma, xấu người
đẹp nét, xấu trai / chữ
xấu, tranh xấu ; vẽ xấu,
viết xấu # "Xấu xí cũng
thế chồng ta", mặt mũi
xấu xí ; vẽ xấu xí nguệch
ngoạc

+ đẹp lão, đẹp như tiên, đẹp
trai / cảnh đẹp, chữ đẹp,
cô gái đẹp, họa đẹp,
tranh đẹp ; chơi đẹp, làm
đẹp, mùa đẹp, vẽ đẹp #
đẹp dễ phô ra # làng
xóm đẹp tươi # mặt rất

xinh, "Trúc xinh trúc mọc
dầu dĩnh" # hoa hậu
xinh đẹp # nụ cười xinh
tươi, gương mặt xinh
tươi # em bé xinh xắn #
búp bê xinh xắn

đẹp để x. đẹp

đẹp tươi x. đẹp

đét x. béo

để x. bán

để mắt x. bỏ 4

để tâm x. bỏ 4

đêm

≠ ngày, ban ngày

= ban đêm, đêm hôm, đêm
tối

+ ngày làm hai buổi, ngày
nắng đêm mưa, "Ngày
sáu khác, tin mong :
nhận vắng" / làm cả
ngày, đi suốt ngày ; ngủ
ngày quen mắt, sắp hết
ngày # ban ngày ban mặt
/ rõ như ban ngày

+ đêm đêm nghe tiếng ru
hời, "Đêm năm canh,
tiếng lãng : chuông rền" /
làm ca đêm, lúc nửa đêm,
tiếng rao đêm, chuyến tàu
đêm, ngày đi đêm nghỉ ;
qua đi ăn đêm, "Thức lâu
mới biết đêm dài", "Đi
đêm làm có ngày gặp

ma" ; tàu chạy suốt đêm,
đám hát thâu đêm ; thức
trăng đêm # ban đêm phố
vẫn sáng đèn ; tuần tra
ban đêm # đêm hôm
khuya khoát # trong đêm
tối mịt mùng

đêm hôm x. đêm

đêm tối x. đêm

đi x. chết

đi đời x. chết

đi tây x. chết

đi xa x. chết

địa

≠ thiên, trời

= đất, thổ

+ "Cửa thiên trả địa", tám
vân thiên ; pháo thăng
thiên ; lộ thiên # trời x.
đất

+ mặt nạ ông địa ; "Khai
thiên lập địa" # đất x.
đất # không được động
thổ, hạ thổ hủ rượu

địa x. đất

địa ngục

≠ nát bàn, niết bàn, thiên
đàng, thiên đường

= âm phủ, âm ti, hỏa ngục

+ cõi nát bàn # "Khói
nhang về nẻo đường lên

niết bàn" # lên thiên đường
thiên đường trên trái
đất # xứ sở thiên đường ;
trên thiên đường ; lên
thiên đường

+ địa ngục trần gian / dưới
địa ngục ; xuống địa
ngục, "Biết đâu địa ngục
thiên đường là đâu" # chợ
âm phủ ; xuống âm phủ
âm ti lạnh lẽo # quỷ sứ
hóa ngục

địch

≠ mình, ta

= địch thù, đối phương,
giặc, giặc giá, kẻ địch, thù

+ bên mình, phía mình,
quân mình # "Ta nhất
định thắng, địch nhất
định thua" / bên ta, phía
ta, quân ta ; hiểu ta và
hiểu địch

+ địch x. bạn # địch thù x.
bạn # kẻ địch x. bạn #
"Giặc đến nhà đàn bà
phải đánh", giặc ngoại
xâm ; thù trong giặc
ngoài, thành mặt, giặc,
quân giặc ; chạy giặc, diệt
giặc, đánh giặc, giết giặc
giặc giá làm le ngoài
biên ải / đất nước chịu bao
năm giặc giá

địch x. bạn

địch thù x. bạn, địch điếc

≠ sáng, thính, tinh

= điếc lác, nghễnh ngãng

+ "Sáng tai họ, điếc tai cày"
/ tai sáng mắt tinh #
thính tai / chó thính, tai
thính ; "Tai giả thính gấp
ba lần tai thật" # tinh tai
/ tai tinh ; "Vội giặc phải
tinh"

+ "Điếc không sợ súng", điếc
lời điếc nổ / bệnh điếc, tré
điếc ; nghe điếc cả tai ; bị
điếc ; giả điếc ; vừa cảm
vừa điếc # bà lão già cả
điếc lác # tai nghễnh
ngãng # bà cụ nghễnh
ngãng

điếc lác x. điếc

điềm tĩnh x. bình tĩnh 1

điều x. bịa 1

điều ngoa x. bịa 1

điều toa x. bịa 1

điều trá x. bịa 1

điều trác x. bịa 1

điều x. đỏ

đỉnh x. chân, góc

định hình x. cố định 2

đít x. chân

đều hieu x. đông 2

đỏ

≠ xanh, xanh biếc, xanh lè, xanh lét, xanh lơ, xanh mét, xanh ngắt, xanh rì, xanh rờn, xanh rớt, xanh tươi, xanh um, xanh xao

= đào, điều, đỏ au, đỏ bừng, đỏ chóa, đỏ chói, đỏ chót, đỏ dãn, đỏ đục, đỏ gay, đỏ hoe, đỏ hồng, đỏ khè, đỏ loét, đỏ lôm, đỏ lừ, đỏ lựng, đỏ ngầu, đỏ ối, đỏ quạch, đỏ rục, đỏ tươi, đỏ ửng, hồng, hường (phương), son, thắm

+ xanh búng xanh beo, xanh da trời, xanh lá cây, xanh như tàu lá, xanh nước biển, xanh vỏ đỏ lòng / biển xanh, cây xanh, chè xanh, nước da xanh, mắt xanh, cái thất lung xanh, non xanh nước biếc, rau xanh, tre xanh; phủ xanh đồi trọc; mặt tái xanh # con cánh cam màu xanh biếc # màu áo xanh lè # ngọn lửa đèn xì xanh lét # mực màu xanh lơ # da xanh mét vì sốt rét # hàng dâu xanh ngắt # cỏ mọc xanh rì # mạ chiêm xanh rờn # người xanh rớt # cây cối xanh tươi # dải rừng xanh um # khuôn mặt xanh xao hốc hác

+ đỏ như son / quả bí đỏ, cờ đỏ, hoa đỏ, má đỏ môi hồng, máu đỏ, pháo đỏ rượu hồng, cầu vồng rắng đỏ, sơn đỏ, "Mùa vải đỏ tu hú về Châu Tử", "Yếm đỏ khăn thắm trấy hội chùa"; "Sông đỏ phù sa nước lờn rời"; cháy đỏ; "Hai má em bừng đỏ"; "Hòn than kia đang đỏ đến hết lòng # "Đào thắm rời đào lại phai" / bươi đào, ngọn cờ đào, máu đào, "Rượu đào dôi chén bút đề thơ", "Mẹ ta không có yếm đào" # chiếu cạp điều, sợi chỉ điều, giấy hồng điều, mâm cau phủ lụa điều, phẩm điều; nhuộm điều # mái ngói mới đỏ au # mặt đỏ bừng vì thẹn # áo màu đỏ chóa # hoa phương đỏ chói # môi son đỏ chót # ngọn đèn đỏ đục # mặt đỏ gay như say rượu # khóc đỏ hoe mắt # đứa trẻ đỏ hồng # đất đồi đỏ khè # môi ăn trầu đỏ loét # máu thắm băng đỏ lôm # mặt trời đỏ lừ sắp lặn # nhót chín đỏ lựng # nước phù sa đỏ ngầu # vườn cam chín đỏ ối # tóc đỏ quạch # bếp than cháy đỏ rục # "Mới tinh khôi màu ngói

đỏ tươi" # chân trời đỏ
ừng # sợi chỉ hồng, cờ
hồng tung bay, khăn
hồng, má hồng, rượu
hồng ; ừng hồng đôi má
áo màu hồng, môi
hường # dưa son, gác tía
lầu son ; sơn son thiếp
vàng # chỉ thắm, má
thắm môi son, yếm thắm ;
đỏ da thắm thịt, nhạt
thắm phai dào

đỏ x. bất hạnh, đen 2

đỏ au x. đỏ
đỏ bùng x. đỏ
đỏ chóc x. đỏ
đỏ chói x. đỏ
đỏ dẫn x. đỏ
đỏ chót x. đỏ
đỏ đọc x. đỏ
đỏ gay x. đỏ
đỏ hoe x. đỏ
đỏ hỏn x. đỏ
đỏ khè x. đỏ
đỏ loét x. đỏ
đỏ lỏm x. đỏ
đỏ lử x. đỏ
đỏ lụng x. đỏ
đỏ ngầu x. đỏ
đỏ ói x. đỏ
đỏ quạch x. đỏ

đỏ rục x. đỏ
đỏ tươi x. đỏ
đỏ ừng x. đỏ
đoài x. đông 1
đoàn x. cá nhân 1
đoàn kết x. chia rẽ
đoàn tụ x. chia li
đoàn viên x. chia li
đoản x. dài

đòi

≠ trả

+ trả x. trả

+ đòi nợ, đòi tiền thuê nhà
/ thụ viện đòi sách ; phải
đòi đến cùng

đòi hỏi x. cống hiến

đói

≠ no, no nê

= đói meo, đói ngấu, đói
veo

+ "No bụng đói con mắt", no
com ẩm áo, no căng bụng,
no xói chân chè / một bữa
no ; ăn no ; "Một miếng
khi đói bằng một gói khi
no" ; vừa đủ no, không ăn
quá no # ăn uống no nê

+ "Đói cho sạch, rách cho
thơm", đói khổ, đói lả, đói
mờ mắt / bụng đói cắt rết,
bữa đói bữa no, kẻ đói

người no, nạn đói, năm
đói; ăn đói, nhìn đói; ăn
tạm cho đỡ đói; vãn đói
bụng đói meo chẳng
thiết làm gì # bụng đói
ngấu thêm ăn # vừa ăn
xong đã đói veo

đói meo x. đói

đói ngấu x. đói

đói veo x. đói

đón đả x. ân cần

đón

= đưa, đưa tiễn, tiễn, tiễn
đưa, tống biệt (cũ, hiếm),
tống tiễn (cũ)

= đón chào, đón rước, đón
tiếp, nghênh tiếp, rước

= đưa con đi nhà trẻ, đưa
dâu, "Đưa người ta không
đưa qua sông", đưa người
ra sân bay / "Cha đưa mẹ
đón", xe đưa xe đón #
"Đưa tiễn con đi trấn ải
xa" / không người đưa tiễn
tiễn bạn, tiễn chân, tiễn
đoàn đại biểu, tiễn khách,
tiễn người đi nước ngoài /
trong buổi tiễn, người tiễn
rất đông; đi tiễn, liên
hoan tiễn, ra tiễn # tiễn
đưa đưa đoàn đại biểu #
máy lời tống biệt người đi
xa # tống tiễn một viên
quan

+ đón bạn ở ga, đón con ở
nhà trẻ, đón dâu, đón
đoàn đại biểu, đón khách
/ trong buổi đón đoàn, kẻ
đón người đưa # đón
chào tận chân cầu thang
máy bay / bán đại bác đón
chào khách quý # đón
rước linh đình # đón tiếp
nồng nhiệt # nghênh tiếp
vị nguyên thủ quốc gia #
rước dâu, rước ông nghè
vinh quy về làng, "Rước
voi về giày mã tổ", "Đưa
người cửa trước rước
người cửa sau"

đón chào x. đón

đón rước x. đón

đón tiếp x. đón

đóng

+ há, há hóc, hé, mở, mở hé,
mở toang, phanh

= dấy, gấp, gói, khép,
ngậm, nhắm

+ "Há miệng mắc quai", "Há
miệng chờ sung", há mồm
to / mồm há to, chim non
há mỏ # há hóc miệng /
miệng há hóc # hé cửa, hé
mắt nhìn / cửa hé mở;
đé hé # mở cặp sách, mở
cửa phòng, mở gói quà,
mở mắt nhìn, mở miệng,
mở nắp hộp, mở sách, mở

van / cái mở nút chai, cửa mở, hệ thống mở (chuyên)
mở hệ cửa / cửa mở hệ
mở toang cửa # phanh áo, phanh ngực / mở phanh cửa

+ đóng cửa bảo nhau, đóng kín, đóng nắp, đóng nút chai, đóng van / cửa đóng then cài # dây kín, dây nắp / nắp để dây, "Chó treo mèo dây" # gấp sách, gấp vở # gói bánh chưng, gói cho chặt # khép cửa / mang cá khép lại, hai cánh cửa khép lại, hàng mi khép lại # ngậm chặt môi, ngậm miệng lại # nhắm mắt / mắt nhắm mắt mở, mắt nhắm tít

đóng x. cối

đóng góp x. cống hiến

động x. đất 1

đô x. bé 1

đồ sộ x. bé 1

đỗ x. được 1

đốc x. chân

độc

= lạnh, trong lạnh

= độc hại

+ thức ăn lạnh, khí hậu lạnh, rân lạnh # không khí trong lạnh

+ độc mồm độc miệng / chất độc, khí độc, nấm độc, nọc độc, rân độc, thuốc độc; gây độc, nhiễm độc, tây độc, thuốc tiêu độc # tiền phụ cấp độc hại, hóa chất độc hại, môi trường độc hại

độc x. cá nhân 2, đàn

độc ác x. ác

độc lập

≠ dựa dẫm, lệ thuộc, nương tựa, phụ thuộc

= tự chủ

+ thói dựa dẫm; trong con hoạn nạn phải dựa dẫm vào nhau, sống dựa dẫm vào bố mẹ, không chịu suy nghĩ cứ dựa dẫm vào người khác # lệ thuộc về kinh tế / sống lệ thuộc # không nơi nương tựa / mẹ mất phải sống nương tựa vào dì # phụ thuộc về kinh tế / sống phụ thuộc

+ độc lập suy nghĩ / sống độc lập # quyền độc lập tự chủ, thời kỳ phong kiến tự chủ trong lịch sử Việt Nam

độc hại x. độc

độc thân x. cá nhân 2

đôi x. chung, đơn

đôi x. cố định 2

đôi mới x. cố định 2

đôi đáp x. đáp

đối phương x. bạn, địch

đội x. cá nhân 1

đón mặt x. cao 2

đông x. đặc 2

đông 1

≠ *doài, tây*

+ *xứ doài ; từ đông sang doài # bán cầu tây, com tây, "Con đường tây mưa rây bão giạt", gió tây, giường tây, hương tây, khoai tây, miền tây xa xôi, ông tây, phía tây, văn minh phương Tây, "Trời tây xạc xào gió gọi" ; mặt trời đã ngã về tây, từ tây sang đông*

+ *biển đông, bán cầu đông, "Con đường đông vừa trông vừa chạy", gió đông, hương đông, đất đỏ miền đông, phía đông, văn minh phương Đông ; từ đông sang tây*

đông 2

≠ *điều hiu, hiu quanh, quanh, quanh hiu, quanh quẽ, quanh vắng, văn, vắng, vắng lặng, vắng*

ngắt, vắng tanh, vắng teo, vắng vẻ

= *đông đặc, đông đúc, đông nghịt*

+ *phong cảnh điều hiu, "Bến Phì gió thổi điều hiu mấy giờ" # rừng núi hiu quanh # "Vắng dần ông quanh nhà, vắng dần bà quanh bếp", "Vắng vất thôn sâu-quanh tiếng gà" # đêm khuya quanh quẽ, "Non Kì quanh quẽ trắng treo", nhà quanh quẽ # bến đò quanh vắng # "Văn đông đông chợ" / chợ đã vắng người, cửa hàng đã vắng khách # "Vắng như chùa Bà Đanh" / chợ vắng người, quang đường vắng người qua lại, cửa hàng vắng khách, chuyến tàu vắng khách # bốn bề vắng lặng # đường khuya vắng ngắt # phố xá vắng tanh # cảnh chùa vắng teo # quang đường vắng vẻ*

+ *đông như hội, đông như kiến / "Eo xèo mặt nước lúc dò đông", chợ đông người, cửa hàng đông khách, tàu đông khách, thành phố đông dân # người xem đông đặc # nơi dân cư đông đúc, phố xá đông đúc # chợ đông*

<i>ngặt người, người xem đông ngặt</i>	<i>ghép, từ ghép (chuyên) # áo kép, chân kép mềm đơn, xà kép ; "Giàu làm kép, hẹp làm đơn" ; "Thiệt đơn thiệt kép" # câu phức (cũ), số phức (chuyên)</i>
đông đặc x. đặc 2, đông 2	<i>+ câu đơn (chuyên), chân đơn, giải đơn nam, từ đơn (chuyên), xà đơn ; đánh đơn, mùa đơn</i>
đông đủ x. bộ phận 2, cả 2	
đông đúc x. đông 2	đơn x. cá nhân 2, chung
đông ngặt x. đông 2	đơn chiếc x. cá nhân 2
đông quánh x. đặc 2	đơn côi x. cá nhân 2
đông chí x. bạn	đơn độc x. cá nhân 2
đông đội x. cá nhân 2, chung	đơn giản
đông minh x. bạn	<i>≠ phức hợp, phức tạp, tinh vi</i>
đông nhất x. giống nhau	<i>= giản đơn, thô sơ</i>
đông tình x. phản đối	<i>+ cấu tạo phức hợp, thành tố phức hợp # câu chuyện phức tạp, vấn đề phức tạp, bài toán phức tạp ; hết sức phức tạp # máy móc tinh vi</i>
đông ý x. phản đối	<i>+ cấu tạo đơn giản, bài toán đơn giản ; không thể giải quyết một cách đơn giản, hết sức đơn giản # câu chuyện giản đơn, lao động giản đơn ; lối nghĩ còn giản đơn vũ khí thô sơ, phương tiện vận tải thô sơ</i>
động	đơn lẻ x. cá biệt
<i>≠ tĩnh, tĩnh tại</i>	
<i>= công tác tĩnh, trạng thái tĩnh # làm công tác tĩnh tại</i>	
<i>+ làm công tác động, trạng thái động</i>	
đơn đặt x. bĩa 2	
đơn	
<i>≠ đôi, ghép, kép, phức</i>	
<i>= giường đôi, màn đôi, xà đôi / đánh đôi nam nữ phối hợp, mùa đôi # câu ghép (chuyên), lớp học</i>	

đơn nhất x. cá biệt
đủ x. bộ phận 2, cả 2
đục 1

≠ trong, trong sạch, trong sáng, trong suốt, trong vắt, trong veo

= đục ngầu, ngầu (hiếm)

+ trong như pha lê / ao trong, giếng trong, nước trong, sông trong, bầu trời trong; "Dù trong dù đục ao nhà vẫn hơn" # giữ cho nước giếng trong sạch, bầu không khí trong sạch # cặp mắt trong sáng, bầu trời trong sáng, dòng suối trong suốt, thủy tinh trong suốt # nước giếng trong vắt # "Ao thu lạnh lẽo nước trong veo"

+ "Đục nước béo cò" / ao đục, giếng đục, nước đục # đôi mắt đục ngầu vì giận dữ, nước sông đục ngầu # ngầu bùn / sông ngầu những phù sa; vẫn ngầu

đục 2

≠ trong, trong trẻo

+ "Trong như tiếng hạc bay qua" / giọng trong, "Tiếng hát trong như tiếng suối xa" # tiếng cười trong trẻo, giọng nói trong trẻo

+ "Đục như tiếng suối mới sa nửa vời" / giọng đục

đục 3

≠ trong, trong sạch, trong sáng, trong trắng

= như bản

+ khơi trong gọn đục, thác trong hơn sóng đục # cuộc đời trong sạch, tâm hồn trong sạch # mục đích trong sáng, ý nghĩ trong sáng, cái nhìn trong sáng, sự trong sáng của tiếng Việt; sông trong sáng # tình cảm trong trắng, tuổi thanh xuân trong trắng

+ gọn đục khơi trong, "Đến điều sống đục sao bằng thác trong" # cuộc đời như bản, tuổi thanh xuân như bản

đục ngầu x. đục 1

đui x. mù

đui mù x. mù

đúng định x. chậm

đúng

≠ sai, sai lạc, sai lầm, sai trái, trái

= chính xác, đúng đắn, đúng mực, phải

+ "Sai con toán, bán con trâu", sai hẹn / tin đồn sai, việc làm sai nguyên tắc, đáp số sai, chủ trương sai ; phát âm sai, đồng hồ chạy sai, đi sai đường, làm sai, nghỉ sai về bạn, nói sai sự thật, viết sai chính tả ; đoán không sai # quan điểm sai lạc ; trình bày sai lạc đi, hiểu sai lạc nội dung # một nhận định sai lầm, việc làm sai lầm # những biểu hiện sai trái, một việc làm sai trái # trái x. **phải**

+ đúng hẹn, đúng quy cách / quan điểm đúng, việc làm đúng nguyên tắc, đáp số đúng, chủ trương đúng ; phát âm đúng, đồng hồ chạy đúng, đi đúng đường, làm đúng, nghỉ đúng về bạn, nói đúng sự thật, xử sự đúng, viết đúng chính tả # một nhận định chính xác, con số chính xác ; đồng hồ chạy chính xác # quan điểm đúng đắn, những suy nghĩ đúng đắn ; giải quyết đúng đắn # ăn ở đúng mực, quan hệ đúng mực # phải x. **phải**

đúng x. bja 1, phải 2

đúng đắn x. đúng, phải 2

đúng mức x. phải 2

đúng mực x. đúng, phải 2

đuôi x. chân

đưa x. đón

đưa tiễn x. đón

đực x. cái 1

đúng

≠ ngồi

+ "Ăn trông nồi, ngồi trông hướng", "Ngồi dài khoai nát", ngồi dài thẽ, ngồi học, ngồi lâu thấy mỏi, "Ngồi lê mách léo", ngồi như bụt mọc, "Ăn trên ngồi trốc", ngồi vát chân chữ ngũ, ngồi xóm, ngồi xuống / ghé ngồi, tư thế ngồi, vé ngồi ; "Cầu thẽ thủy ngồi trơ cổ độ", không thích ngồi, "Đánh đưng không thôi lại đánh ngồi"

+ đứng dẽ chân chèo, "Đứng đường đứng chợ", đứng lâu thấy mỏi, đứng như trời trồng, đứng lên, đứng nghiêm, "Đứng tùi ngồi sầu" / "Quán thu phong đứng rừ tà huy" ; ăn đứng, không muốn đứng, tiệc đứng

được 1

- ≠ bại, hỏng, thua, trượt
= đậu, đỗ, thành, thắng, trúng
+ bại x. **thành công** hỏng
ăn, "Hỏng nói, vơ rề" / "Xôi
hỏng bóng không" ; làm
hỏng việc, thi hỏng # thua
x. **thắng lợi** trượt mất
rời / bị đánh trượt, thi
trượt, hổ vờ trượt mồi
+ "Được ăn cả ngã về không",
được quần hồng áo / "Thế
gian được vợ hỏng chồng" #
thi đậu (phương) # đỗ đầu
kì thi ; thi đỗ ; "Chưa đỗ
ông nghề đã đe hàng tổng"
thành x. **thành công**
thắng x. **thắng lợi** # trúng
chức chủ tịch xã, trúng quả,
trúng số độc đắc

được 2

- * mất
+ mất cả chì lẫn chài, mất
của, mất lòng, mất mùa,
mất mùa cả chua
+ "Được ít chẳng mừng mất
chẳng ầu", được cả cái lẫn
nước, được của, "Được
lòng dất, mất lòng dờ",
"Được mùa cau, đau mùa
lúa", "Được mùa chó phụ
ngó khoai" ; để được thì
để mất
được x. thành công,
thắng lợi
đường đường chính
chính x. chính nghĩa
đút quăng x. cách

E Ê

e lệ x. bạo

ê hề x. ít

ế x. đất 1

ế đọng x. đất 1

ế âm x. đất 1

G

gái

* đàn ông, giai (khẩu),
nam, nam nhi (cũ), trai

= đàn bà, dâm, nữ, nữ nhi
(cũ), phụ nữ, thanh nữ,
thiếu nữ, thiếu phụ

+ đàn ông đàn ông (khẩu),
"Đàn ông như gió, đàn bà
như hom" / thằng đàn ông
(khẩu), tính đàn ông,
tướng đàn ông # "Giai du
gối hạc khom khom cột,
Gái uốn lưng ong giữa
ngựa lòng" / con giai
(khẩu) # nam nữ bình
dẳng, nam phụ lão ấu
(trai gái già trẻ), nam
thanh nữ tú, nam tính /
ái nam ái nữ, bên nam
bên nữ, đơn ca nam, xe
đạp nam, giọng nam
trầm, học sinh nam,
trường nam, tình yêu nam
nữ # nam nhi đặc chí /
chí nam nhi, dáng nam

nhi # "Trai Cầu Vòng Yên
Thế, gái Nội Duệ Cầu
Lim", trai gái, trai lo
(khẩu), "Trai mà chi gái
mà chi, Sinh ra có ngài có
nghì là hơn", trai tài gái
sắc, trai thanh gái lịch,
"Trai tơ lấy phải nạ dòng"
/ bác trai, bạn trai, bên
trai (sách), con trai, em
trai, nhà trai, sức trai trẻ,
thời trai tráng; "Làm trai
cho đáng nên trai", phải
lòng trai, đi theo trai
(khẩu); đẹp trai, điển
trai, xinh trai

+ "Gái có công chồng chàng
phụ", gái dâm, gái đi già
mồm (khẩu), gái diêm,
"Gái giang hồ, trai tú
chiếng", "Gái góa lo việc
triều đình", "Gái hơn
hai, trai hơn một", gái lơ
thì, gái mại dâm, "Gái
một con trông mòn con
mắt", gái tơ ngựa nghề
(khẩu) / bác gái, bạn gái,

bé gái, sinh được một gái (khẩu), họ nhà gái ; mẹ gái ; đại gái, đẹp gái, nhất gái, chết vì gái (khẩu), xinh gái # đàn bà con gái, "Đàn bà lạnh lạnh tiếng đồng" / mẹ đàn bà (khẩu), phận đàn bà, tính đàn bà # dăm già, dăm lai / ông tây bà dăm, váy dăm, ví dăm ; nhày dăm (quốc tế vũ), nịnh dăm ; trắng như dăm # nữ nghệ sĩ, "Nữ thập tam, nam thập lục" / cán bộ nữ, đẹp nữ, xe đạp nữ, giọng nữ cao, học sinh nữ, nhà thơ nữ ; có nam có nữ # phận nữ nhi # phụ nữ Việt Nam / quần áo phụ nữ, hội phụ nữ ; giải phóng phụ nữ # cô thanh nữ ; ra dáng thanh nữ # cô thiếu nữ, bàn tay thiếu nữ # nàng thiếu phụ

gan x. anh dũng

gan dạ x. anh dũng

gan góc x. anh dũng

gan lì x. anh dũng

gây x. béo

gây x. cách

gằm x. chân

gặm x. chân

gần

= cách xa, xa, xa cách, xa tập, xa thăm, xa tít, xa vắng, xa vời, xa xăm, xa xôi

= gần cận, gần gần, gần gũi, gần gui

+ cách xa nhau / nỗi buồn cách xa # "Xa hun hút một con đường", "Xa môi chân, gần môi miệng", xa quê, xa tổ quốc, xa xứ (sách) / họ xa, "Mẹ già chưa bán chợ làng xa", "Về non xa tám tháng gần ở chung" ; bay xa, ngồi xa bàn, thi nhày xa, trông xa ; còn xa # xa cách nhau / "Nhà em xa cách quá chừng", "Hai ta dù xa cách, vẫn như dưa có đôi" # chân trời xa tập # núi rừng xa thăm # xa tít ngoài khơi, xa tít tận chân trời # nơi xa vắng, "Một thời xa vắng chia hai" # những vì sao xa vời # "Nhìn về quê mẹ xa xăm", những vì sao xa xăm, chiến trường xa xăm # đường sá xa xôi, miền quê xa xôi, "Khi gần thì mất... xa xôi lại còn...", "Có xa xôi mấy mà tình xa xôi"

+ "Gần đất xa trời", "Gần lửa rất mát", "Gần nhà xa

ngõ". "Bén dò đòng vãng ?
chợ gần xa ?" / Có họ gần
với nhau, "Đường gần tôi
cứ đi vòng cho xa" ; đến
gần, làm gần nhà, ngồi
gần, nhìn gần # những
người gần cận # chàng
gần gần gì # bạn bè gần
gũi, "Em gần gũi, em xa
xôi", họ hàng gần gũi #
bạn bè gần gũi

gần cận x. gần
gần gần x. gần
gần gũi x. gần
gần gũi x. gần
gấp x. đóng
gấp ghênh x. bảng 2
gày x. béo
gày còm x. béo
gày đét x. béo
gày gò x. béo
gày gù x. béo
gày guộc x. béo
gày mòn x. béo
gày nhom x. béo
gày rạc x. béo
gày rộc x. béo
gày tọt x. béo
gày xẹp x. béo
gày yếu x. béo

gãy x. cách

ghẻ lạnh x. tha thiết

ghép x. đơn

ghét

≠ chiều, chiều chuộng,
cưng, kính yêu, mến, mến
thương, mến yêu, nâng
niều, thương, thương cảm,
thương mến, thương yêu,
yêu, yêu dấu, yêu mến, yêu
quý, yêu thương

= căm, căm ghét, chán
ghét, ghét bỏ, giận, khinh
ghét, thù ghét

+ chiều như chiều vông,
chiều con, chiều khách,
chiều theo nguyện vọng #
chiều chuộng nhau, chiều
chuộng con cái # cưng cô
con gái rượu / con cưng #
thầy giáo kính yêu # mến
cảnh mến người, mến tài,
"Mến tuôn vào phím, yêu
trần vào dây" / lòng mến
khách # mến thương học
trò / quê nhà mến thương
tổ quốc mến yêu # được
nâng niều từ tấm bé #
"Thương con cho roi cho
vọt, ghét con cho ngọt cho
bùi" (cũ) / động lòng
thương, người thương
(phương), tình thương #
thương cảm cho cảnh mẹ
góa con côi / lòng đầy

thương cảm # "Xin thương mến đến tận cùng chân thật", "Đã mấy năm rồi thương mến nhau", "Còn ai đâu thương mến để chi người?" # anh em thương yêu nhau, "Tôi là thi sĩ của thương yêu" # "Yêu trẻ trẻ đến nhà, kính già già để tuổi cho" / người yêu, tình yêu; biết yêu, đáng yêu, được yêu # quê hương yêu dấu, khoảng trời yêu dấu # yêu mến người thương / được bạn bè yêu mến, "Anh đi giữa mệnh mong người yêu mến" # yêu quý con người, yêu quý tình bạn / người bạn yêu quý # yêu thương đứa em tàn tật, "Yêu thương hết cả còn gì nữa đâu" / mảnh đất yêu thương, lòng yêu thương; ánh mắt chan chứa yêu thương, dạt dào yêu thương; "Đời đâu còn gian khó, Nhưng rất nhiều yêu thương"

+ ghét cay ghét đắng, "Ghét chòng nấu cháo le le", ghét người yêu của / đáng ghét # cảm kẻ chơi khăm mình / "Yêu với cảm hai dợt sóng ào ào"; càng nghĩ càng cảm # cảm ghét kẻ thù # chán ghét

chiến tranh # ghét bỏ đứa con hư / bị ghét bỏ, "Ông xanh ghét bỏ chi nhau" # giận nhau, "Giận thì giận mà thương thì thương" / người con giận; đối giận làm lành; tự giận mình # khinh ghét kẻ bán tiện # thù ghét nhau / biết thù ghét.

ghét bỏ x. ghét

gia tăng x. giảm

già x. chết

già 1

≠ non, non tơ, non trẻ, to
= già cõi

+ con chim non, "Chó già gà non", rau muống non, "Tháng tám tre non làm nhà, tháng năm tre già làm lạt", "Quả non sẽ chín, hạt non sẽ già" # lá rau non tơ # chính quyền non trẻ, # "Vịt già gà tơ", "Gà tơ xào với mướp già"

+ "Chó già giữ xương", "Cọ già bà lim", cau già hạt, "Rau già cá ươn" # cây cổ thụ già cõi, chính quyền phong kiến già cõi

già 2

≠ non, non nớt

= già cõi, già dặn, già đời

+ non một nửa, non tay /
com non lửa, gạch non,
trình đồ còn non, tay nghề
non ; cân non, đậu rán
non # hiểu biết còn non
nớt, suy nghĩ non nớt

+ "Già dòn non nhẽ", già
một nửa, già tay lái / com
già lửa, gạch già ; cân
già, dọa già dọa non, đậu
rán già # tâm hồn già cõi
già dặn kinh nghiệm /
cán bộ già dặn, bút pháp
già dặn sắc sảo # già đời
trong nghề / thuyền
trưởng già đời, tay bịp già
đời

già 3

≠ non, non trẻ, to, trẻ, trẻ
mãng, trẻ thơ

= già cả, già lão, già nua,
lão

+ "Non chàng uốn, già nổ
đốt" / khuôn mặt non, "Trẻ
người non dạ" # khuôn
mặt non trẻ ; tuổi đời còn
non trẻ # "Nạ dòng trang
diễm gái tơ mất chồng",
"Nạ dòng vó được trai tơ"
"Trẻ cây cha, già cây
con" / tuổi còn trẻ, thế hệ
trẻ, lớp trẻ # khuôn mặt
trẻ măng / còn trẻ măng
tình tình trẻ thơ

+ "Già được bát canh, trẻ
được manh áo mới", "Già
chơi trống bỏi" / "Cha già
nhà dột", "Lòng già lòng
trẻ bỏi bỏi, Mắt già mắt
trẻ trông vời phố đêm",
lớp người già ; về già #
tôn kính người già cả #
già lão rồi không còn bay
nhảy được nữa # già nua
tuổi tác, "Dù chúng ta cứ
việc già nua tất" # cây
dừa lão ít quả, gốc vải lão

già cả x. già 3

già cõi x. già 1, già 2

già dặn x. già 2

già đời x. già 2

già lão x. già 3

già nua x. già 3

già

≠ chân chính, chân thật,
chân thực (phương),
nghiêm (khẩu), thật, thật
thà, thực (phương)

= dối, dối trá, giả dối

+ người bạn chân chính,
dao đức chân chính, tình
yêu chân chính # thái độ
chân thật, lời nói chân
thật # con người chân
thực # loại xe nghiêm nên
giá cao # thật lòng với
nhau, "Thật vàng chẳng

phải thau dầu" / bản đản thật, hàng thật ; "Ăn thật làm giả", nói thật mất lòng, "Nàng thì thật dạ tin người" # "Thật thà có một đon sai chẳng hề" / giọng thật thà, tính nết thật thà như đêm # "Pha phối thực giả tìm đường đối nhau"

+ bạc giả, giọng đạo đức giả, hàng giả, hàm răng giả, "Thứ giả lại hay bảo đảm là thứ thật" # đối lòng / "Hay chàng lòng lại dối em", "Ăn mặn nói ngay còn hơn ăn chay nói dối" # luận điệu dối trá, tính nết dối trá, con người dối trá # thái độ giả dối, quan hệ giả dối, kẻ giả dối ; lời tán tụng giả dối

giả x. hư 2

giả dối x. giả

giã x. hợp

giá x. lạnh

giá bằng x. chết

giá buốt x. lạnh

giá lạnh x. lạnh

giá rét x. lạnh

giai x. gái

giam x. bỏ 1

giam cầm x. bỏ 1

giam giữ x. bỏ 1

giảm

≠ gia tăng, tăng, tăng thêm, thêm, thêm thật

= bớt, giảm bớt, giảm sút

+ tỉ lệ hao hụt gia tăng ; chi phí gia tăng # tăng giá hàng, tăng năng suất lao động, tăng tốc độ / tốc độ tăng dân số, nhiệt độ tăng, giá hàng tăng # tăng thêm ba suất ăn, khai tăng thêm hai tuổi # thêm x. bớt # thêm thật x. bớt

+ giảm biên chế, giảm chi tiêu, giảm giá thành sản phẩm, giảm học phí, giảm sóc, giảm tốc độ / thu nhập giảm, năng suất giảm ; bị giảm giá trị # bớt x. bớt # giảm bớt chi phí, giảm bớt tốc độ # giảm sút ý chí / sức khỏe giảm sút, học lực giảm sút

giảm x. bớt

giảm bớt x. giảm

giảm sút x. giảm

gian

≠ ngay, ngay thẳng, ngay thật, thật thà

= gian dối, gian giáo, gian lận, gian tham, gian trá, tất mắt

+ "Ngay tình ai biết mưu gian" ; "Chớ dung kẻ gian, chớ oan người ngay" / lòng ngay, "Tình ngay lí gian" ; "Ăn mặn nói ngay còn hơn ăn chay nói dối" # người ngay thẳng, tính tình ngay thẳng ; một mực ngay thẳng # ăn ở ngay thật, sống ngay thật

+ người ngay kẻ gian, mưu gian, thói gian ; ăn gian nói dối, phòng gian bảo mật, giết giặc trừ gian # luận điệu gian dối, tính gian dối, bày trò gian dối ; làm ăn gian dối # cặp mắt gian giáo, con người gian giáo, thói gian giáo # gian lận trong thi cử / cờ gian bạc lận, kẻ gian lận ; làm ăn gian lận, tính toán gian lận # "Vừa hiểm ác gian tham, vừa khôn ngoan đến mức", tên trọc phú gian tham, thói gian tham # thủ đoạn gian trá, sự gian trá # tất mắt là tính xấu ; có tính tất mắt ; thật thà không hề tất mắt

gian dối x. gian

gian giáo x. gian

gian khổ x. khổ

gian lận x. gian

gian nguy x. an toàn

gian tà x. chính nghĩa

gian tham x. gian

gian trá x. gian

giản đơn x. đơn giản

giãn x. căng

giãn nở x. căng

gián đoạn x. cách

gián tiếp

≠ trực tiếp

+ sự chỉ đạo trực tiếp ; nói chuyện trực tiếp, liên hệ trực tiếp ; công nhân trực tiếp sản xuất

+ chịu ảnh hưởng gián tiếp, lực lượng sản xuất gián tiếp

giang sơn x. nước ngoài

giáng x. bót

giao x. gửi

giao phó x. gửi

giàu

≠ bần, bần bách, bần cùng, bần hàn, khó, khó khăn, nghèo, nghèo đói, nghèo khó, nghèo khổ, nghèo nàn, túng, túng bán, túng thiếu

= có, giàu có, giàu sang,
phong lưu, phong phú,
phú quý

+ "Giàu hay mần, bần hay
ăn", "Cờ bạc là bác thàng
bần" # cảnh nhà bần bách
cảnh sống bần cùng #
cảnh bần hàn # cảnh khó,
kẻ khó, "Tiền vào nhà khó
như gió vào nhà trống",
"Kẻ giàu người khó làm
sao nên tình" # "Khó
khăn nên nổi ruột rà xa
nhau" / hoàn cảnh khó
khăn, đời sống khó khăn
nghèo rớt mồng tơi /
"Giấu giàu không ai giấu
được nghèo", người nghèo,
con nhà nghèo, nước
nghèo ; mở miệng than
nghèo # cả đời nghèo đói
kẻ nghèo khó ; đã bớt
nghèo khó # nghèo khổ là
do lười biếng / người
nghèo khổ # tình cảnh
nghèo nàn ; sống nghèo
nàn cơ cực # túng tiền tiêu,
"Lúc túng toán lên bán cả
trời" ; "Đói ăn vụng, túng
làm liều" # cảnh nhà túng
bần, dành dụm phòng khi
túng bần # đỡ dần nhau
lúc túng thiếu, cảnh nhà
túng thiếu

+ "Giàu con út, khó con út",
giàu lên trông thấy, "Giàu

người bằng mười giàu
của" / kẻ giàu người
nghèo, con nhà giàu, nước
giàu ; làm giàu ; "Lòng
dắt rất giàu một đất cứ
nghèo sao ?" # có của /
"Có thì nhà ngói lợp mè,
Nghèo thì kèo nứa cột tre
cũng đành" # "Giàu có
không ra khỏi ngõ, Đói
khó mọi chỗ mọi hay",
giàu có là do siêng năng
tiết kiệm / gia đình giàu
có ; trở nên giàu có #
"Giàu sang nhiều kẻ tới
nhà", giàu sang nhất
làng, "Giàu nhờ bạn, sang
nhờ vợ" / những người
giàu sang, có số giàu
sang ; "Em biết giàu sang
đâu đến lượt", "Người ta
đi kiếm giàu sang cả" #
"Phong lưu phú quý ai
bì", "Phong lưu xa cũng
nên gần" / gia đình
phong lưu khá giả, "Bây
giờ khó nhọc có ngày
phong lưu" ; sống phong
lưu # phong phú tài
nguyên / sản vật phong
phú # "Phú quý sinh lễ
nghĩa", "Phú quý như
phù vân" (mây nổi)

giàu có x. giàu

giàu sang x. giàu

giặc x. địch

giặc giã x. **địch**
giăng x. **mặt trăng**
giác x. **dậy**
giận x. **ghét**
giật x. **trá**
giấu x. **hở 2**
giấu kín x. **hở 2**
gièm x. **chê**
gièm pha x. **chê**
gin x. **cứ 1**
giỏi x. **cao 2**
giỏi giang x. **cao 2**
giống x. **giống nhau**
giống hệt x. **giống nhau**
giống nhau
 ≠ khác, khác biệt, khác nhau
 = đồng nhất, giống, giống hệt, hệt nhau, như nhau, tương đồng
 + khác màu tanh lòng / hai chiếc áo khác màu, "Nhìn xem phong cảnh nay đã khác xưa"; quê hương đã đổi khác, làm khác đi # những nét khác biệt giữa hai hiện tượng, sự khác biệt giữa thành thị và nông thôn; thật là khác biệt # "Khác nhau một chữ hoặc khi có làm".

khác nhau về tính cách / hình dáng khác nhau, tính nét khác nhau, màu sắc khác nhau; làm cho khác nhau, trở nên khác nhau

+ giống nhau như đúc, giống nhau như hai giọt nước / "Buồn vui đâu cũng giống nhau", mức độ giống nhau, hình thể giống nhau; không giống nhau mấy # những nét đồng nhất và khác biệt; tính nhân dân không đồng nhất với tính dân tộc; đem đồng nhất như vậy là không đúng # giống như đổ khuôn, giống như in, giống như lột / con giống cha; trông giống; chả giống tí nào # trông giống hệt, nó vẽ giống hệt người thật; mặt con giống hệt mặt mẹ # trang trí hệt nhau hay gần hệt nhau, làm hệt nhau # trình độ như nhau; coi như nhau # ý kiến tương đồng, những nét tương đồng

gió x. **hạ 1**

giời x. **đất**

giú x. **bỏ 1, bỏ 2, cố định 2**

giú gìn x. **bỏ 1**

gói x. đóng
gọn x. bừa bộn
gọn gàng x. bừa bộn
gọn ghẽ x. bừa bộn
gọn nhẹ x. bừa bộn
góp x. cống hiến
gót x. chân
ghò ghề x. bằng 2
gốc

≠ đỉnh, ngọn

= cội (cũ, sách), cội, gộc, rễ

+ đỉnh dốc, đỉnh đồi, đỉnh núi / "Bảng khuông đỉnh giáp non thần" # "Ngọn bèo chân sóng lạc loài", ngọn cây, "Ngọn đồi, gốc đại, mái đền, Một nền văn hóa Phùng Nguyên" / "Chè ngọn, nước gốc"; "Đầu sóng ngọn gió", "Đầu sóng ngọn nguồn", "Đom đó ngọn tre"

+ gốc cây, gốc da, "Gốc si già da mốc ngói rêu xanh" / "Gai ngọn nhọn hơn gai gốc", "Đào tận gốc trúc tận rễ" # "Rung cây, rung cội, rung cành" # cội thông già / "Chim lạc bầy thương cây nhớ cội"; "Lá rụng về cội" # nấu bánh chưng bằng củi gộc; đào gộc tre # rễ cây, rễ chùm,

rễ cọc, rễ củ / lúa cây đã bèn rễ, cây dâm rễ; từ rễ đến ngọn

gốc x. chân

gộc x. gộc

gở

≠ lành

+ diêm lành

+ gở mồm gở miệng / diêm gở; gà gáy gở, nói gở

gỡ x. buộc

gửi

≠ lĩnh, nhận

= giao, giao phó, phó (khẩu), phó thác, trao, trao phó

+ lĩnh lương, lĩnh tiền, lĩnh trách nhiệm mới # nhận quà, nhận trách nhiệm nặng nề / "Chiều nay nhà nhận thư anh", mời đến nhận; không nhận được điện

+ gửi bưu điện, "Gửi em ở cuối sông Hồng", gửi lời chúc mừng, "Gửi nắng cho em", gửi thư, gửi tiền tiết kiệm, gửi trẻ, "Gửi trứng cho ác", "Gửi vọng về con một chiếc hôn" / "Em về chị gửi một vương khăn", "Chọn mặt gửi vàng" # giao hàng, giao

nhiệm vụ, giao việc #
giao phó tình mạng /
trọng trách được giao phó
mọi việc đều phó cho
lớp trưởng # phó thác

sinh mệnh cho thầy thuốc
trao quyền, trao trách
nhiệm / "Tiền trao cháo
mức" # trao phó tài sản
cho người tin cậy

H

há x. **đóng**

há hốc x. **đóng**

hạ x. **bớt, dưới**

hạ 1

≠ *già, nâng*

= *buông*

+ "Già cao đánh sẽ", "Già đầu chịu báng", *già chân già tay, già tay xin hàng / cầm đèn già lên cao, đã ba lần già dao rồi lại từ từ hạ xuống* # "Nâng như nâng trứng, hứng như hứng hoa", *nâng bóng, nâng bóng người lên*

+ *hạ huyết, hạ thổ và rượu nếp, hạ tay xuống / tốc độ nâng hạ của bàn nâng ; "Em nâng đàn tới ngang mày, Và em hạ xuống vĩa tay ôm đàn"* # *buông súng đầu hàng, buông tay xuống*

hạ 2

≠ *thượng, trên*

= *dưới*

+ "Thượng cẳng chân hạ cẳng tay", "Thượng vàng hạ cám", *đền thượng, gác thượng, sân thượng, xóm thượng* # *trên x. dưới*

+ *đền hạ, thôn hạ* # *dưới x. dưới*

hạ **đẳng** x. **cao** 2

hại

≠ *có ích, có lợi, lợi*

= *bất lợi, có hại, vô ích*

+ *giờ công có ích, vật liệu có ích, động vật có ích* # *hai bên cùng có lợi, những loài chim có lợi, việc làm có lợi, việc gì có lợi thì làm ; biết là có lợi, làm thế là có lợi* # "Lợi bất cập hại", "Lợi nuôi lợn nái, hại nuôi bồ câu", *lợi thì*

giờ / cái lợi không bù được cái hại, mất lợi và mất hại ; được lợi thì mừng, hám lợi ; cát như thế lợi với

- + hại người hại của, hại sức khỏe / sâu bệnh hại mùa màng, việc làm hại dân hại nước ; ăn hại, làm hại ; "Thiệt mình mà hại đến ta, hay gì ?" # điều kiện bất lợi, thời tiết bất lợi cho mùa màng # việc làm có hại, động vật có hại # tốn công vô ích, việc làm vô ích, lí luận suông vô ích

hãm x. bỏ 1

hàn x. lạnh

hàn lâm x. bác học

hãn hữu x. cá biệt

hạn

≠ lụt, lụt lội, úng, úng thủy

= hạn hán, se

- + "Lụt thì lụt cả làng" / nạn lụt, trận lụt năm ấy ; phòng chống lụt bão ; "Có mùa lúa chín lụt tràn qua" # "Ai lên nhân hỏi bác Châu Cầu, Lụt lội năm nay bác ở đâu ?" ; vỡ đê gây ra lụt lội # chiêm kê mùa úng ; chống úng cho ruộng

trùng, mưa nhiều gây ra úng # đồng trùng quanh năm úng thủy ; mùa màng bấp bênh vì úng thủy

- + năm nay đại hạn, nắng hạn, ruộng hạn ; tát nước chống hạn ; mùa màng thất bát vì hạn # hạn hán kéo dài / trời làm hạn hán # "Đồng chết se, hè chết lụt"

hạn hán x. hạn

hanh x. ẩm

hanh hao x. ẩm

hanh khô x. ẩm

hạnh phúc x. bất hạnh

hào hạng x. cao 2

hay

≠ hèn

- + phận hèn, "Tai hèn sức mọn", thàng hèn ; "Hùm thiêng khi đã sa cơ cũng hèn"

- + "Hay khen, hèn chê", "Hay không lây hèn, sen không lây bùn", "Hay hèn lẽ cũng nổi điều, Nổi quê còn một hai điều ngang ngang"

hay x. cao 2

hãn x. cả 2

hăng hái x. tích cực

hăng say x. tích cực
hậu

≠ *tiền, trước*

= *sau*

- + "Tiền chủ hậu khách", "Tiền hậu bất nhất", "Tiền hô hậu ủng" / "Đầu thanh, cao tiền, thấp hậu, chẳng tau thì sao", cửa tiền, nhà mặt tiền # trước x. sau 1
- + cổng hậu, cửa hậu, dếp có quai hậu ; chận hậu, đánh bọc hậu (chuyên) # sau x. sau 1

hậu x. chông, cuối, sau 1

hậu duệ x. con cháu

hậu phi x. chông

hậu phương

≠ *mặt trận, tiền phương, tiền tuyến*

- + *mặt trận miền Đông, mặt trận nóng bỏng / ngoài mặt trận, xung phong ra mặt trận ; tin tức từ mặt trận đưa về # bộ chỉ huy tiền phương (chuyên) ; "Hậu phương thi đua với tiền phương" # tiền tuyến lớn / tất cả cho tiền tuyến, ra tiền tuyến giết giặc*
- + *hậu phương bao la, hậu phương lớn / chính sách hậu phương quân đội*

(chuyên) ; xây dựng và củng cố hậu phương, chuyển về hậu phương, ở lại hậu phương

hậu quả x. kết quả

hé x. đóng

hèn

≠ *cao sang, sang, sang trọng*

= *hèn hạ, hèn kém, hèn mạt, hèn mọn, hèn nhát, hèn yếu*

- + *địa vị cao sang # "Sang mỗi người mỗi thích, lịch mỗi người mỗi mù" / "Người sang kẻ hèn", "Thấy người sang bắt quàng làm họ" ; không kể sang hèn # cung cách sang trọng ; ăn mặc sang trọng*
- + *"Hèn mà làm bạn với sang, Chỗ ngồi chỗ đứng có ngang bao giờ" / "Rộng thương cò nội hoa hèn, Chút thân béo bọt dăm phiền mai sau", người hèn, phận hèn ; "... Học làm hèn cũng khó khăn không kém" ; nghèo hèn # không có nghề nào hèn hạ # địa vị hèn kém # thủ đoạn hèn mạt # thân phận hèn mọn # kẻ hèn nhát # thân phận hèn yếu*

hèn x. cao 2, hay
 hèn hạ x. cao 2, hèn
 hèn kém x. cao 2, hèn
 hèn mặt x. cao 2, hèn
 hèn mọn x. hèn
 hèn nhất x. anh dũng,
 hèn
 hèn yếu x. cao 2, hèn
 héo

≠ tươi, tươi tốt, xanh, xanh
 tươi

= chết, khô, khô héo, tàn, úa

+ tươi mơn mớn / cau tươi,
 củi tươi khô cháy, rau
 tươi; "Hoa thì hay héo cỏ
 thường tươi"; rau còn
 tươi # cây cối tươi tốt sum
 suê, mùa màng tươi tốt #
 "Mạ úa cấy lúa chóng
 xanh, Gái dòng chóng đẻ
 sao anh hững hờ", "Tiếng
 đàn có phép hồi sinh,
 Chuyển xanh cành lá úa"
 # cây cối xanh tươi, đồng
 ruộng xanh tươi

+ héo quắt, héo rũ / "Hoa
 héo và lá tươi, Mát quen
 và mát lạ", đồng khô lúa
 héo; "Ngâm nước thì héo
 để dành thì tươi", "Mưa
 đường cửa xé héo cành
 ngô" # dây bìm bìm nửa
 tươi nửa chết # khô quắt

khô queo / cau khô, củi
 khô, lá khô; sân phơi
 chua khô, sấy khô # cây
 cối khô héo # những cánh
 hoa khô héo # cánh hoa
 tàn, "Ngọc nát hoa tàn",
 "Đạn bom bão lụt cơ hàn,
 Chết đi sống lại hết tàn
 lại tươi" # áo màu cỏ úa,
 "Lá úa kinh thành rơi
 ngợp đất"; "Được mùa
 lúa úa mùa cau"; rau đã
 úa vàng

héo x. chết

hẹp 1

≠ bao la, bát ngát, mênh
 mang, mênh mông, rộng,
 rộng rãi

= chật, chật chội

+ mặt biển bao la, vũ trụ
 bao la # bốn bề bát ngát,
 cánh đồng bát ngát # trời
 biển mênh mang # biển
 cả mênh mông, đồng lúa
 mênh mông; rộng mênh
 mông # "Rộng bằng bàn
 tay", "Rộng hẹp nhỏ to vừa
 vạn cả, Ngán dài khôn
 khổ cũng như nhau",
 "Rộng làm kép, hẹp làm
 đơn" / cánh đồng rộng
 ngút tầm mắt, con đường
 rộng đến hai chục mét,
 vải khổ rộng, nhà rộng;
 ở rộng quá # rộng rãi và

thoáng mát / nhà cửa
rộng rãi

- + đất hẹp người đông, lối đi
hẹp, nhà hẹp lòng, lòng
sông hẹp và nông ; làm
hẹp ngõ, thu hẹp vườn để
làm sân # "Chật như nêm
cối" / nhà chật ; ở chật
quá # nhà cửa chật chội
nóng nực ; ở chật chội
quá

hẹp 2

≠ rộng; rộng rãi

= hẹp hòi

- + rộng lòng thương, rộng
lòng với bạn, rộng với
mình hẹp với người / có tri
thức rộng ; hiểu biết
rộng ; "Ở rộng người cười,
ở hẹp người chê" # rộng
rãi trong đối xử / tính
tình rộng rãi
- + ngành chuyên môn hẹp
(chuyên), nói theo nghĩa
hẹp (chuyên), con người
hẹp bụng ; ăn ở hẹp với
láng giềng ; có hẹp gì với
ai, hiểu biết còn hẹp # con
người hẹp hòi ích kỉ, tư
tướng hẹp hòi ; ăn ở hẹp
hòi

hẹp hòi x. hẹp 2

hẻ hả x. buồn

hên x. bất hạnh, may

hết x. còn 1, bộ phận 2,
cả 2

hết đời x. chết

hết sảy x. cao 2

hết ý x. cao 2

hệt nhau x. giống nhau

hi sinh x. chết

hi vọng

≠ thất vọng, tuyệt vọng

= chờ đợi, kì vọng

- + thất vọng về đứa con hư /
"Chưa hi vọng sao anh
liền thất vọng", những
người hay thất vọng và
nản chí # căn bệnh tuyệt
vọng, một hành động
tuyệt vọng, tình thế tuyệt
vọng
- + hi vọng ngày gặp lại, hi
vọng vào tương lai / "Bài
ca hi vọng", niềm hi vọng,
màu xanh hi vọng ; mẹ hi
vọng nhiều ở con ; không
còn hi vọng # chờ đợi sự
thành đạt của con cái #
kì vọng ở tương lai đất
nước ; bạn bè kì vọng
nhiều ở anh ta

hi hả x. buồn

hí hửn x. buồn

hí hứng x. buồn

hiếm hóc x. để

hiếm

≠ *lắm, nhiều, sẵn*

= *hiếm hoi, ít*

+ *lắm của, lắm tiền # nhiều x. ít # sẵn tiền trong tay / hàng hóa sẵn lắm, mùa hè sẵn hoa quả ; nguyên liệu nhiều loại sẵn và rẻ*

+ *hiếm con, hiếm tiền / dịp may hiếm có, hiện tượng hiếm thấy ; người tốt không phải là hiếm # con cái hiếm hoi nên vất vả, một tài năng hiếm hoi ; thứ ấy ở đây không hiếm hoi gì ; "Quê em miền nắng cháy, Giọt mưa thì hiếm hoi" # ít x. ít*

hiếm x. cá biệt, ít

hiếm hoi x. cá biệt, hiếm, ít

hiền x. ác

hiền đức x. ác

hiền hậu x. ác

hiền hòa x. ác

hiền khô x. ác

hiền lành x. ác

hiền lương x. ác

hiền mẫu x. cha

hiền thê x. chồng

hiền từ x. ác

hiến dâng x. cống hiến

hiện x. ẩn

hiện diện x. có

hiện đại x. cổ

hiện hữu x. có

hiện nay x. nay

hiện tại x. nay

hiện tượng x. bản chất

hình thức

≠ *nội dung*

+ *nội dung câu chuyện, nội dung tác phẩm, nội dung và hình thức / phân tích nội dung, nắm vững nội dung, không tách rời nội dung với hình thức*

+ *hình thức của bài thơ, hình thức đi đôi với nội dung, hình thức đẹp / chuộng hình thức, phở trương hình thức*

hình thức x. bản chất

hiu quạnh x. đông 2

hòa x. chiến tranh

hòa bình x. chiến tranh

hòa hợp x. chia rẽ

hóa ngục x. địa ngục

họa

≠ *may, may mắn, phúc*

= *rủi, rủi ro, xui (phương)*

- + *cầu may, gặp may, biến rủi thành may # gặp nhiều may mắn # "Phúc bất trùng lai" (hạnh phúc không cùng đến hai lần liên), phúc nhà ấy còn to lắm (khẩu), "Phúc nào nhác được giá này cho ngang ?" / cầu phúc tránh họa, có phúc, "Ăn ở hiền lành để phúc cho con", "Làm phúc phải tội"*
- + *họa mất nước, "Họa vô đơn chí" (tai họa không đến một mình), "Họa từng khẩu xuất" (tai họa là do từ miệng mà ra) / biết họa đâu mà tránh, mang họa # gặp rủi # gặp nhiều rủi ro # gặp xui*

họa x. hồ

hoan hỉ x. buồn

hoan lạc x. buồn

hoàn x. trả

hoàn thành x. bắt đầu

hoàn toàn x. bộ phận 2, cả 2

hoang x. hoang phí

hoang phí

= *tàn tiện, tiết kiệm*

= *hoang, hoang toàng*

+ *tàn tiện lắm mới đủ ăn / tính nết tàn tiện ; ăn tiêu*

tàn tiện # tiết kiệm là quốc sách, tiết kiệm nguyên vật liệu, tiết kiệm thời gian, tiết kiệm tiền / quý tiết kiệm, tiền tiết kiệm ; chỉ tiêu tiết kiệm, sản xuất phải đi đôi với tiết kiệm

+ *hoang phí tiền của / ăn tiêu hoang phí, tránh hoang phí ; không được hoang phí của công # tính hoang, "Chồng em nó chả ra gì, Tổ tôm xóc đĩa nó thì chơi hoang", tiêu hoang ; không hoang nhưng cũng đừng hà tiện quá # tính nết hoang toàng, nó là thằng hoang toàng lắm ; ăn chơi hoang toàng, tiêu pha hoang toàng .*

hoang toàng

x. **hoang phí**

hoàng hậu x. chồng

hoảng x. bình tĩnh 1

hoảng hồn x. bình tĩnh 1

hoảng hốt x. bình tĩnh 1

hoảng loạn

x. **bình tĩnh 1**

hoảng sợ x. bình tĩnh 1

hoành x. dọc

hóc x. dễ

học búa x. dễ
học hiểm x. dễ
hỏi x. đáp, khảo
hông x. được 1, thành công

hóp x. căng

hồ

≠ *hoa, ứng, ứng, xô*

= *xương*

+ *họa đàn, họa theo, họa một bài thơ / "Cách tường nghe có tiếng đầu họa vờn" # "Tiền hồ hậu ứng" # ứng theo cờ nghĩa / "Kê hồ người ứng" # lối hát xướng - xô ; cá nhân xướng thì tập thể xô*

+ *hồ người đến bát, hồ to, hồ xung phong / "Nhất hồ bá ứng" # xướng họa như khiêu hát, xướng tên / bài thơ xướng ; cùng nhau xướng họa*

hôi x. thổi

hôi hám x. thổi

hôi thổi x. thổi

hôi hộp x. bình tĩnh 1

hối há x. chậm

hội x. cá nhân 1

hông x. đỏ

hờ hững x. ân cần, tha thiết

hở x. đóng

hở 1

≠ *kín, kín đáo*

= *lộ, lộ liễu, lộ thiên*

+ "*Kín như buồng tâm*", *kín cổng cao tường*, "*Kín trên bên dưới*" / *bèo kín mặt ao, cửa kín, nhà kín gió ; che kín ánh sáng, đóng kín cửa, lấp kín không để hở, người ngồi kín cả gian phòng # tỉnh tỉnh kín đáo ; ra hiệu với nhau một cách kín đáo*

+ *hở hoang hoác / áo hở lưng, khe hở, "Môi hở răng lạnh" ; đầu trùm khăn chỉ để hở mắt # trận địa lộ (chuyên) # mutu mô lộ liễu ; cái vui quá lộ liễu # mô lộ thiên, cầu thang lộ thiên ; để lộ thiên*

hở 2

≠ *giấu, giấu kín*

= *lộ, lộ tẩy*

+ "*Giấu đầu hở đuôi*", *giấu khuyết điểm, giấu mặt ẩn hình, giấu nổi lo / điều giấu lại nói hở trong cơn mê ; không nên giấu dốt*

giấu kín trong lòng, giấu kín chuyện buồn ; không thể giấu kín việc phi pháp

+ hở ra là hồng chuyện / khi kín khi hở ; không hề hở ra với ai, nói hở ra # lộ chuyện / bị bại lộ, cười để lộ hai hàm răng # mưu gian lộ tẩy ; sợ bị lộ tẩy

hơn x. đất 2

hơn 1

≠ kém, kém cỏi, thiệt
= trội

+ "Kém cạnh kém vẻ", kém tin tưởng, kém vui / điểm kém, học vào loại kém, chất lượng kém, năng suất kém năm ngoài ; "Thua trời một vạn không bằng kém bạn một li", "Thua chị kém em", đạo này ăn kém, ngủ kém ; ăn hơn nói kém, # trình độ hiểu biết kém cỏi, kĩ thuật kém cỏi, con người kém cỏi # thiệt x. **hơn 3**

+ hơn bù kém, "Hơn một ngày chàng ở, kém một ngày chàng đi", hơn người, "Hơn nhau tám áo manh quần, Thả ra mình trần ai cũng như ai" / "Con hơn cha là nhà có phúc", đẹp hơn, được phần

hơn, "Được thua hơn kém lừng bầu rượu, Hay đó khen chê một trận cười" ; lúc nào cũng đòi hơn # ưu điểm trội, năng suất lúa trội nhất hợp tác, được phần trội ; học trội hơn bạn, khai trội tuổi, tính trội tiền

hơn 2

≠ kém, rẻ

= đắt

+ "Gạo kém đồng khô thế mới rầy", mùa kém # rẻ x. **đắt**

+ "Hơn cơm rẻ gạo" / ngày dung thóc kém ngày mùa thóc hơn # đắt x. **đắt**

hơn 3

≠ kém, thiệt

+ kém x. **hơn 1** # thiệt đơn thiệt kép, thiệt nhiều quá / chịu phần thiệt ; "Nào ai tính thiệt so hơn làm gì", "Vợ chồng là nghĩa già đời, Ai ơi chớ nghĩ những lời thiệt hơn"

+ hơn chăng bỏ hao / người thiệt lại chính là kẻ hơn, được phần hơn ; so hơn tính thiệt

hợp

≠ chia li, già (cũ), li, tan

= *sum họp*

+ *chia li x. chia li* # "Rời
mai giá bạn anh về", "Ra
về giá nước, giá non, Giá
người, giá cảnh kẻo còn
nhớ nhung" ; hát giá bạn
những cảnh đời vui
buồn li hợp # tan cửa nát
nhà / "Bèo hợp để mà tan,
Nhưng tan rồi lại hợp",
"Rời đây bèo hợp mây tan"

+ "Thương ôi ! Không hợp
mà tan", "Chia phối
ngưng chén, hợp tan
ngheh lời" # *sum họp x.*
chia li

hợp lí

≠ *bất hợp lí, phi lí, vô lí*

= *có lí*

+ *bất hợp lí đến mức không
thể chấp nhận / điều bất
hợp lí ; phân phối bất hợp
lí ; còn nhiều bất hợp lí
những điều phi lí ;
mới nghe đã thấy phi lí ;
hơi phi lí một chút #
chuyện vô lí ; nói vô lí ;
đòi hỏi rất vô lí*

+ *hợp lí hợp tình / cách giải
quyết hợp lí ; sử dụng hợp
lí sức lao động ; trả lời
kịp thời và hợp lí bằng
thực tế ; vận dụng một
cách hợp lí # có lí có lẽ,*

*có lí có tình / chuyện có
lí ; nói có lí*

**hợp pháp x. bất hợp
pháp**

hủ x. lạc hậu

hủ bại x. lạc hậu

hủ lậu x. lạc hậu

hung x. ác

hung ác x. ác

hung bạo x. ác

hung dữ x. ác

hung hãn x. ác

hung tàn x. ác

hung tợn x. ác

hụt x. thiếu

huyền não x. im lặng

huyền x. đen l

hư l

≠ *dễ bảo, ngoan, ngoan
ngoán*

= *bướng, bướng bỉnh, cứng
cổ (khẩu), cứng đầu
(khẩu), hư đốn, hư hỏng,
khô bảo, ương bướng,
ương ngạnh*

+ *dứa bé dễ bảo # bé ngoan,
con ngoan trò giỏi ; đạo
này nó ngoan hơn # đứa
trẻ ngoan ngoan ; nét na
và ngoan ngoan*

+ *hu thân mất nét* | "Con *hu* tại mẹ cháu *hu* tại bà", trẻ em *hu*, thói *hu* lật xấu ; đạo này nó sinh *hu* # cái bướng ; tính rất bướng # đứa bé bướng bình, thái độ bướng bình # cứng cổ hay chống đối # cứng đầu cứng cổ, cứng đầu không chịu nghe lời # con cái *hu* đốn, hạng người *hu* đốn ; đạo này nó sinh ra *hu* đốn # trẻ em *hu* hồng, thanh niên *hu* hồng ; văn hóa đời truy làm *hu* hồng thanh thiếu niên, trở nên *hu* hồng # con cái khó bảo # tính ương bướng # thói ương ngạnh

hu 2

= chân thực (phương), thật, thực (phương)

= ảo, giả, kì ảo, mơ

+ con người chân thực, lời nói chân thực, "Câu chuyện thơ chân thực mà kì ảo" # thật x. giả # thực bụng, "Ồ hay bằng bạc thực cùng mơ" ; sự việc có thực ; cảnh vật như thực, "Có tiếng hò như thực như *hu*", "Chao ôi là mộng hay là thực ?"

+ *nửa hu nửa thực* ; không rõ thực *hu* thế nào ; ranh giới giữa thực và *hu* # ảnh ảo, cái thật cái ảo xen cài, vật ảo # giả x. giả # cái đẹp kì ảo của đêm trăng ; chân thực mà kì ảo # như mơ như thực, nửa mơ nửa thực

hu đốn x. hu 1

hu hồng x. hu 1

hung thịnh

= suy, suy tàn, suy vi, suy vong

= cực thịnh, phồn thịnh, thịnh, thịnh trị, thịnh vượng

+ "Mới hay có thịnh có suy, Hang sâu núi cả có khi đổi dời", cơ nghiệp đã đến lúc suy, vận suy # triều đại suy tàn, những thế lực suy tàn ; bắt đầu suy tàn # đưa nước nhà từ chỗ suy vi đến chỗ phồn thịnh, vận nhà suy vi, thời kì suy vi # triều đại suy vong, thời kì suy vong, xã hội suy vong

+ xã hội hưng thịnh, thời kì hưng thịnh, một nhà nước hưng thịnh ; hoài bão hưng thịnh đất nước # một quốc gia cực thịnh ở châu Âu, thời kì cực thịnh

của đất nước # thời kì
phồn thịnh, nền kinh tế
phồn thịnh ; đất nước
đang phồn thịnh # dân
giàu nước thịnh, sự thịnh
suy của một triều đại,
đang thời thịnh # xã hội
thịnh trị, thời kì thịnh trị
của chế độ phong kiến ; lúc
chế độ phong kiến thịnh trị
nhất # kinh tế thịnh
vượng ; làm ăn thịnh
vượng

húng

≠ tung

= tung bóng, tung cao lên /
gió tung bụi mù mịt, "Kẻ
tung người húng"

+ húng dĩa, húng nước mưa
/ "Nàng như nắng trũng,
húng như húng hoa"

hường x. đồ

hường x. công hiến

hường thụ x. công hiến

hữu

≠ tả, trái

= phải

+ bên tả, cánh tả, cửa tả của
thành # trái x. **phải 1**

+ bên hữu, cánh hữu, cửa
hữu, cửa thành # phải x.
phải 1

hữu x. phải 1

hữu khuynh

≠ tả khuynh

+ tả khuynh thì sẽ bị cô lập
/ tư tưởng tả khuynh, bệnh
đau trĩ tả khuynh

+ hữu khuynh thì nhân
nhượng vô nguyên tắc /
chủ nghĩa cơ hội hữu
khuynh, tư tưởng hữu
khuynh

hữu ý

≠ vô tình, vô ý

= cố tình, cố ý

+ vô tình làm hỏng việc / dù
vô tình hay hữu ý cũng
vấn đáng trách ; "Trách
người quân tử vô tình" #
vô ý vô tư (khẩu), vô ý nên
bị vấp / giả vờ vô ý ; do
vô ý để xảy ra tai nạn

+ hành động đó là hữu ý
chứ không phải vô tình,
câu nói hữu ý # cố tình
làm ngo, cố tình không
làm theo lời cô / việc làm
cố tình # cố ý xuyên tạc
sự thật / lỗi làm cố ý, dù
cố ý hay vô ý đều không
nên như vậy

I

im x. câm

im ắng x. im lặng

im lặng

≠ ào ào, huyên não, não nhiệt, ồn, ồn ào

= im ắng, lặng im, lặng lẽ, lặng ngắt, tĩnh, tĩnh mịch, vắng lặng, yên lặng, yên tĩnh

+ "Ào ào đổ lốc rung cây", ào ào như ong vỡ tổ, ào ào thác đổ / mưa rơi ào ào # tiếng trống mõ huyên não, cảnh tĩnh mịch nhường cho sự huyên não; quang cảnh không huyên não như trước # khung cảnh tung bừng não nhiệt # ồn quá không nghe được! (khẩu) / tiếng ồn, "Quan bạn nhưng nhân hạ, Chùa ồn vẫn tĩnh thay"; làm ồn # đám đông ồn ào hỗn loạn, khu phố ồn ào, tiếng ồn ào dội lên; quảng cáo ồn ào; suốt ngày ồn ào như chợ vỡ

+ im lặng trong giờ học / "Nơi im lặng sập bùng lên bão lửa", gian phòng im lặng không một tiếng động; hai người nhìn nhau im lặng # buổi trưa hè im ắng, gian phòng im ắng, mặt trời im ắng # trong nhà lặng im; ngồi lặng im # lặng lẽ ra đi / khu rừng lặng lẽ; sống lặng lẽ như chiếc bóng; đêm càng về khuya càng lặng lẽ # lặng ngắt như tờ / bốn bề lặng ngắt, "Một hơi lặng ngắt đôi tay giá đồng" # tĩnh x. động # cảnh chùa tĩnh mịch, không gian tĩnh mịch, đêm khuya tĩnh mịch # vắng lặng như tờ / bốn bề vắng lặng, quang cảnh hoang tàn và vắng lặng # không khí yên lặng; ngồi yên lặng # đồng quê yên tĩnh

im lặng x. **câm**

im re x. **câm**

im thít x. **câm**

ít

≠ *é hê* (khẩu), *lâm*, *nhiều*,
ới (khẩu), *sân*, *vô số*

= *hiếm*, *hiếm hoi*

+ *cổ bàn é hê* # *lâm* của
nhiều con, *lâm tiền* / *mua*
lâm thế # *nhiều* của
nhiều con, "*Nhiều làm*
phúc, *ít làm duyên*",
"*Nhiều no lòng*, *ít mát*
ruột" ; *nhiều lúc thấy nhớ*
nhà / "*Người nhiều*, *ruộng*
ít, *trâu bò ít*", *việc nhiều*
người ít, *tiền nhiều* ; *đã*
nhiều tuổi, *đi nhiều nơi*,
vui nhiều buồn ít ; "*Còn*
nhiều kết cỏ ngậm vành

về sau", "*Xưa nay nhân*
dịnh thàng thiên cũng
nhiều" ; "*Là nhiều vàng*
đá, *phải tìm trăng hoa*?"

mát ới tiền # *sân* x.
hiếm # *vô số việc đang*
chờ / *kể vô số chuyện*

+ *ít ai để ý tới*, "*Ít ăn ít*
mặc, *ít lo ít làm*", *ít khi*
nghe thấy / "*Công ít tội*
nhiều", "*Của ít lòng*
nhiều", "*Mùa gặt hái rơm*
nhiều thóc ít, *Lũ tré*
chúng tôi vầy đất tôi
ngày" ; *ăn ít làm nhiều*,
hương bay ít nhiều, *nhờ ít*
tướng nhiều ; *còn ít tuổi*
hiếm x. **hiếm** # *con*
cái hiếm hoi, *ngày nghỉ*
hiếm hoi

ít x. **hiếm**

K

ké địch x. **bạn, địch**

ké thù x. **bạn**

kém x. **cao 2, đất 2,**
hơn 1, hơn 2, hơn 3

kém cõi x. **cao 2, hơn 1**

kép x. **đơn**

kéch x. **bé 1**

kéch sừ x. **bé 1**

kéch xừ x. **bé 1**

kênh x. **bé 1**

kết x. **chia rẽ**

kết duyên x. **bỏ 3**

kết đoàn x. **chia rẽ**

kết hôn x. **bỏ 3**

kết liên x. **chia rẽ**

kết quả

≈ *nguyên nhân*

= *hậu quả*

+ *nguyên nhân của sự việc,*
nguyên nhân khách quan,
nguyên nhân sản sinh ra

kết quả, nguyên nhân
thắng lợi / do nhiều
nguyên nhân ; phân tích
nguyên nhân, tìm ra
nguyên nhân

+ *kết quả học tập, kết quả*
tác động trở lại nguyên
nhân đã tạo ra nó / đạt
nhiều kết quả ; có kết quả
ngay ; quan hệ giữa kết
quả và nguyên nhân #
hậu quả của việc làm
thiếu suy nghĩ, hậu quả
chiến tranh / để lại hậu
quả khó lường, khắc phục
hậu quả báo lụt ; diếc là
nguyên nhân, cầm chỉ là
hậu quả của diếc

kết thúc x. **bắt đầu**

khá x. **cao 2**

khác x. **giống nhau**

khác biệt x. **giống nhau**

khác lạ x. **bình thường 2**

khác nhau x. **giống nhau**

khác thường x.
bình thường 2
khách x. chủ
khách khứa x. chủ
khách quan x. chủ quan 1,
chủ quan 2

khai giảng x. **bế giảng**
khai trường x. **bế giảng**
kháng chiến
x. **chiến tranh**

khảo

≠ *đáp, xưng*

= *hỏi*

+ *đáp* x. **đáp** # *xưng danh, xưng tên xưng tuổi, xưng tội* / "Phải tên xưng xuất là thàng bán to"

+ *khảo* *máy cũng không khai* / *kẻ cướp khảo của, "Nào ai có khảo mà mình lại xưng", "Không khảo mà xưng" # hỏi* x. **đáp**

khảo x. **đáp**

khẳng định

≠ *bác bỏ, phủ định*

+ *bác bỏ luận điệu vu vơ, bác bỏ sự cần thiết có mặt của ông ta, bác bỏ ý kiến người khác* / *đụ ăn bị bác bỏ* ; *tránh nói trực diện trong khẳng định cũng*

như trong bác bỏ # phủ định sạch trơn / *câu phủ định (chuyên) ; không thể phủ định chân lí khách quan, tự phủ định ý kiến của mình, cố ý phủ định sự thật*

+ *khẳng định lại một lần nữa, khẳng định sự thật* / *thái độ khẳng định, ý kiến khẳng định* ; *bản báo cáo khẳng định thành tích đã đạt được* ; *biết khẳng định dứt khoát, có thể khẳng định nó là người tốt*

khẳng khéo x. **béo**

khẳng khiu x. **béo**

khấp khểnh x. **bằng 2**

khen x. **chê**

khen ngợi x. **chê, phật**

khen thưởng x. **chê, phật**

khéo

≠ *vụng, vụng về*

= *khéo léo, khôn khéo*

+ "Vụng chèo khéo chống", "Vụng mùa chẻ dất lạch", "Vụng tay hay con mắt" / *cô gái vụng, thợ vụng ; nấu nướng vụng, may vá vụng # cô gái vụng về, bác phó may vụng về ; "Khôn khéo vá may, vụng*

về cây cây" ; đã vụng về
lại còn lười biếng

+ khéo ăn khéo nói, "Khéo
ăn thì no, khéo co thì ấm",
khéo sắp xếp thời giờ,
khéo tay hay làm, "Khéo
vá vai, tài vá nách" / thợ
khéo, nét chạm trổ khéo ;
làm khéo, nhắc khéo ; "Áo
rách khéo vá hơn lành
vụng may" # khéo léo
trong cư xử / đôi tay khéo
léo ; lời lẽ rất khéo léo,
phối hợp một cách khéo
léo # thủ đoạn khôn
khéo ; luồn lách khôn
khéo, xử sự khôn khéo

khéo x. cao 2

khéo léo x. khéo

khép x. đóng

khẽnh x. bằng 2

khiêm nhường

x. **khiêm tốn**

khiêm tốn

≠ kiêu, kiêu căng, kiêu
ngạo

= khiêm nhường

+ tính kiêu ; "Thằng không
kiêu bai không nản", mới
học khá một chút đã kiêu
thái độ kiêu căng, con
người kiêu căng ; chống
kiêu căng tự mãn ; mới có
chút thành tích đã kiêu
căng # thái độ kiêu ngạo,

lời nói kiêu ngạo ; hay
kiêu ngạo không coi ai ra
gì

+ **khiêm tốn học hỏi, khiêm
tốn và lễ độ / thái độ
khiêm tốn, con người
khiêm tốn ; nói năng
khiêm tốn ; thế là không
khiêm tốn # thái độ
khiêm nhường, lời lẽ
khiêm nhường ; cư xử
khiêm nhường ; thiếu
khiêm nhường**

khểnh trách x. chê

khinh

≠ trọng, trọng thị

= khinh miệt, khinh rẻ,
khinh thường

+ trọng chất hơn lượng,
trọng kỉ luật, trọng tình
trọng nghĩa / "Nhớ câu
trọng nghĩa khinh tài" ;
"Kẻ yêu người ghét hay vì
chữ, Đứa trọng thàng
khinh chỉ vị tiền", được
mọi người trọng # thái độ
trọng thị, lời lẽ trọng thị ;
đối xử trọng thị

+ khinh địch, khinh người,
khinh quyền mưu / thái
độ khinh người ; "Bây giờ
một vục một trời, Hết điều
khinh trọng, hết lời thị
phi" ; "Qua đò khinh
sóng", "Vật khinh hình
trọng" ; kẻ đáng ghét
đáng khinh # thái độ

khinh miệt, thói khinh miệt phụ nữ # khinh rẻ chồng con ; không có nghề nào đáng khinh rẻ # khinh thường mọi nguy hiểm, khinh thường người nghèo / tỏ vẻ khinh thường ngạo mạn

khinh ghét x. ghét

khinh miệt x. khinh

khinh rẻ x. khinh

khinh thường x. khinh

khó x. dễ, giàu, khó khăn

khó bảo x. hư 1

khó dễ x. dễ

khó găm x. dễ

khó khăn

≠ dễ, thuận lợi

= khó

+ dễ x. dễ # thuận lợi nhiều mặt / điều kiện thuận lợi, môi trường thuận lợi ; công việc tiến hành thuận lợi ; yếu tố này thuận lợi cho nông nghiệp

+ hoàn cảnh khó khăn, gia đình khó khăn ; đi lại khó khăn ; đời sống còn khó khăn # khó x. dễ

khó khăn x. dễ, giàu

khó lòng x. dễ

khó nhọc x. dễ

khoa học x. bác học

khoác x. cỏi

khoan

≠ mau, nhanh, nhặt

= chậm, thua

+ "Tiếng khoan như gió thoảng ngoài. Tiếng mau sầm sập như trời đổ mưa" ; chạy mau kéo muôn !, (khẩu), làm mau cho kịp, mua mau hạt # nhanh x. chậm # "Nhặt thua gương roi đầu cành" / nhịp chày giã gạo lúc nhặt lúc khoan ; "Đầu cành quyen nhặt, cuối trời nhận thua"

+ "Đêm no ấm giọng chèo khuya khoan nhặt", tiếng đàn lúc khoan lúc nhặt ; "Bắt khoan bắt nhặt" # chậm x. chậm # tiếng cuộc kêu khi thua khi nhặt ; tiếng súng thua dần

khóc

≠ nín

= khóc lóc, khóc mếu, khóc than, thút thít, tí tí

+ "Nín đi chị kể Truyện Kiều cho nghe", nín lặng (khẩu), nín thít (phương) / "Gái lớn ai không phải lấy chồng, Can gì mà khóc nín đi không !", khóc mãi không chịu nín

+ "Khóc chi ngày xưa giờ lại khóc", khóc đã dề, "Khóc dờ mếu dờ", "Khóc như cha chết", khóc thầm / bé khóc vùi mẹ ; quấy khóc suốt ngày, tức đến phát khóc ; hay khóc # khóc lóc thảm thiết, khóc lóc làm gì vô ích / tiếng khóc lóc nào nùng vọng ra # khóc mếu x. cười # khóc than x. cười # thút thít x. cười # ti ti x. cười

khóc x. cười

khóc lóc x. cười, khóc

khóc mếu x. cười, khóc

khóc than x. cười, khóc

khỏe x. mạnh

khỏe 1

≠ đau ốm, ốm, ốm đau

= khoẻ mạnh, khôi

+ đau ốm liên miên / phòng lúc đau ốm ; hay đau ốm # ốm liệt giường, ốm nặng lắm, ốm nghén, "Ốm tiếc thân, lành tiếc của" / người ốm ; mới ốm dậy ; đang ốm, nghỉ ốm ba ngày ; hay ốm vặt ; gượng dậy là ốm lại thì chả bỏ # ốm đau liên miên / phòng lúc ốm đau, ít ốm đau

+ người khỏe vào thăm người ốm, lúc khỏe phải biết giữ sức ; chúc chị chóng khỏe ! (khẩu) ;

bệnh nhân đã khỏe hẳn, "Giã gạo thì ốm, giã cối thì khỏe" # quanh năm khỏe mạnh không ốm đau gì # khỏi bệnh, khỏi ốm tôi sẽ đến anh / chữa khỏi được ; khi nào khỏi hẳn mới được ra viện

khỏe 2

≠ yếu, yếu ớt

= mạnh, khỏe mạnh

+ yếu bụng không dám ăn xỏ bỏ, yếu chân mềm tay, yếu như sên, "Yếu trâu còn hơn khỏe bò" / giọng yếu, sức khỏe yếu, thể lực yếu ; nó yếu lắm ; ăn yếu, hát yếu ; ông lão tuy yếu nhưng ăn khỏe # tia nắng yếu ớt, giọng nói yếu ớt, chân tay yếu ớt

+ khỏe chịu rét, khỏe như vâm / hội khỏe Phù Đổng, chiến sĩ khỏe ; nó khỏe hơn tôi ; ngủ khỏe, làm việc khỏe # mạnh x. mạnh # cháu bé khỏe mạnh, thân thể cường tráng khỏe mạnh ; ngày càng khỏe mạnh

khỏe khoắn x. mạnh

khỏe mạnh x. khỏe 1,

khỏe 2, mạnh

khỏi x. khỏe 1

khô

≠ *ấm*, *ấm ướt*, *tươi*, *ướt*
= *khô ráo*, *ráo*

+ *ấm* x. **ấm** # *ấm ướt* x. **ấm** # *cùi tươi không cháy*, *thóc tươi* # *ướt dầm dìa*, *ướt như chuột lột*, "*Ướt sẽ còn hơn về không*" / *áo ướt*, "*Lòng ta - chỗ ướt me năm đêm mưa*", *cùi ướt*, "*Những đôi mắt ướt tìm đôi mắt*", "*Nàng hong tơ ướt ra ngoài mái hiên*"; "*Áo bông ai ướt khăn đầu ai khô*", "*Áo em ướt lẫn vào da*"; bị *ướt*, *lấm ướt*

+ *khô như ngói*, *khô như rang* / *cùi khô*; quần áo *phơi chưa khô*; "*Nóng khô sém lá, rét đun tím chồi*" # *đường khô ráo dễ đi*, *trời khô ráo quang quẻ* # *chân ướt chân ráo*; "*Sáng ướt áo, trưa ráo thóc*"; quần áo *đã ráo nước*, *gạo vo ráo nước mới đem xay*

khô x. **ấm**, **héo**

khô cứng x. **ấm**

khô đét x. **béo**

khô gòn x. **ấm**

khô hanh x. **ấm**

khô héo x. **héo**

khô nẻ x. **ấm**

khô nóng x. **ấm**

khô ráo x. **khô**

khổ

≠ *sung sướng*, *sướng*, *sướng rơn*, *vui sướng*

= *cực khổ*, *dau khổ*, *gian khổ*, *khổ cực*, *khổ sở*

+ "*Sung sướng như mở cờ trong bụng*", *sung sướng reo vui* / *nở nụ cười sung sướng*, *chờ đến ngày sung sướng*; *sống sung sướng và hạnh phúc*; người mẹ *sung sướng* có được đứa con học giỏi # *sướng lăm khổ nhiều*, *sướng như tiên* / *ăn sướng miệng*, *nghe sướng tai*; *sống sướng như ông hoàng* # *được điểm cao sướng rơn người* # *vui sướng nhận phần thưởng*, *vui sướng ra mặt* / *niềm vui sướng hân hoan*

+ *khổ trước sướng sau*, *khổ về tình cảm* / "*Bao nhiêu đoạn khổ tình thương*", *nỗi khổ*; *ăn khổ*, *chịu khổ* / *giỏi*, *kêu khổ*, *con hư làm khổ bố mẹ*, *ở khổ*, *quên khổ để vui*, *sống khổ cả đời*; *ai khổ bằng tôi*; *không gì khổ bằng nghèo túng* # *cuộc đời cực khổ*, *nỗi cực khổ*, *cuộc sống cực*

khổ ; ăn uống cực khổ ; không quản gì cực khổ # cuộc đời đau khổ, con đường đau khổ, nỗi đau khổ, tình yêu đau khổ ; chịu đựng đau khổ, sống đau khổ bao năm rồi ; đã từng đau khổ # cuộc sống gian khổ, cuộc kháng chiến lâu dài và gian khổ, vượt mọi hi sinh gian khổ ; lao động gian khổ, chịu đựng gian khổ # cuộc sống khổ cực, nỗi khổ cực ; ăn uống khổ cực, không quản khổ cực # khổ sở vì con cái ; để mặc vợ con khổ sở, sống khổ sở

khổ cực x. khổ

khổ sở x. khổ

khôn x. đại

khôn khéo x. đại, khéo

khôn lỏi x. đại

khôn ngoan x. đại

khổng lồ

≠ bé, tí hon

= lớn

+ bé x. bé 1 # chú bé tí hon, những chú ngựa gỗ tí hon, những ngôi sao tí hon

+ chàng khổng lồ, nhà máy thủy điện khổng lồ, loài bò sát khổng lồ thời cổ, vừa thóc khổng lồ # lớn x. bé 1

khổng lồ x. bé 1

khờ x. đại

khờ dại x. đại

khờ khạo x. đại

khởi x. bắt đầu

khởi đầu x. bắt đầu

khò khò x. đại

khuất x. chết

khuất bóng x. chết

khuất núi x. chết

khuya x. sáng 1

khuyết

≠ tròn

+ tuổi trăng tròn, "Hoa thơm phong nhụy trăng vòng tròn gương" ; "Trăng rằm đã tròn lại tròn"

+ "Nửa vành trăng khuyết ba sao giữa trời", "Bóng trăng khi khuyết khi tròn", "Đẹp như trăng cũng lẻ loi khuyết tròn"

khuyết điểm

≠ ưu điểm

= nhược điểm

+ máy cải tiến có nhiều ưu điểm, những ưu điểm cần được phát huy ; học tập ưu điểm của bạn, phát huy ưu điểm trong công tác

+ *khuyết điểm đã được sửa chữa, khuyết điểm nặng / sửa chữa khuyết điểm, mắc khuyết điểm, không nên thổi phồng khuyết điểm của bạn # nhược điểm để khắc phục / những nhược điểm của máy ; khắc phục nhược điểm*

kì x. bình thường 2

kì ảo x. hư 2

kì cục x. bình thường 2

kì dị x. bình thường 2

kì khôi x. bình thường 2

kì lạ x. bình thường 2

kì quái x. bình thường 2

kì quặc x. bình thường 2

kì vọng x. hi vọng

kỉ luật x. phạt

kĩ x. cẩn thận

kĩ càng x. cẩn thận

kĩ lưỡng x. cẩn thận

kích x. chặt

kiên trì x. nhẫn nại

kiến tạo x. phá

kiến thiết x. phá

kiến trúc x. phá

kiệt x. còn 1

kiệt xuất x. cao 2

kiêu x. khiêm tốn

kiêu căng x. khiêm tốn

kiêu ngạo x. khiêm tốn

kim x. cổ, nay

kim ô x. mặt trăng

kìm x. bó 1

kín x. bí mật, hờ 1

kín đáo x. bí mật, hờ 1

kinh yêu x. ghét

L

la x. cao 1

lạ

≠ quen, quen biết

= lạ hoắc, lạ lẫm, lạ lùng

+ quen đã lâu, quen hơi bèn
tiếng / con đường quen,
người quen ; trông quen
mặt ; "Càng quen càng
lên cho đau", trước lạ sau
quen ; "Người thì lạ mà
mặt chừng quen quá" ;
không quen ai cả # chỗ
quen biết

+ lạ nước lạ cái, "Lạ tai,
nghe chưa biết đâu" / con
đường lạ, khách lạ, người
lạ, "Khăn gói gió đưa
sang xứ lạ" ; trông lạ quá
lạ hoắc chưa gặp bao
giờ # lãn đần ra tính
trông cái gì cũng lạ lẫm
một xứ sở lạ lùng, "Sao
đang vui vẻ ra buồn bã,
Vừa mới quen nhau đã lạ
lùng"

lạ x. bình thường 2

lạ đời x. bình thường 2

lạ hoắc x. lạ

lạ lẫm x. lạ

**lạ lùng x. bình thường 2,
lạ**

lạ thường

x. bình thường 2

lạc đác x. dầy 2

lạc hậu

≠ tân tiến, tiên tiến, tiến bộ,
văn minh

= cố hủ, cố lỗ (khẩu), cố lỗ
sĩ (khẩu), hủ, hủ bại, hủ
lậu, lỗi thời

+ dẫu óc tân tiến # đấu
tranh giữa cái tiên tiến và
cái lạc hậu, tư tưởng tiên
tiến, phương pháp làm
việc tiên tiến, nền nông
nghiệp tiên tiến # tiến bộ
không ngừng / không theo
kịp đà tiến bộ, có nhiều

tiến bộ, vì sự tiến bộ và phần vinh của dân tộc, phần tử tiến bộ ; học tập tiến bộ ; giúp nhau cùng tiến bộ # nếp sống văn minh

- + lạc hậu với thời cuộc / lối làm ăn lạc hậu, nếp sống lạc hậu, nền nông nghiệp lạc hậu, phần tử lạc hậu, tư tưởng lạc hậu # đầu óc cổ hủ, tục lệ cổ hủ # nếp nghĩ cổ lỗ, phương pháp cổ lỗ # kĩ thuật cổ lỗ si # cụ già hủ # lối sống hủ bại # tập tục hủ lậu # tư tưởng trọng nam khinh nữ lối thời, nghi thức lối thời

**lạc quan x. bi quan 1,
bi quan 2**

lãi

- ≠ lỗ, lỗ vốn, thua lỗ
- = lời (khẩu)
- + lỗ chông gọng, lỗ xiêu lỗ veo / buôn thua bán lỗ ; nhà máy phải bù lỗ, "Tham bữa giỗ, lỗ bữa cày" ; bị lỗ to # lỗ vốn nhiều không bán được ; đi buôn lỗ vốn, chần nuôi lỗ vốn # làm ăn thua lỗ
- + lãi mấy chục nghìn, lãi to / buôn một lãi mười ; chần nuôi không lãi bằng

trông trọt # mỗi ngày lời vài nghìn ; "Cũng đã vừa vốn, còn sau thì lời"

lang quân x. chông

lãng quên x. nhớ

lành x. ác, đau, độc, gờ

lành 1

- ≠ rách, rách rưới
- = lành lặn
- + "Rách như tổ đĩa", "Rách toi như bướm bướm" / "Áo rách khéo vá hơn lành vụng may", chiếc chiếu rách, "Giấy rách phải giữ lấy lề", "Nhà rách vách đổ" ; cào rách mặt ; mặc rách, xé rách áo # tụp lều tranh rách rưới ; ăn mặc rách rưới
- + "Cơm ăn dù bữa, áo lành dù thay", chiếu lành, "Lá lành đùm lá rách" ; mặc lành, "Đùm nhau lành rách hơi ai ơi !" # ăn mặc lành lặn, vá lại cho lành lặn

lành 2

- ≠ bé (phương), nát, vỡ
- + bé đầu sút tai, bé toang ra / "Bát bé đánh con sao lành" ; dập bé sọ # nát như cám / "Ngọc nát còn hơn giữ ngôi lành" ; dập

nát, gạo giá nát # "Vỡ
dầu mè tràn" / bát vỡ,
gạch vỡ, gương vỡ lại
lành, chiếc niêu vỡ; đánh
vỡ bát, làm vỡ kính, đổ
xay vỡ đôi; "Dấu sao bình
dã vỡ rồi"

- + "Lành làm gạo, vỡ làm
muôi", "Lành làm thùng,
thùng làm mè" / bát lành,
hòn ngòi lành; "Bây giờ
gương vỡ lại lành"

lành lặn x. lành l

lạnh

≠ ấm, bức, nhiệt, nóng,
nóng bỏng, nóng bức,
nóng giãy, nóng hổi, nóng
nục, nóng sốt, nục, nục
nội, oi, oi ả, oi bức, sôi

= giá, giá buốt, giá lạnh,
giá rét, hàn, lạnh buốt,
lạnh lẽo, lạnh ngắt, lạnh
tanh, lạnh toát, mát, mát
dịu, mát mẻ, mát rượi
(phương), mát rười,
nguội, nguội lạnh, nguội
ngát, nguội tanh (hiếm),
rét, rét buốt, rét mướt

- + ấm bụng, ấm người / nắng
ấm, nước ấm, trời ấm;
"Biết đâu ấm lạnh, biết
đâu ngọt bùi"; sười ấm #
bức quá (khẩu) / mùa bức,
trời bức; nóng bức #
người máu nhiệt, cơ thể

nhiệt; "Dầu rằng: trời
bốn khí thường, Xuân ôn,
hạ nhiệt, thu lương, đông
hàn" # nóng hừng hực,
nóng như than / canh
nóng, "Cháo nóng húp
quanh", cơm nóng, gió
nóng, mùa nóng, người
nóng như da gà, nước
nóng, trán nóng vì sốt, gia
thêm vị nóng; ăn nóng,
dun nóng, làm nóng
người; nắng nóng như
thiếu # khoai mới luộc
còn nóng bỏng # ngày hè
nóng bức # bát cơm nóng
hổi, những giọt nước mắt
nóng hổi # đêm hè nóng
nục # cơm nóng sốt; ăn
ngay cho nóng sốt # mùa
nục, trời nục # những
ngày hè nục nội # trời oi
quá # những ngày hè oi
ả # trời oi bức ngột ngột
"Cơm sôi nhỏ lửa một
đời không khê", nước sôi;
"Siêu nước pha trà vĩa áp
ùng sôi", đun sôi kĩ

- + lạnh bụng, lạnh như
đồng, lạnh thấu xương /
chân lạnh, gió lạnh,
không khí lạnh tràn về,
mùa lạnh, trời lạnh, xứ
lạnh; "Quạt nồng ấp lạnh
những ai đó giờ", bị cảm
lạnh, "Trời trở lạnh chân
chia làm hai nửa", đắp

*thêm chân cho đỡ lạnh #
 băng giá, sương giá, chân
 tay giá ngắt, ngày đông
 tháng giá # đêm đông giá
 buốt # mùa đông giá
 lạnh, đôi tay giá lạnh #
 đêm đông giá rét # máu
 hàn, vị hàn (chuyên);
 chứng trúng hàn # nước
 ao lạnh buốt # đêm đông
 lạnh lẽo, khí hậu lạnh
 lẽo, "Ao thu lạnh lẽo nước
 trong veo" # bàn tay lạnh
 ngắt, nhà lạnh ngắt như
 có tang # bếp vẫn lạnh
 tanh # tay người bệnh
 lạnh toát # mát da mát
 thịt, mát như đàn, mát
 trời / thức ăn mát, dưới
 bóng mát, gió mát, nước
 mát; trời chuyển mát, đi
 dạo mát, hong mát, quạt
 mát, tắm mát # cái mát
 dịu của một đêm trăng
 thu # tiết trời thu mát mẻ
 # nước giếng khơi mát rượi
 # bóng tre mát rượi #
 nguội tanh nguội ngắt /
 thức ăn nguội, cơm nguội
 muối vừng, "Kiêng canh
 nóng mà thổi rau nguội";
 ăn nguội, quạt cho nguội,
 thổi nguội; nước sôi để
 nguội # cơm canh nguội
 lạnh từ lâu # cơm canh
 để nguội ngắt # phở
 nguội tanh # rét cắt ruột,*

*rét nòng Bùn, "Rét tháng
 ba bà già chết công" /
 quần áo rét, mùa rét, trời
 rét; chống rét, cho trâu
 bò; cây chịu rét # đêm
 đông rét buốt # mưa gió
 rét mướt*

lạnh buốt x. lạnh

lạnh lẽo x. lạnh

**lạnh lùng x. ân cần,
 tha thiết**

lạnh ngắt x. lạnh

**lạnh nhạt x. ân cần,
 tha thiết**

lạnh tanh x. lạnh

lạnh toát x. lạnh

lao động x. công 1

lão x. già 3

láu x. đại

láu cá x. đại

láu lỉnh x. đại

lắm x. hiếm, ít

lặn

= lén, mọc, nảy, nảy
 (phương), nhú

= tàn, xuống

+ trăng lên khỏi ngọn tre,
 mặt trời lên cao; hạt đã
 lên mầm # mọc mầm,
 mọc mụn ở tay, mọc răng
 / "Nhu trăng mới mọc như

đèn mới kêu", sao mọc
đầy trời, mặt trời mọc ở
đông đông # nảy mầm /
đâm chồi nảy lộc # nảy
mầm # nhú mầm / răng
đã nhú lên

+ trăng lặn, mặt trời lặn ;
"Ác thú tựa thoi xem lặn
mọc" ; các vì sao đã lặn
hết, nốt sori đã lặn #
"Trăng tàn mà lại thêm
tươi", "Trăng lên, trăng
đứng, trăng tàn" # mặt
trời xuống núi

lặng im x. im lặng

lặng lẽ x. im lặng

lặng ngắt x. im lặng

lặt vặt x. bé 1

lâm li x. buồn

lập cập x. chậm

lâu x. chóng

lâu dài

≠ chốc lát, nhất thời, tạm
thời, trước mắt

= trường cửu, vĩnh viễn

+ chốc lát lại có người gọi /
lâm trong chốc lát # khó
khăn nhất thời, biện pháp
nhất thời, mục tiêu nhất
thời, việc nhất thời # tạm
thời chưa xét đến, tạm
thời quy định / khó khăn
tạm thời, chỗ ở tạm thời,
biện pháp tạm thời, trụ sở

tạm thời # trước mắt vấn
đề đó chưa đặt ra / kế hoạch
trước mắt, lợi ích trước mắt,
khó khăn trước mắt

+ cuộc kháng chiến lâu dài
và gian khổ, kế hoạch lâu
dài, lợi ích lâu dài, mục
tiêu lâu dài, có tính chất
lâu dài ; tính chuyện về
lâu về dài (khẩu) # sự
nghiệp trường cửu (sách),
việc trường cửu # vĩnh
viễn qua đi / vật chất vĩnh
viễn tồn tại, tiêu diệt vĩnh
viễn bệnh đậu mùa

lâu dài x. chóng

lâu la x. chóng

lấy x. bỏ 2, bỏ 3

lấy lệ x. cẩn thận

**lẽ x. cá nhân 2, chẵn 1,
chẵn 2, đàn**

lẽ loi x. cá nhân 2

lẽ tẻ x. cá biệt

lếp x. căng

lếp kẹp x. căng

lê thê x. dài

lệ thuộc x. độc lập

lệch x. bằng 1

lên

≠ xuống

+ xuống cân, xuống chức,
xuống giá hàng, xuống

ngựa, xuống ruộng, xuống sông, xuống tầng dưới, xuống xe / nước sông xuống cạn ; thủy triều xuống ; bể xuống đất, hạ xuống, "Chân lội xuống bùn tay cấy mạ non", nhẩy xuống sông, nhìn xuống giếng

+ lên bờ, lên cân, lên chức, lên gác năm, lên giá, lên miền núi, "Lên non mới biết non cao", lên rừng xuống biển, lên thác xuống ghềnh, lên xe / bản lên trời, đi lên mạn trên, đưa lên, nhìn lên ; người lên xuống nhộn nhịp, "Sớm chiều nước xuống chiều lên, Cục thân từ thuở mới lên chín mười", "Sông Hồng nước lên, Em đưa anh qua", xe lên dốc

lên x. bớt, lặn

lêu đêu x. cao 1

lêu nghêu x. cao 1, dài

li x. hợp

li biệt x. chia li

li dị x. bỏ 3

li hôn x. bỏ 3

li tán x. chia li

lí

≠ tình, tình cảm

= lí trí

+ tình bạn, tình cha con, tình làng nghĩa xóm, "Tình ngay lí gian," tình thân ái / đối xử đạt tình thấu lí, thấy cảnh sinh tình # tình cảm cha con, tình cảm vợ chồng, tình cảm đi đôi với lí trí / tâm tư tình cảm ; giàu tình cảm

+ nói có lí, đối xử có lí có tình, dưới lí ; "Ngoài thì là lí, song trong là tình" # con người có lí trí, hành động theo lí trí

lí luận

≠ thực tế, thực tiễn

= lí thuyết

+ thực tế cuộc sống, thực tế nước ta, thực tế sẽ trả lời / những vấn đề thực tế của nước nhà, bài học thực tế ; di thực tế, chủ trương sát thực tế, người thiếu thực tế ; trên thực tế năng suất rất cao # thực tiễn công tác, thực tiễn mù quáng, thực tiễn sản xuất / vấn đề thực tiễn nóng hổi, bài học thực tiễn ; chỉ đạo thực tiễn ; không có thực tiễn

+ lí luận dài dòng, lí luận liên hệ với thực tế, lí luận

suông / những vấn đề lí luận mới, trình độ lí luận cao ; có lí luận hẳn hoi, nghiên cứu lí luận, nói lí luận thì giỏi # lí thuyết x. lí thuyết

lí thuyết

≠ thực hành, thực nghiệm

= lí luận

+ thực hành giỏi / giờ thực hành về sinh vật, bài học thực hành, phương pháp thực hành ; lí thuyết đi đôi với thực hành ; giỏi về thực hành # thực nghiệm giỏi / khoa học thực nghiệm, phương pháp thực nghiệm, phòng thực nghiệm, ruộng thực nghiệm

+ lí thuyết suông / câu lí thuyết trong đề thi, những vấn đề lí thuyết có ý nghĩa sâu rộng, bài học lí thuyết, về mặt lí thuyết, phần lí thuyết chung ; giỏi về lí thuyết # lí luận x. lí luận

lí tính x. cảm tính

lí trí x. lí

lịch sự x. thanh

liên hiệp x. chia rẽ

liên kết x. chia rẽ

liên minh x. chia rẽ

liền x. cách

liều x. anh dũng, cần thận

liều lĩnh x. anh dũng

lĩnh x. gửi

lo

≠ mừng, mừng cuống (phương, khấu), mừng hùm (phương, khấu), mừng hột, mừng quỳnh, mừng rõ, mừng rơn, mừng thăm

= lo lắng, lo sợ, sợ

+ "Mừng củi trên rừng, mừng cá dưới sông", mừng mừng tủi tủi, mừng ra mặt / "Tay bắt mặt mừng", nửa mừng nửa lo ; "Sáng bé chó mừng", đừng mừng với # thấy mẹ về chợ mừng cuống lên # được quà mừng hùm # tiu nghỉu vì mừng hột # nhận được thư bố mừng quỳnh # con chó mừng rõ vẫy đuôi ; "Thấy nhau mừng rõ trăm bề" ; reo lên mừng rõ # mừng rơn như trẻ được quà # thấy con học giỏi mẹ mừng thăm # vui mừng gặp lại bạn cũ, vui mừng trước thắng lợi

/ về mặt vui mừng, nhà có việc vui mừng

+ "Lo bạc râu, râu bạc tóc",
"Lo bò trắng răng", lo cuống quýt, lo ngay ngáy, lo sốt vó / người lo kẻ mừng, nỗi lo ; "Tối rừng chó lo", không có gì đáng lo # lo lắng bồn chồn / tâm trạng lo lắng ; bà mẹ quá lo lắng cho con ; không có gì phải lo lắng cả # lo sợ gây người, lo sợ viễn vông / mối lo sợ đè nặng tâm hồn # sợ con mong phải về vội ; muộn rồi sợ không kịp tàu ; chứng này sợ không đủ ; vừa có vẻ mừng vừa có vẻ sợ

lo x. bình tĩnh 1

lo buồn x. buồn

lo lắng x. bình tĩnh 1, lo

lo ngại x. bình tĩnh 1

lo phiền x. buồn

lo sợ x. bình tĩnh 1, lo

lố x. ần

lòa x. mù

loại x. bỏ 2

loại bỏ x. bỏ 2

loại trừ x. bỏ 2

loạn x. chiến tranh

loạn lạc x. chiến tranh

loáng x. đặc 1

lôm

≠ lời, phình, phòng

+ chỗ đất lồi, mặt lồi, rón lồi ; bờ biển lồi ra lôm vào
"Bụng lép vì đình, bụng phình vì chùa" sấm xe phình một đoạn ; túi căng phình, ăn no phình bụng
"Phòng mà trơn mát" / bóng bươm căng phòng ; nhét phòng túi ; "Lôm lưng phòng bụng"

+ địa hình chỗ lồi chỗ lôm, mặt lôm sâu, nên nhà lôm xuống ; biển ăn lôm vào đất liền

long trọng

x. bình thường 4

lòng x. ruột

lòng thông x. dài

lông x. chặt 1, chặt 2, đặc 1, đặc 2

lông léo x. chặt 1, chặt 2

lông bông x. đặc 1

lỗ x. lái

lỗ vón x. lái

lộ x. ần, hở 1, hở 2

lộ liễu x. hở 1

lộ tẩy x. hở 2

lộ thiên x. hở 1

lời x. lồm
 lời lồm x. bằng 2
 lối x. công 2
 lối làm x. công 2
 lối thời x. lạc hậu
 lòng bằng x. bừa bộn
 lòng công x. bừa bộn
 lột x. cỏi
 lơ là x. chằm
 lơ thơ x. dầy 2
 lơ đờ x. chằm
 lơ lửng x. chằm
 lở x. bồi
 lời x. chặt 1
 lời x. lải
 lợi x. hại
 lớn x. bé 1, bé 2,
 không lỏ
 lớn lao x. bé 1
 lớn tuổi x. bé 2
 lớn tướng x. bé 1, bé 2
 lớp x. cá nhân 1
 lu x. mở
 lũ x. cá nhân 1
 lũ lĩ x. cá nhân 1
 lú x. đàn độn
 lục vấn x. đáp
 lui x. lùi

lùi
 = tiến
 = lui, thoái
 + tiến đến gần, tiến lên phía trước, tiến vào quảng trường / một bước tiến quan trọng ; hai người tiến hai người lùi ; chỉ tiến không lùi
 + lui lại mấy bước, lùi về sau / cho xe lùi dần ; học thụt lùi ; khó khăn không lùi # lui lại đây ! (khẩu), lui xuống phía sau, lui quân (chuyên) / đánh lui đợt tiến công, quay lui # biết tiến biết thoái ; lúc tiến lúc thoái ; "Tiến thoái lưỡng nan" ; không tiến tức là thoái
 lui x. nở
 lùn x. cao 1
 lùn tè x. cao 1
 lùn tịt x. cao 1
 lúng túng x. bình bình 1
 lự x. hạn
 lự lợi x. hạn
 lữ đừ x. chậm
 lữ lữ x. chậm
 lưa thưa x. dầy 2
 lưa binh x. chiến tranh
 lưa x. cá nhân 1

lực

≠ trí, trí óc, trí tuệ

= sức lực, thể lực

+ trí đức kiêm toàn, trí
tuông tuong phong phú /
"Đấu trí bắt đầu lực"; gọi
trí tò mò, người mất trí,
rối trí, sáng trí, "Thấp cơ
thua trí đàn bà" # trí óc
minh mẫn / lao động trí
óc; mở mang trí óc #
trí tuệ minh mẫn, trí
tuệ tiềm tàng / tập trung
trí tuệ của nhiều nhà
khoa học

+ "Lực bất tòng tâm" / sức
tàn lực kiệt; không đủ
lực; thể và lực ngày càng
mạnh # sức lực dẻo dai,
sức lực tiềm tàng / cống
hiến sức lực và trí tuệ #
thể lực cường tráng, thể

lực dồi dào / tăng cường
thể lực, bậc anh hùng có
thể lực và tâm lực hơn
người

lưng x. cạn, cuối

lùng danh x. cao 2

lũng lồ x. chậm

lũng thũng x. chậm

lười x. chăm

lười biếng x. chăm

lười chầy thây x. chăm

lười lĩnh x. chăm

lười nhác x. chăm

lương thiện x. ác

lượng x. chất

lướt thướt x. dài

lướt thướt x. dài

lưu chuyển x. cố định 2

M

ma x. chết

má x. cha

mạ x. cha

mái x. cái 1

man rợ x. ác

mãn khóa x. bế giảng

mảnh x. cá nhân 2

mạnh

≠ yếu, yếu đuối, yếu ớt

= khỏe, khỏe khoắn, khỏe mạnh, mạnh mẽ

+ chỗ yếu, điểm yếu, cường độ yếu, kẻ yếu, phái yếu, thế yếu/ lấy yếu chế mạnh; năng yếu # tình cảm yếu đuối, người gầy gò yếu đuối, giây phút yếu đuối của lòng mình; "Mai yếu đuối sao bằng thông mạnh mẽ?" # chân tay yếu ớt

+ "Mạnh dùng sức, yếu dùng chước", "Mạnh được

yếu thua", "Mạnh vì gạo, bạo vì tiền"/ đội bóng mạnh, chỗ mạnh, điểm mạnh, cường độ mạnh, kẻ mạnh, rượu mạnh, "Thế mạnh như chẻ tre" # khỏe x. khỏe # dáng người khỏe khoắn # em bé khỏe mạnh # dáng đi mạnh mẽ, sức sống mạnh mẽ

mạnh x. khỏe 2

mạnh mẽ x. mạnh

mát x. lạnh

mát dịu x. lạnh

mát mẻ x. lạnh

mát rượi x. lạnh

mát rượi x. lạnh

mạt x. cao 2

mạt hạng x. cao 2

mau x. chậm, chóng, dày 2, khoan

mau chóng x. chóng

mau lẹ x. chậm
mau mắn x. chậm
may

≠ hén, rùi, rùi ro, xui
(phương)

= may mắn

+ độ này hén quá # "Rùi may ầu cũng sự trời" / vận rùi # điều rùi ro, tránh sự rùi ro ; gộp rùi ro, tổng tiến rùi ro # xui cho nó quá (khẩu) / số xui

+ "May hơn khôn", "May gặp duyên, chẳng may gặp nợ", may không việc gì, may quá (khẩu) / dịp may hiếm có, vận may ; "Duyên đã may có sao lại rùi ?" ; không may ; "Còn tôi sống sót là may, Mẹ hiền mất sớm giờ đây làm thơ" # dịp may mắn hiếm có ; gặp nhiều may mắn, chúc may mắn (khẩu), không lấy gì làm may mắn

may x. bất hạnh, đen 2,
họa

may mắn x. bất hạnh,
họa, may

mắc x. bận, đất 2

mặc x. cõi

mặn

≠ chay, nhạt, nhạt nhẽo,
nhạt phèo, nhạt thếch

= đậm, mặn mà (hiếm),
mặn mòi (phương)

+ bánh chưng chay, nhà chùa ăn cơm chay, đồ mặn xen đồ chay ; ăn chay niệm Phật # nhạt như nước ốc / canh nhạt, ăn cơm nhạt ; "Ăn nhạt mới thương đến mèo", nấu nhạt # món ăn nhạt nhẽo, bữa cơm nhạt nhẽo # bát canh loãng nhạt phèo # chè pha lại nhạt thếch

+ mặn chát, mặn đắng, "Mặn này bõ nhạt ngày xưa", mặn như chườm / cá mặn, canh mặn, cỗ mặn, "Cà chua mắm mặn", "Giừng cay muối mặn xin đừng quên nhau", nước mặn, tiệc mặn ; ăn mặn, chém to kho mặn # canh nấu đậm ; tra đậm muối # cái mặn mà của dưa muối # thức ăn mặn mòi

mặn mà x. mặn

mặn mòi x. mặn

mắng x. chê

mắng chửi x. chê

mắng mỏ x. chê

mắng nhiếc x. chê

mặt x. chân, cuối

mặt giăng x. mặt trăng

mặt giới x. mặt trăng

mặt trắng

≠ ác (hiếm), kim ô (hiếm) ;
mặt giới, mặt trời, thái
dương (hiếm)

= giăng (khẩu), mặt giăng,
ngọc thô (hiếm), nguyệt
(hiếm), thô (hiếm), trăng

+ "Trái bao thô lặn ác tà",
ác vàng # "Vùng kim ô đã
gác đầu non tây" # ánh
mặt giới, hương mặt giới
mọc # "Mặt trời càng lên
tỏ" ánh mặt trời, trái đất
quay chung quanh mặt
trời # thái dương hệ/ ánh
thái dương

+ Mây che khuất mặt trăng,
đổ bộ lên mặt trăng #
"Giăng non như một cánh
diều, Trẻ con phát dũi thả
liều lên mây" lúa ba
giăng ; sáng giăng ; "Ai
đem giăng sáng giải lên
vườn chè" # vợ chồng mà
cứ như mặt giăng mặt
giới # "Kìa gương ngọc
thô, nọ rèm thủy tinh" #
bóng nguyệt, đàn nguyệt,
tròn như mặt nguyệt ;
"Hoa giải nguyệt nguyệt
in một tấm" # "Ngoài
hiên thô đã non đôi
ngậm gương" # "Trăng ơi

từ đâu đến ?", trăng rằm,
trăng sáng, trăng thanh
gió mát, trăng thượng
tuần, trăng tỏ trăng lủ/
bóng trăng chênh chéch,
cung trăng, ông trăng
tròn, tuần trăng, "Một
vàng trăng cho cả suốt đời
tìm" ; ngậm trăng ; "Dưới
trăng yên đã gọi hè"

mặt trận x. hậu phương

mặt trời x. mặt trăng

mấp mô x. bằng 2

mập x. bé 1, béo

mập mạp x. bé 1, béo

mập ù x. béo

mập ú x. béo

**mất x. ản, chết, còn 2,
được 2**

mất mạng x. chết

mẫu x. cha

mẫu hậu x. cha

mẫu thân x. cha

mẫu tử x. cha

mấy x. cẳng

mẹ x. cha

mềng x. cao 2

méo

≠ tròn, tròn trận, tròn tria,
tròn trình, tròn vo, tròn
xoay, tròn xoe

= méo mó, méo xẹo, méo xệch

+ tròn như hòn bi, tròn như mặt nguyệt, tròn vành vạnh / trái đất tròn, xe commăngca dít tròn, khai thác gỗ tròn ; khuôn mặt tròn, "Mít tròn, dưa vẹo, thị méo tròn", móng tròn, quả tròn quả méo, trăng tròn ; mắt mở tròn, ngồi quây tròn quanh bếp lửa, "Vo tròn bốp bốp", chạy vòng tròn # thân hình tròn trặn # búi tóc tròn trịa # đứa bé tròn trĩnh, khuôn mặt tròn trĩnh, chữ viết tròn trĩnh # người tròn vo như hạt mít # lúm đồng tiền tròn xoay # mắt tròn xoe

+ "Méo miệng đời ăn xôi vò", méo xẹo xẹo / miệng méo xệch; cái nón méo, quả méo, "Vung méo nổi tròn" # "Méo mó có hơn không" / rõ rá méo mó, chữ viết méo mó ; miệng cười méo mó # mặt méo xẹo # cái cười méo xệch

méo mó x. méo

méo xẹo x. méo

méo xệch x. méo

mê

≠ tỉnh

= mê man, mê mẩn, mê mệt, mê sảng, mơ, mơ màng

+ tỉnh lại sau cơn mê, tỉnh như sáo / "Đờ chiều như tỉnh đờ chiều như mê", nửa tỉnh nửa mê

+ bùa mê thuốc lú, "Chập chờn cơn tỉnh cơn mê", thuốc mê ; gây mê, ngủ mê ; lúc mê lúc tỉnh # mê man bất tỉnh / sốt mê man # nói làm nhảm trong cơn mê mẩn # ngủ một giấc mê mệt # cơn mê sảng ; sốt cao nên mê sảng # "Phồn hoa một đoạn tỉnh mơ" ; ngủ mơ # vừa chop mắt bóng mơ màng nghe tiếng hát ; thấy mơ mơ màng màng

mê x. say

mê hôn x. cao 2

mê li x. cao 2

mê man x. mê

mê mẩn x. mê

mê mệt x. mê

mê sảng x. mê

mềm x. cứng 1, cứng 2

mềm dẻo x. cứng 1, cứng 2

mềm lún x. cứng 1

mềm mại x. cứng 1,
cứng 2
mềm nhún x. cứng 1
mến x. ghét
mến thương x. ghét
mến yêu x. ghét
mệnh mang x. hẹp 1
mệnh mông x. hẹp 1
mếu x. cười
mếu máo x. cười
minh x. địch
mít đặc x. đàn độn
mọc x. lặn
móm x. cứng 1
mợn x. bé 1
mỏng x. dày 1
mỏng dính x. dày 1
mỏng manh x. dày 1
mỏng mảnh x. dày 1
mỏng tang x. dày 1
móp x. căng
mô đéc x. cũ 2
mống x. đại
mộng x. béo
một mình x. cá nhân 2
mơ x. hư 2, mê
mơ màng x. mê
mở

≠ sáng, trong, tỏ

= lu, tối

+ sáng x. sáng 2 # gương
trong, trắng trong, bầu
trời trong không một gợn
mây; trắng mà có lúc lại
trong # ngọn đèn tỏ,
trăng tỏ; kêu tỏ ngọn
đèn, "Ngọn đèn khi tỏ khi
mờ"; sáng chưa tỏ mặt
người

+ chữ mờ khó đọc, ngọn đèn
mờ, gương mờ, "Trăng mờ
tốt lúa nở, trăng tỏ tốt lúa
sâu"; đi từ lúc mờ đất;
sáng mờ; "Nghìn năm
mờ tỏ tên người" # ngọn
đèn lu, trăng lu trăng tỏ
tối x. sáng 2

mở x. đậm

mở ám x. chính nghĩa

mở nhạt x. đậm

mở đầu x. bắt đầu

mở hé x. đóng

mở toang x. đóng

mở trường x. bế giảng

mở màng x. béo

mợ x. cha

mới x. cũ 1, cũ 2

mới coong x. cũ 1

mới lạ x. cũ 2

mới mẻ x. cũ 2

mới tinh x. cũ 1

mới toanh x. cũ 1

mù

≠ sáng, tinh

= dui, dui mù, lòa, mù lòa

+ sáng mắt sáng lòng/ mắt cụ còn sáng lắm, "Việc người thì sáng, việc mình thì quáng" # tinh mắt/ mắt cụ còn tinh lắm

+ mù mắt, bệnh mù màu/ hội người mù, đứa trẻ mù, "Ở xứ mù thàng chột làm anh" ; hai mắt đều mù # dui một mắt từ nhỏ (khẩu)/ giả dui giả điếc # tuy dui mù nhưng không tàn phế # mắt lòa chân chậm # "Nhà tranh bà cụ mù lòa"

mù lòa x. mù

mua x. bán

múi x. chân

múm mím x. cười

mun x. đen 1

muộn

≠ sớm, sớm sủa

= chậm, muộn màng, muộn mằn (khẩu)

+ sớm hiểu biết, sớm muộn cũng sẽ đến, sớm nửa

tiếng đồng hồ/ nộp bài sớm, lúa chín sớm, dậy sớm, đi sớm về muộn, "Me hiền mắt sớm giờ đây làm thơ", ngủ sớm, hoa đào nở sớm ; năm nay rét sớm ; còn sớm chân ! (khẩu) # đi ngay cho sớm sủa

+ muộn chồng, muộn con, muộn giờ, muộn thời vụ/ lúa chín muộn, dậy muộn, đến muộn, đi học muộn, đi ngủ muộn, hoa đào nở muộn, về muộn, năm nay rét muộn # chậm mười lăm phút/ cháu bé chậm biết nói, chó đến chậm ! (khẩu), tàu về chậm # trận mưa muộn màng cuối mùa # ánh trăng muộn mằn

muộn màng x. muộn

muộn mằn x. muộn

múp míp x. béo

mưa 1

≠ nắng, nắng ráo, ráo

+ nắng cháy đời, nắng như thiêu như đốt, nắng to ; trời nắng chang chang # trời nắng ráo # "Ác tâm thì ráo, sáo tâm thì mưa"

+ mưa như trút, mưa to/ cơn mưa, trời mưa ; "Sầu

ngheing mái quán mưa
tong tá" ; vẫn còn mưa

mưa 2

≠ tạnh

+ tạnh gió, tạnh mưa,
"Tạnh trời mây kéo về
non, Hẹn cùng cây cỏ chớ
còn mong mưa" / trời
quang mây tạnh ; trời vẫn
mưa không tạnh

+ mưa x. mưa 1

mưa 3

≠ nắng, nắng nôi, nắng
quái

+ nắng hè, "Nắng tháng
tám râm trái bưởi", "Nắng
thoai thoai nắng, chiều
lưng lưng chiều", nắng
xiên khoai / ánh nắng,
bóng nắng ; tia nắng ; bị
cả nắng ; hạt nắng,
phơi nắng, tắm nắng ;
chiều tỏa nắng đôi bờ ; #

không quán nắng nôi #
"Trai thương vợ nắng quái
chiều hôm"

+ mưa dầm gió bắc, mưa
ngâu tháng bảy, "Mưa rào
giữa nắng hay chưa",
"Mưa tháng ba, hoa đất",
mưa thuận gió hòa / hạt
mưa, nước mưa, tiếng
mưa thưa ; giữa đường
gặp mưa, chờ ngát mưa

mực x. đen 1

mừng x. buồn, lo

mừng cuống x. buồn, lo

mừng hùm x. buồn, lo

mừng hạt x. lo

mừng quỳnh x. buồn, lo

mừng rổ x. buồn, lo

mừng rơn x. buồn, lo

mừng thâm x. buồn, lo

mượt x. cứng 2

mượt mà x. cứng 2

N

nạ x. cha

nái x. cái 1

nam x. bắc, gái

nam nhi x. gái

não x. buồn

não nề x. buồn

não nùng x. buồn

náo nuột x. buồn

náo nhiệt x. im lặng

nát x. cứng 1, lạnh 2

nát bàn x. địa ngục

nay

≠ cổ, ngay xưa, quá khứ, xưa, xưa kia

= bây giờ, hiện nay, hiện tại, kim, ngày nay

+ cổ x. **cổ** # ngày xưa tam tối/ "Chuyện ngày xưa, đã có bờ tre xanh", "Đạm Tiên thoát đã thấy người ngày xưa" ; ngày xưa ngày xưa ; từ ngày xưa để

lại # quá khứ đau thương và anh dũng/ chuyện quá khứ ; nhìn lại quá khứ, lui vào quá khứ ; "Dầu hiện tại mà như quá khứ" ; trong quá khứ # "Xưa ta chỉ hai bàn tay trắng", "Xưa tiếng võng ru hời đêm giá lạnh"/ chuyện đời xưa, hoa xưa ong cũ, kiếp xưa, năm xưa, bên sông xưa, thuở xưa, tình xưa nghĩa cũ, "Về lại trường xưa tìm lại chút ngày xưa" ; từ xưa đến nay ; càng thâm thiết hơn xưa # "Xưa kia ăn những của chồng, Kiếm được một đồng dùng dính ăn riêng", xưa kia khác bây giờ khác, "Xưa kia có thể này đâu"

+ "Nay hoàng hôn đã lại mai hôn hoàng", nay sang mai hèn/ đời nay, năm nay ; từ nay về sau # bây

giờ khác xưa nhiều, "Bây giờ mới rõ tâm hơi" / cho đến bây giờ # hình ảnh quê mẹ hiện nay, điều kiện hiện nay # những vấn đề hiện tại, hoàn cảnh hiện tại, cả trong quá khứ lẫn trong hiện tại # kim x. cổ # thời đại ngày nay, thế giới ngày nay, cuộc sống ngày nay

nay x. cổ

nảy x. lặn

nấm x. bỏ 1

nắng x. mưa 1

nắng nổi x. mưa 3

nắng quái x. mưa 3

nắng ráo x. mưa 1

nặng 1

≠ nhẹ, nhẹ bổng, nhẹ nhàng, nhẹ nhõm, nhẹ tênh

= nặng è (khẩu), nặng nề, nặng trĩu

+ nhẹ như bấc / kim loại nhẹ (chuyên), công nghiệp nhẹ, đeo balô nhẹ, chở toàn hàng nhẹ cồng kềnh; gánh nhẹ, mang nhẹ; dầu hỏa nhẹ hơn nước # chiếc vali nhẹ bổng # gánh một cách nhẹ nhàng # gánh đầy mà nhẹ nhõm

như không # con thuyền nhẹ tênh lướt trên mặt nước

+ nặng như chì / gánh bên nặng bên nhẹ, cối đá nặng, xe hàng nặng, kim loại nặng, công nghiệp nặng; gồng gánh nặng, mang nặng, "Cha tôi đó... suốt đời thờ nặng", "Ăn no vác nặng", một tay xách nặng; cành cây nặng quả, lúa nặng bông, "Áo mỏng che đầu mưa nặng hạt" # gánh hai sọt đất nặng è # những cô mây nặng nề # cối đá nặng trĩu # lúa nặng trĩu bông

nặng 2

≠ nhẹ, nhẹ nhàng

= nặng lời, nặng mũi, nặng nề, nặng trĩu

+ thức ăn nhẹ dễ tiêu, bệnh nhẹ, khuyết điểm nhẹ, vũ khí nhẹ (chuyên), lỗi nhẹ, ruộng nhẹ, nói tiếng nhẹ dễ nghe; ốm nhẹ, phạt nhẹ, phê bình nhẹ, bị thương nhẹ; nặng về lí nhẹ về tình # câu nói nhẹ nhàng

+ bệnh nặng, vũ khí nặng, lỗi nặng, ruộng nặng, nói tiếng nặng khó nghe, tội nặng, đồ phụ nữ việc

nặng ; máy hong nặng,
ôm nặng, phạt nặng, bị
thương nặng, "Thân lúa
ua nặng" ; chỉ nặng về số
lượng mà nhẹ về chất
lượng ; "Trên bến cùng ai
dã nặng thề", phê bình
nặng lời # nước mắm
nặng mũi # trách nhiệm
nặng nề # nặng trĩu lo âu

nặng è x. nặng 1

nặng lời x. nặng 2

nặng mũi x. nặng 2

**nặng nề x. nặng 1,
nặng 2**

nặng trĩu x. nặng 1

**nặng trĩu x. nặng 1,
nặng 2**

nâng x. hạ 1

nâng niu x. ghét

nảy x. lặn

nếp

≠ tẻ

+ bánh tẻ, "Com tẻ mẹ ruột",
gạo tẻ, lúa tẻ, ngô tẻ

+ bánh nếp, chán như cơm
nếp nát, gạo nếp cái hoa
vàng "Men nòng gạo nếp
nước hoa cam", lúa nếp,
ngô nếp, xôi nếp

ngã x. chết

ngang x. dọc

ngay x. cong, còng, gian

ngay thẳng x. gian

ngay thật x. gian

ngày x. đêm

ngày nay x. nay

ngày xưa x. nay

ngăn cách x. cách

ngắn x. dài

ngắn gọn x. bừa bộn

ngắn ngủn x. dài

ngắn tun hùn x. dài

ngảng x. béo

ngặt x. chặt 2

ngặt nghèo x. chặt 2

ngậm x. đống

ngầu x. đục 1

ngẫu nhiên

≠ tất yếu

+ tất yếu sẽ xảy ra/ điều
kiện tất yếu ; có áp bức tất
yếu có đấu tranh

+ hiện tượng ngẫu nhiên ;
không phải ngẫu nhiên
mà có

ngây đại x. đàn độn

ngây ngô x. đàn độn

nghe x. cưỡng

nghèo x. giàu

nghèo đói x. giàu
nghèo khó x. giàu
nghèo khổ x. giàu
nghèo nàn x. giàu
nghênh tiếp x. đón
nghênh ngang x. điếc
nghì x. ngờ
nghì hoặc x. ngờ
nghì ngại x. ngờ
nghì ngờ x. ngờ
nghì vấn x. ngờ
nghịch

≠ thuận, xuôi

= ngược

+ thuận chiều kim đồng hồ,
thuận tay trái/ thuận
thuận gió, theo chiều
thuận, đường thuận
chiều, tỉ lệ thuận, kì nước
thuận, thời tiết thuận #
xuôi x. ngược

+ chuyển động theo chiều
nghịch, tỉ lệ nghịch, các
mặt nghịch - thuận, kì
nước nghịch, phản ứng
nghịch (chuyên), thời tiết
nghịch # ngược x. ngược

nghịch x. ngược

nghiêm x. chặt 2, già

nghiêm chính x. cẩn
thận

nghiêm đường x. cha
nghiêm mật x. cẩn thận
nghiêm ngặt x. chặt 2
nghiêm nhặt x. chặt 2
nghiêm phụ x. cha
ngó x. bỏ 4
ngó ngang x. bỏ 4
ngoạ x. bja 1
ngoài

≠ nội, trong

= ngoại

+ hàng nội, xe nội ; nhập
nội # "Trong âm ngoài
ém", trong cuộc họp,
"Trong họ ngoài làng",
trong nhà, trong nước,
trong tù, trong vườn/ bên
trong, Dàng Trong, quê
miền trong, "Bố cam
ngoài cửa trước, Hương
bay vào nhà trong", thù
trong giặc ngoài, đứng
vòng trong vòng ngoài ;
bay trong mây, công tác
trong Nghệ An

+ "Ngoài anh em, trong cờ
bạc", ngoài biển khơi,
ngoài cửa, ngoài này gửi
vào, ngoài nước/ òn
ngoài, Dàng Ngoài, "Tình
trong như đá mặt ngoài
còn e", quê miền ngoài, ra
nhà ngoài, nước ngoài,

yếu tố ngoài hệ thống (sách) ; đứng ngoài, nhìn ra ngoài, công tác ngoài Hà Nội ; từ ngoài vào trong # hàng ngoài, xe ngoài ; đầu óc bài ngoài ; tỉnh sùng ngoài

ngoại

= nội

+ "Cháu bà nội, tội bà ngoại", anh em bên nội, cháu nội, họ nội, ông nội ; lại đây với nội ! (khẩu)

+ bà ngoại, anh em bên ngoại, cháu ngoại, họ ngoại, ông ngoại ; lại đây với ngoại ! (khẩu)

ngoại x. ngoài

ngoại bang x. nước ngoài

ngoại quốc x. nước ngoài

ngoan x. hư 1

ngoan ngoan x. hư 1

ngoằn ngoèo x. cong

ngoắt ngoéo x. cong

ngọc thố x. mặt trăng

ngoẻo x. chết

ngon x. dễ

ngon ăn x. dễ

ngon lành x. dễ

ngon ơ x. dễ

ngon xơi x. dễ

ngọn x. chân, gốc

ngông x. cao 1

ngọt x. căng

ngọt x. chua 1, chua 2

ngọt bùi x. đắng cay

ngọt lành x. đắng cay

ngọt lịm x. chua 1, chua 2

ngọt ngào x. chua 2, đắng cay

ngọt lừ x. chua 1

ngọt lự x. chua 1

ngọt sứt x. chua 1

ngọt xốt x. chua 2

ngộ x. bình thường 2

ngộ nghĩnh

x. bình thường 2

ngốc x. đàn độn

ngốc nghếch x. đàn độn

ngộc nghếch x. đàn độn

ngồi x. đứng

ngờ

≠ tin, tin cần, tin cậy, tin tưởng

= nghi, nghi hoặc, nghi ngại, nghi ngờ, nghi vấn, ngờ vực

+ tin xái có (khẩu)/ "Nghe lời chàng cũng hai đường

tin nghi , nửa tin nửa
ngờ ; *chuyện khó tin* ;
*"Nàng mọc chưa tin, hoa
rụng không ngờ"*, *tôi
không tin* # *người đồng
chí tin cần* # *được bạn
bè tin cậy* # *có thể tin
tuông ở anh*

- + *số liệu đáng ngờ* ; *tôi ngờ
ông ấy không phải là bố
nó* ; *dừng ngờ cho nhau* #
*nghi cho nó lấy cắp, nghi
oan* / *"Bán tin bán nghi"*,
tính đa nghi ; *tôi nghi là
ông ta lấy* # *nhìn soi mói
về nghi hoặc* # *chưa biết
rõ nên còn nghi ngại* #
*kiểm tra lại điều nghi
ngờ* ; *kết quả đáng nghi
ngờ* ; *dừng nghi ngờ cho
nhau* # *hiện tượng đáng
nghi vấn* # *tò vè ngờ vực*

ngờ vực x. ngờ

ngợi x. chê

ngợi khen x. chê

ngu x. đàn độn

ngu đại x. đàn độn

ngu dốt x. đàn độn

ngu đàn x. đàn độn

ngu độn x. đàn độn

ngu muội x. đàn độn

ngu ngốc x. đàn độn

ngu ngờ x. đàn độn

ngu si x. đàn độn

ngu xuân x. đàn độn

ngủ

≠ thức

+ *ngủ gật, ngủ một mạch
đến sáng*, *"Ngủ ngày quen
mát, ăn vật quen mềm"*,
ngủ say như chết / *giác
ngủ, phòng ngủ, quen thói
ngủ ngày* ; *đi ngủ sớm,*
*nhằm mắt ngủ, bệnh mất
ngủ* ; *buồn ngủ, khó ngủ*

+ *thức khuya dậy sớm,*
*"Thức lâu mới biết đêm
dài"*, *thức trứng đêm* /
*"Đêm nay em thức thi
cùng nển"* ; *"Em còn thức
hay em đã ngủ ?"*

ngủ x. dậy

ngủ ngáy x. dậy

ngủ nghề x. dậy

nguội x. lạnh

nguội lạnh x. lạnh

nguội ngát x. lạnh

nguội tanh x. lạnh

nguy x. an toàn

nguy cấp x. an toàn

nguy hại x. an toàn

nguy hiểm x. an toàn

nguy khốn x. an toàn

nguy kịch x. an toàn

nguy nan x. an toàn
nguy ngập x. an toàn
nguyên nhân x. kết quả
nguyệt x. mặt trăng
ngừng x. bắt đầu
ngựa

≠ sắp, úp

+ "Đâm sắp, rập ngựa", dấy
sắp mặt xuống thêm;
thuyền bị lật sắp, nằm
sắp, bát úp sắp # chén úp
trong khay, thuyền bị lật
úp

+ tré còn âm ngựa, bơi
ngựa, lật ngựa, nằm
ngựa; "Em ngựa bần tay
trước mái hiên"

ngược

≠ thuận, xuôi

= nghịch

+ thuận x. **ngịch** # xuôi
dòng, xuôi gió / "Làng
xuôi xóm ngược mái rạ
như nhau"; chạy xuôi
theo đường tàu, "Thuyền
ngược anh bỏ sào xuôi";
đi ngược về xuôi; "Sáng
mai xuôi ngược về đâu
nhỉ?, Nào biết về đâu kẻ
ngược xuôi", tàu xuôi Thái
Bình

+ ngược dòng, ngược gió /
kẻ ngược người xuôi;
chạy ngược chạy xuôi,
"Ngân hà chảy ngược lên
cao", đi ngược chiều nhau,
"Trống đánh xuôi, kèn
thổi ngược"; tàu ngược
Việt Trì, "Nước về xuôi gió
lại ngược lên ngàn" #
nghịch x. **ngịch**

ngược x. nghịch

nhà x. bỏ 1

nhã nhận x. thanh

nhác x. chằm

nhám x. ráp

nhàn x. bận

nhàn hạ x. bận

nhàn nhả x. bận

nhàn rỗi x. bận

nhàn tản x. bận

nhánh x. chậm, khoan

nhánh chóng x. chậm

nhánh nhàu x. chậm

nhánh nhện x. chậm

nhánh x. chính

nhão x. cứng 1

nhão nhoét x. cứng 1

nhão nhoẹt x. cứng 1

nháp x. ráp

nhát x. bạo

nhát gan x. **anh dũng, bạo**

nhật x. **đậm, mặn, phai**

nhật nhéo x. **ân cần, mặn**

nhật phèo x. **mặn**

nhật thếch x. **mặn**

nhảy vọt

≠ *tiệm tiến, tuần tự*

+ *giai đoạn tiệm tiến của quá trình phát triển; vận động tiệm tiến; giữa tiệm tiến và nhảy vọt có liên hệ không thể tách rời # tuần tự giải quyết công việc / tiến tuần tự từng bước, phát triển tuần tự*

+ *tiến những bước nhảy vọt / phát triển nhảy vọt*

nhắm mắt x. **đóng**

nhấn x. **ráp**

nhấn lì x. **ráp**

nhấn nhụi x. **ráp**

nhấn thín x. **ráp**

nhặt x. **dây 2, khoan**

nhân x. **ruột**

nhân đức x. **ác**

nhân hậu x. **ác**

nhân nghĩa x. **ác**

nhân tạo

≠ *tự nhiên*

+ *ranh giới tự nhiên giữa hai vùng, tín hiệu tự nhiên, cao su tự nhiên; chọn lọc tự nhiên (chuyên), quy luật đào thải tự nhiên*

+ *tín hiệu nhân tạo, cao su nhân tạo, vệ tinh nhân tạo, to nhân tạo; chọn lọc nhân tạo (chuyên)*

nhân từ x. **ác**

nhấn nha x. **chậm**

nhấn nại

≠ *nóng vội, nôn nóng*

= *bền bỉ, kiên trì*

+ *nóng vội để hỏng việc / tu tương nóng vội; vì nóng vội mà làm ẩu # nôn nóng để hỏng việc / thái độ nôn nóng, tu tương nôn nóng*

+ *nhấn nại chờ đợi, nhấn nại tập luyện / tính nhấn nại # bền bỉ chịu đựng, bền bỉ đấu tranh / sức bền bỉ của con người; đấu tranh bền bỉ; dẻo dai và bền bỉ # kiên trì giáo dục trẻ em hư / đức tính kiên trì; tinh thần đấu tranh kiên trì*

nhận x. **gửi**

nhấp nhô x. **bằng 2**

nhập

≠ xuất

+ xuất hàng, xuất tiền mặt, xuất vốn / hàng xuất xưởng, phiếu xuất kho, thóc xuất cho chăn nuôi; hàng chờ xuất đi, lệnh ngừng xuất; mới xuất được một tàu thì phải dừng

+ nhập hàng, nhập sách vào thư viện / hàng nhập ngoại, phiếu nhập kho, số nhập, thóc nhập kho; hàng cấm nhập, lệnh ngừng nhập; mới nhập vào nước ta

nhất x. cao 2

nhất định x. bất định

nhất hạng x. cao 2

nhất thời x. lâu dài

nhẹ x. nặng 1, nặng 2

nhẹ bồng x. nặng 1

nhẹ nhàng x. nặng 1, nặng 2

nhẹ nhôm x. nặng 1

nhẹ tênh x. nặng 1

nhen x. tắt

nhen nhóm x. tắt

nhéo x. cứng 1

nhéo nhèo x. cứng 1

nhieć x. chē

nhieć mắng x. chē

nhieć mớć x. chē

nhieć x. lạnh

nhieć tình x. ân cần

nhieu x. hiếm, ít

nhỏ x. bé 1, bé 2

nhỏ bé x. bé 1

nhỏ con x. bé 1

nhỏ dại x. bé 1

nhỏ mọn x. bé 1

nhỏ nhắn x. bé 1

nhỏ nhặt x. bé 1

nhỏ nhoi x. bé 1

nhỏ thỏ x. bé 1

nhỏ tuổi x. bé 2

nhỏ xiu x. bé 1

nhom nhem x. béo

nhóm x. cá nhân 1, tắt

nhọn

≠ tây, tù

= nhọn hoắt

+ đầu tây đầu nhọn, gậy tây / vật tây đầu # góc tù (chuyên); làm nhiều quá tù cả mũi dùi

+ "Nhọn gai mít dài, tẹt gai mít mặt" / dao nhọn, gai nhọn, góc nhọn (chuyên);

vót nhọn, mài cho nhọn
đầu # mũi chông nhọn
hoắt

nhọn hoắt x. **nhọn**

nhót x. **bỏ 1**

nhơ x. **bản**

nhơ bản x. **bản, đục**

nhớ

≠ lãng quên, quên, quên
băng, quên bưng (khẩu)
quên khuấy, quên lãng,
quên lừng

+ tác phẩm đã bị lãng quên
quên bỏ thư, quên cả
đường về, quên lời hứa,
quên mang bút / "Trời còn
có bữa sao quên mọc", "Có
thề quên lừa, có vàng quên
thau" ; cố quên, "Để quên
chiếc áo trên cành cây
sim" ; ngủ quên ; chông
quên # quên băng di mắt,
quên băng việc đã hứa #
quên bưng đĩa chỉ # tu
nhiên quên khuấy đi #
tỉnh hay quên lãng # quên
lừng mất câu thơ cuối

+ nhớ kĩ lời mẹ dặn, nhớ
như chôn vào ruột / "Uống
nước nhớ nguồn" ; nhắc
lại cho nhớ, sực nhớ

nhớn x. **bé 2**

nhú x. **lặn**

nhục

≠ quang vinh, vẻ vang,
vinh, vinh hoa (trọng),
vinh quang

= nhục nhã

+ chiến thắng quang vinh,
nhiệm vụ quang vinh #
bằng gia đình vẻ vang, sự
nghiệp vẻ vang ; làm rạng
rỡ vẻ vang cho tổ quốc #
"Vinh thân phì gia" (bản
thân và gia đình được
đanh giá giàu sang) / cầu
vinh, chết vinh còn hơn
sống nhục # bà vinh hoa ;
tham phú quý vinh hoa #
chiến thắng vinh quang,
nhiệm vụ vinh quang

+ miếng ăn là miếng nhục ;
đồ không biết nhục
(khẩu), chịu nhục, làm
nhục, lãng nhục, rửa
nhục, tránh nhục tìm
vinh # kiếp sống nhục
nhã ; đi vay nợ thấy nhục
nhã quá

nhục nhã x. **nhục**

nhún x. **cứng 1**

nhụt x. **cùn**

nhừ nhau x. **giống nhau**

nhừ

≠ tái

= dù (phương)

+ *tái dề, tái lân / thịt bò tái, "Cần tái cái như", phở tái ; chần tái, nhúng tái, xào tái, xoi tái*

+ *thịt như ; hầm như, ninh như ; nát như # "Cần tái cái dừ" ; ninh dừ, nát dừ*

nhừ x. bỏ, chín 1

nhược điểm

x. **khuyết điểm**

nhường nhịn

≠ *tranh, tranh giành*

= *nhượng bộ*

+ *tranh ăn, tranh công, tranh mồi / hoa diếu tranh nâng ; "Mua tranh bán cướp" # tranh giành quyền lợi, tranh giành thị trường / tìm cách tranh giành*

+ *nhường nhịn bạn bè / có đức tính nhường nhịn ; biết nhường nhịn, làm chi thì nhường nhịn em*

chủ phải nhượng bộ trước thái độ kiên quyết của công nhân ; không nhượng bộ yêu sách vô lí

nhượng x. bán

nhượng bộ

x. **nhường nhịn**

niềm nở x. ân cần

niết bàn x. địa ngục

nín x. khóc

no x. đói

no nề x. đói

nóc x. chân

nói x. câm

nói chuyện x. câm

nói đóc x. bja 2

nói dối x. bja 2

nói điều x. bja 2

nói khoác x. bja 2

nói lão x. bja 2

nói phách x. bja 2

nói phét x. bja 2

nói sòng x. bja 2

nói trạng x. bja 2

nói xấu x. chê

non x. già 1, già 2, già 3

non nót x. già 2

non sông x. nước ngoài

non tở x. già 1

non tré x. già 1, già 3

nóng x. lạnh

nóng bỏng x. lạnh

nóng bức x. lạnh

nóng giầy x. lạnh

nóng hổi x. lạnh

nóng nực x. lạnh

nóng sốt x. lạnh
nóng vội x. bình tĩnh 2,
nhẫn nại
nô lệ x. thầy
nổi x. chìm
nổi x. cách
nổi liền x. cách
nổi tiếp x. cách
nội x. ngoài, ngoại
nội chiến x. chiến tranh
nội dung x. hình thức
nội nhân x. chồng
nội tướng x. chồng
nôn x. bình tĩnh 2
nôn nả x. bình tĩnh 2
nôn nóng x. bình tĩnh 2,
nhẫn nại
nông x. cạn
nông 1
 ≠ sâu, sâu hoắm
 = cạn, nông choèn, nông
 choẹt
 + sâu thăm thẳm / ao sâu
 nước cá, giếng sâu, hang
 sâu, hố sâu, "Sông sâu
 chó lội, dò dầy chó đi",
 "Ruộng sâu trâu nái
 không bằng con gái đầu
 lòng"; cày sâu cuốc bẫm,
 đào sâu chôn chặt, khoét
 sâu vào # vực sâu hoắm

+ nông lòng (bát, nổi...) / ao
 nông, giếng nông, hố
 nông; đào nông, "Vùi
 nông một năm mặc dầu có
 hoa" # "Lợi sông mới biết
 lạch nào cạn sâu";
 thuyền mặc cạn # khúc
 sông nông choèn # đào
 nông choẹt thế chưa được

nông 2

≠ sâu, sâu sắc, thâm thúy
 = cạn, nông cạn, nông nổi
 + "Nhớ ơn chín chữ cao
 sâu", ơn sâu nghĩa nặng,
 "Tình sâu mong trả nghĩa
 dày"; đào sâu suy nghĩ,
 hiểu sâu vấn đề, nghĩ sâu
 # con người sâu sắc;
 "Đàn bà sâu sắc như coi
 đựng trầu", "Người đầu
 sâu sắc nước đời"; suy
 nghĩ sâu sắc # con người
 thâm thúy
 + hiểu biết nông, nghĩ nông;
 đoạn này viết nông quá #
 "Cạn lòng chẳng biết nghĩ
 sâu" # hiểu biết nông cạn,
 suy nghĩ nông cạn # "Đàn
 ông nông nổi giếng khơi";
 hành động nông nổi, suy
 nghĩ nông nổi; tuổi còn
 nông nổi

nông cạn x. nông 2

nông choèn x. nông 1

nông choẹt x. nông 1

nông nổi x. nông 2

nông x. phai

nông nàn x. tha thiết

nông thắm x. phai

nở

≠ *lụi, lụi tàn, tàn, tàn lụi*

+ *khóm lúa lụi # cây cỏ lụi tàn vì thiếu nước # bông hoa tàn, "Sen tàn cúc lại nở hoa" ; hoa ban mới nở đã vội tàn # cỏ cây tàn lụi vì giá rét*

+ *nở hoa / "Khi xem hoa nở khi chờ trăng lên"*

nở x. căng

nở nang x. căng

nuôi x. bỏ 2

nữ x. gái

nữ nhi x. gái

nửa x. cả 1, cả 2

nực x. lạnh

nực nội x. lạnh

nước x. cái 2

nước ngoài

≠ *đất nước, giang sơn, non sông, nước nhà, tổ quốc*

= *ngoại bang, ngoại quốc*

+ *đất nước của ba miền, đất nước ta / cảnh đẹp của đất nước ; đi thăm đất nước, bảo vệ đất nước, tình yêu đất nước # giang sơn hùng vĩ / bảo vệ giang sơn # non sông gấm vóc, non sông ta / bảo vệ non sông # nước nhà đã thống nhất / xây dựng nước nhà # tổ quốc Việt Nam / xây dựng và bảo vệ tổ quốc*

+ *người nước ngoài, tiếng nước ngoài ; đi nước ngoài ; sống ở nước ngoài # sự lệ thuộc vào ngoại bang, sự giao thiệp với ngoại bang # hàng ngoại quốc, người ngoại quốc ; ở ngoại quốc về*

O Ô Ơ

oán x. ăn

oán cứu x. ăn

oán thù x. ăn

oi x. lạnh

oi ả x. lạnh

oi bức x. lạnh

óp x. căng

ô x. đen 1

ôi

≠ tươi

= thiu, thiu thối, thối, ương

+ cá tươi, nấm tươi, rau tươi, thịt tươi, "Đất như tôm tươi"

+ thức ăn ôi, có mùi ôi, thịt ôi # thức ăn thiu, cà thiu, cơm hám, nước chè thiu, cơm thiu # thực phẩm thiu thối # cá thối, cam thối, rau quả thối # "Cá

không ăn muối cá ương, tôm ương

ối x. ít

ốm x. khỏe 1

ốm đau x. khỏe 1

ờn x. im lặng

ờn ào x. im lặng

**ổn định x. cố định 1,
cố định 2**

ông bà x. con cháu

**ông bà ông vải
x. con cháu**

ông cha x. con cháu

ông xã x. chồng

ông xanh x. đất

ơn x. ăn

ơn đức x. ăn

ơn huệ x. ăn

ơn nghĩa x. ăn

ơn tình x. ăn

P

phá

- ≠ kiến tạo (hiếm), kiến thiết, kiến trúc, xây, xây cất, xây dựng, xây đắp
- = phá hoại, phá hủy, tàn phá
- + kiến tạo đất nước # kiến thiết đất nước, kiến thiết lại khu ga / xổ số kiến thiết thủ đô # kiến trúc thành phố / ngôi nhà được, kiến trúc theo lối hiện đại # xây nhà, xây thành đắp lũy / thợ xây; nhà vừa mới xây # xây cất nhà cửa, xây cất nhiều công trình mới # xây dựng trường sở, xây dựng nhà máy thủy điện / vật liệu xây dựng, công nhân xây dựng # xây đắp công sự
- + phá đá mở đường, phá nhà, phá tường xây lại / tìm cách phá dỡ tốn sức;

không phá nổi # chiến tranh phá hoại, biệt kích phá hoại cầu; trong chiến tranh thành phố bị phá hoại nặng nề # sức phá hủy; bom phá hủy nhiều nhà, trận lụt phá hủy nhiều cầu; trong chiến tranh nhà máy ấy bị phá hủy hoàn toàn # trận bão tàn phá mùa màng, giặc giã tàn phá xóm làng

phai

- ≠ nồng, nồng thắm, thắm
- = nhạt, phai nhạt
- + "Vợ chồng khi nồng khi nhạt"; tình thêm mặn nồng; "Đầu mày cuối mắt càng nồng tâm yêu" # tình cảm nồng thắm # môi thắm màu son; "Hoa ghen thua thắm liễu hờn kém xanh"; "Đào thắm thì đào lại phai"

+ Phai đào, phai hương / đá nát vàng phai ; "Tám sơn gột rửa bao giờ cho phai" # nhạt phớt phai hương / "Tuổi sơn nhạt thắm phai đào" # tình cảm phai nhạt, mà đào phai nhạt

phai nhạt x. phai

phải x. đúng, hữu

phải 1

≠ trái, tả

= hữu

+ bên trái, đá chân trái, trái chiếu trái, mặt trái của tám vai, cầm dũa tay trái ; lộn trái áo để phơi, rẽ trái ; từ trái sang phải # tả x. **hữu**

+ đi bên phải đường, chân phải, mặt phải của tám vai, cầm bút tay phải ; rẽ phải ; từ phải sang trái # hữu x. **hữu**

phải 2

≠ sai, trái

= đúng, đúng dân, đúng mực, đúng mực

+ sai x. **đúng** # trái lời mẹ dặn / mặt trái của xã hội ; đi trái đường, hành động trái pháp luật, làm trái ; nắng trái tiết

+ điều hay lẽ phải ; bán phải giá, đi phải đường, mưa nắng phải thì, nói phải để nghe, ăn ở phải đạo ; vừa đôi phải lứa ; khen không phải lời # đúng x. **đúng** # cách nghĩ đúng đắn # phê bình đúng mực # thái độ cư xử đúng mực

phải x. cá nhân 1

phản x. chính diện

phản cách mạng

x. **cách mạng**

phản diện x. chính diện

phản đối

≠ đồng tình, đồng ý, tán thành, ưng

= cưỡng

+ đồng tình ủng hộ / tranh thủ sự đồng tình của mọi người # đồng ý với kết luận đã nêu / ý kiến đồng ý ; vỗ tay đồng ý # nhiều ý kiến tán thành ; gật đầu tán thành, tỏ ý tán thành ; đa số tán thành giải pháp đó # ưng x. **cưỡng**

+ phản đối chiến tranh xâm lược, phản đối kịch liệt / ý kiến phản đối hơi nhiều ; tỏ ý phản đối ; không ai phản đối # cưỡng x. **cưỡng**

phản động x. cách mạng

phản phúc x. bạc

phản trắc x. bạc

phanh x. đóng

phạt

≠ khen ngợi, khen thưởng, thưởng

= kỉ luật, trừng phạt

+ khen ngợi học sinh khá # khen thưởng sáng kiến / hội đồng khen thưởng, quyết định khen thưởng; được nhà trường khen thưởng # "Thường dùng công, phạt dùng tội", thưởng huân chương, thưởng phạt phân minh, thưởng tiền, thưởng vượt năng suất / phần thưởng, tiền thưởng; vui chơi có thưởng; được thưởng nhiều

+ phạt nặng thì sợ, phạt vì cảnh / tiền phạt, nộp phạt # hội đồng kỉ luật; thi hành kỉ luật; bị kỉ luật # trừng phạt đích đáng, trừng phạt kẻ vi phạm pháp luật / đòn trừng phạt; bị trừng phạt

phẳng x. bằng 2

phẳng lạng x. bằng 2

phẳng lì x. bằng 2

phẳng phiu x. bằng 2

phân tán

≠ tập trung

+ tập trung lực lượng, tập trung tư tưởng, tập trung vào một chỗ / sự lãnh đạo tập trung, ý kiến tập trung, nơi tập trung đông người; bố trí tập trung

+ phân tán lực lượng, phân tán tài sản, phân tán tư tưởng / sự lãnh đạo phân tán, ý kiến phân tán; bố trí phân tán; đơn vị đông quân phân tán (chuyên)

phân tích

≠ tổng hợp

+ tổng hợp các ý kiến, tổng hợp tình hình / dưới dạng tổng hợp, các phương pháp tổng hợp, quá trình tổng hợp

+ phân tích nước thành ôxi và hiđrô, phân tích nguyên nhân thắng lợi, phân tích tác phẩm văn học, phân tích tình hình / dưới dạng phân tích, phương pháp phân tích, quá trình phân tích; biết phân tích

phần x. bộ phận 1

phần nào x. bộ phận 1

phấn chấn x. buồn
phấn húng x. buồn
phấn khích x. buồn
phấn khởi x. buồn
phe x. cá nhân 1
phe cánh x. cá nhân 1
phe đảng x. cá nhân 1
phe giáp x. cá nhân 1
phe phái x. cá nhân 1
phê x. chê
phê bình x. chê
phệ x. béo
phi x. chông
phi chính nghĩa
x. chính nghĩa
phi lí x. hợp lí
phi nghĩa x. chính
nghĩa
phi pháp x. bất hợp pháp
phi tàn x. chông
phi thường
x. bình thường 3
phì x. béo
phì nộn x. béo
phị x. béo
phịa x. bịa 2
phiền x. buồn
phiền lòng x. buồn
phiền muộn x. buồn

phiền não x. buồn
phiền phúc
x. bất tiện, dễ
phiền toái x. bất tiện
phình x. lóm
phình x. căng
phính x. béo, căng
phó x. gửi
phó thác x. gửi
phong lưu x. giàu
phong phú x. giàu
phòng ngự
≠ tiến công
+ tiến công cử điểm, tiến
công tiêu diệt địch, tiến
công đồn dập / đợt tiến
công, mũi tiến công; tiếp
tục tiến công; tổng tiến
công và nổi dậy
+ phòng ngự ngoan cường /
trận địa phòng ngự, khu
vực phòng ngự
phổ biến x. cá biệt
phồn thịnh
x. hưng thịnh
phồng x. lóm
phớt x. ân cần
phớt lạnh x. ân cần
phu x. chông
phu nhân x. chông

phu quân x. chồng
phủ định x. khẳng định
phú quý x. giàu
phụ x. chính, chồng
phụ bạc x. bạc
phụ nữ x. gái
phụ thân x. cha
phụ thuộc x. độc lập

phụ vương x. cha
phúc x. bất hạnh, họa
phúc đức x. bất hạnh
phúc x. đơn
phúc hợp x. đơn giản
phúc tạp x. đơn giản
phương phi x. béo

Q

- qua** x. chết
qua đời x. chết
qua loa x. cẩn thận
qua quýt x. cẩn thận
quá khứ x. nay
quái x. bình thường 2
quái dị
 x. bình thường 2
quái đản
 x. bình thường 2
quái gở x. bình thường
 2
quái lạ x. bình thường
 2
quan khách x. chủ
quan tâm x. ân cần, bỏ
 4
quang x. quang đấng
quang đấng
 ≠ rậm rạp, rậm rì, rậm rịt
 = quang
 + cây cối rậm rạp, khu rừng
 rậm rạp # vườn cỏ rậm rì
 # dây leo rậm rịt
 + nơi quang đấng, đường sá
 quang đấng, bầu trời
 quang đấng và sáng sủa
 # đường quang, trời
 quang mây tạnh
quang minh chính đại
 x. chính nghĩa
quang vinh x. nhục
quảng canh
 ≠ thâm canh
 + thâm canh tăng năng
 suất / trên đồng ruộng
 thâm canh, phương thức
 thâm canh
 + phương thức quảng canh
quanh co x. cong
quánh x. đặc 2
quạnh x. đông 2
quạnh hiu x. đông 2

quạnh quế x. đông 2	què x. đau
quạnh vắng x. đông 2	quen x. lạ
quảng x. bỏ 2	quen biết x. lạ
quảng x. bỏ 2	quên x. nhớ
quắt x. béo	quên bằng x. nhớ
quắt queo x. béo	quên bém x. nhớ
quân khu x. cá nhân 1	quên khuấy x. nhớ
quần thể x. cá nhân 1	quên lãng x. nhớ
quấn x. buộc	quên lửng x. nhớ
quận x. buộc	quy tiên x. chết

R

ra

≠ vào, vô (phương)

+ "Vào lỗ hà, ra lỗ hổng",
"Vào luồn ra cúi", vào
Nam, vào nhà, "Vào sinh
ra tử" / chạy vào, đóng
cửa vào, đổ vào rổ, nhìn
vào vô ; "Khi vào dùng
đáng, khi ra với vàng" #
vô Nam, vô nhà ; mời vô

+ ra đồng, "Ra đường kẻ cả
dừng chân hỏi", ra Bắc, ra
mặt trận, ra ở riêng, ra
sân/ bước ra, mở ra, nhìn
ra ngoài trời, phơi ra
nắng ; bệnh nhân ra viện
thuyên ra khơi

ra đi x. chết

rạc x. béo

rạc rài x. béo

rách x. lành 1

rách rưởi x. lành 1

rái rác x. dày 2

ranh x. đại

ranh mãnh x. đại

rãnh x. bận

rãnh rang x. bận

rãnh rối x. bận

ráo x. khô, mưa 1

ráp

≠ nhân, nhân lì, nhân
nhụi, nhân thín, tron

= nhám (phương), nháp
(phương)

+ nhân như chui, "Nhân
như phân hàng thịt" / cột
dinh nhân bóng ; bào
nhân, mời nhân, vót nhân
mặt bàn bằng đá nhân
lì # mặt phân nhân nhụi,
"Mày râu nhân nhụi áo
quần bánh bao" ; cạo
nhân nhụi # tám gỗ bào
nhân thín # "Tron bọt lọt
lạch", tron như đổ mỡ /

*đuông trơn, tóc trơn ; rác
trấu chống trơn*
+ *mài dao vào đá rập, giấy
rập đánh bóng ; bào còn
rập, sờ thấy rập # mặt
bàn nhám không nhẵn #
sờ còn nháp tay*

rắc rỏi x. dễ
rắn x. bỏ, cứng 1
rắn các x. bỏ, cứng 1
rắn chắc x. bỏ, cứng 1
rậm x. dày 2
rậm rập x. dày 2, quang
đăng
rậm rì x. dày 2, quang
đăng
rậm rịt x. dày 2, quang
đăng
râu x. buồn
râu rĩ x. buồn
rẫy x. cạn
rẻ x. đất 2, hơn 2
rẻ mặt x. đất 2
rẻ thối x. đất 2
rét x. lạnh
rét buốt x. lạnh
rét mướt x. lạnh
rẽ x. góc
rỉ răng x. câm
rỉ tai x. câm

riêng x. bình thường 1,
cá biệt, cá nhân 2,
chung

riêng biệt
x. cá biệt, chung

riêng lẻ x. cá biệt, cá
nhân 2, chung

riêng tây x. cá nhân 2,
chung

riêng tư x. cá nhân 2,
chung

rộc x. béo

rỏi x. bận

rối rãi x. bận

rối rít x. bình tĩnh 2

rỗng x. đặc 3

rộng x. chật, hẹp 1,
hẹp 2

rộng rãi x. chật, hẹp 1,
hẹp 2

rủi x. bất hạnh, đen 2,
họa, may

rủi ro x. bất hạnh họa,
may

rúm x. căng

rúm ró x. căng

ruột

≠ vó

= lòng, nhân

+ vỏ cây, vỏ chần, vỏ chuối,
vỏ dưa, vỏ hến, "Vỏ quýt
dày móng tay nhọn", vỏ
trứng / bóc vỏ, "Kẻ ăn ốc
người đổ vỏ", gọt vỏ, tước
vỏ

+ ruột bút, ruột chần
(phương), ruột phích, ruột
đỏ cùi trắng! "Ăn vỏ bỏ
ruột", "Rau tôm nấu với
ruột bầu" # lòng đỏ trứng
gà / "Xanh vỏ đỏ lòng" #

nhân bánh, nhân hạt sen,
nhân táo / bánh bao nhân
thịt, lạc nhân ; trong có
nhân

rút x. bớt

rút rè x. bạo

rước x. đón

rườn x. bừa bộn

rườn rà x. bừa bộn

S

sa thái x. bỏ 2
sạch x. bản, bộ phận 2,
cả 2

sạch sẽ x. bản
sai x. bìa 1, đúng, phải
2

sai lạc x. đúng
sai lầm x. đúng
sai ngoa x. bìa 1
sai trái x. đúng
sản xuất

≠ tiêu dùng
+ tiêu dùng cho gia đình /
như câu tiêu dùng, hàng
tiêu dùng, người tiêu
dùng, sức tiêu dùng trong
nước; khuyến khích tiêu
dùng hàng nội; quan hệ
giữa tích lũy và tiêu dùng
+ sản xuất hàng tiêu dùng,
sản xuất lương thực/ chi

phí sản xuất, nền sản
xuất, người sản xuất, quá
trình sản xuất; đầy
mạnh sản xuất, phục vụ
sản xuất

sang x. hèn
sang trọng x. hèn
sáng x. đậm, đé, mờ,
mù

sáng 1
≠ chiều, khuya, tối
= sớm

+ "Chiều về chậm chậm
trong hieu quanh", chiều
nay / buổi chiều, chợ
chiều, bữa cơm chiều,
"Mua chiều gió sớm bao
đơn chiếc", "Ba gian đầy
cả ba gian nắng chiều";
học chiều (khẩu), trời về
chiều, xế chiều # "Lạnh
lùng thêm tủi với canh
khuya", "Bẽ bàng mây sớm
đen khuya", đêm khuya,

ánh trăng khuya ; thức khuya # tối mai / buổi tối, bữa con tối, mới tám giờ tối, ngủ trọ một tối (khẩu) ; ăn tối

- + sáng mai/buổi sáng, từ năm giờ sáng, quà sáng ; ăn sáng, học sáng (khẩu) # "Sớm thăm tối viếng mới dành dạ con" / buổi sớm, lúc sớm ; "Mẹ con đi sớm về trưa mặc lòng"

sáng 2

≠ tối, tối đất, tối mịt, tối mờ, tối mù, tối om, tối sầm, tối tăm, tối trời

= sáng bạch, sáng choang, sáng loáng, sáng quắc, sáng sủa, sáng trưng

- + tối đen như mực, tối như hũ nút, "Tối trăng còn hơn sáng sao", tối trời, / buổi tối (chuyên), bức tranh dùng màu tối, đi trong ngõ tối, trong ngục tối, trời tối như mực ; che tối, sợ tối ; "Trời đất tàn canh tối mịt mùng" # đi làm từ khi còn tối đất # làm từ mờ sáng đến tối mịt # trong hang tối mờ # tối mù như đêm ba mươi Tết # trong buổi tối om # cơn mưa đến trời tối sầm lại # nhà cửa tối

tăm ám thấp # đêm tối trời

- + sáng chói mắt, sáng như ban ngày, sáng như sao sa/vảy cá sáng như bạc, nước da sáng, đèn sáng, bức tranh màu sáng, trắng sáng ; đèn bật sáng, chiếu sáng, thấp sáng # sáng bạch mới dậy # căn phòng sáng choang ánh điện # lưỡi dao sáng loáng, mặt hồ sáng loáng # lưỡi guom sáng quắc # căn phòng sáng sủa # đường phố sáng trưng

sáng 3

≠ tăm tối, tối, tối tăm, u tối

= sáng ngời

- + cuộc đời tăm tối, quyết không để đi vào con đường tăm tối # câu văn rườm rà tối nghĩa # cuộc đời tối tăm, con đường tối tăm, lời lẽ tối tăm khó hiểu # đôi mắt u tối, thoát khỏi cuộc sống u tối
- + đôi mắt sáng ; nụ cười làm sáng cả khuôn mặt ; diễn đạt thế không sáng lắm ; câu văn gọn và sáng # chân lí sáng ngời, đôi mắt sáng ngời long lanh

sáng bạch x. sáng 2
 sáng choang x. sáng 2
 sáng dạ x. đàn độn
 sáng loáng x. sáng 2
 sáng ngời x. sáng 3
 sáng quắc x. sáng 2
 sáng sủa x. bi quan 2,
 đàn độn, sáng 2
 sáng suốt x. đàn độn
 sáng trưng x. sáng 2
 sau x. cuối, hậu
 sau 1

≠ tiền, trước

= hậu

+ tiền x. hậu # trước mặt
 sau lưng, "Trước lầu
 Ngưng Bích khóa xuân"/
 "Chuối sau cau trước", đi
 công trước, "Đưa người
 cửa trước rước người cửa
 sau", dăng trước, mặt
 trước, phía trước, chỉ viện
 cho tuyến trước ; chạy
 trước, "Võng anh đi trước
 võng nàng", đứng trước
 cây cổ thụ, nhìn trước ngó
 sau ; xe vượt lên trước

+ sau lưng, sau nhà có mảnh
 vườn, / đi cửa sau, dăng
 sau, hàng ghế sau, mặt sau
 tấm ảnh, phía sau, đưa
 thương binh về tuyến sau ;
 đi sau, xếp hàng sau

cùng, nắp sau đóng rạ,
 treo sau cánh cửa, quay
 đầu nhìn ra sau ; đuổi
 theo sau # hậu x. hậu

sau 2

≠ đầu, đầu tiên, trước,
 trước tiên

= cuối, cuối cùng, sau cùng,
 sau rốt

+ đầu x. cuối # đầu tiên x.
 cuối # "Trước lạ sau
 quen", trước lúc trời mưa,
 trước ngày giải phóng,
 "Trước sau giữ trọn lời
 thề" / phiên chợ trước, đợt
 trước, buổi học trước, hôm
 trước, sinh viên khóa
 trước, mùa trước thất
 thu ; ăn trước, được báo
 trước mấy ngày, đẻ trước
 sinh sau, đến trước, "Đồng
 tiền đi trước là đồng tiền
 khôn", xin trả trước, ứng
 trước ; sướng trước khổ
 sau ; từ trước đến nay #
 đến trước tiên

+ sau giờ học, sau mùa gặt,
 sau ngày giải phóng/
 phiên chợ sau, đợt sau,
 giờ học sau, "Mùa sau kẻ
 mùa trước", hôm sau,
 tuần sau ; ăn sau, "Ruộng
 sâu cấy trước, ruộng gò
 cấy sau", đến sau vào sau,
 làm sau, sinh sau đẻ

muộn, xin trả sau ; lo trước vui sau ; mãi mãi về sau # cuối x. cuối # đợt sau cùng, buổi gặp mặt sau cùng # đi sau rớt

sau cùng x. sau 2

sau rớt x. cuối, sau 2

say

≠ tỉnh

+ tỉnh như sáo, tỉnh rượu / "Lo đà kẻ tỉnh dật người say", nửa tỉnh nửa say, ở trạng thái tỉnh, "Bằng khuôn như tỉnh như say một mình" ; bệnh nhân đã tỉnh lại ; "Chén rượu hương đưa say lại tỉnh"

+ say nắng, say rượu, say sóng, say thuốc lào / cơn say, "Đời say men rượu thơm hoa rụng", người say ; chệnh choáng say, ăn uống no say, "Uống say cười võ ba gian gác" ; "Rượu lạt uống lắm cũng say", lúc nào cũng say mềm

sắc x. cùn

sắc lẹm x. cùn

sắc lẹm x. cùn

sắc sảo x. dân độn

sấm x. bán

sấm sanh x. bán

sấm sửa x. bán

sấn x. chặt 1

sấn sóc x. bỏ 4

sấn x. hiếm, ít

sấm x. đậm

sấp x. ngựa

sâu x. cao 1, cạn, nông 1, nông 2

sâu hoắm x. nông 1

sâu sắc x. nông 2

sâu x. buồn

sâu bi x. buồn

sâu muộn x. buồn

sâu nào x. buồn

sâu thâm x. buồn

sâu tư x. buồn

se x. ẩm, hạn

sè x. cái 1

sên sệt x. đặc 2

siêng x. chăm

siêng năng x. chăm

sinh

≠ chết, tử, tử vong

= sống

+ chết x. chết # tử biệt sinh li / cửa tử, "Nghĩa tử là nghĩa tận" ; giấy báo tử, "Cải tử hoàn sinh", tự tử,

*xử tử ; sinh dư tử lành #
tử lệ tử vong*
+ *sinh li tử biệt / giấy khai
sinh, vào sinh ra tử #
sống x. chết*

sinh x. chết

sít x. dày 2

so le x. bằng 1

son x. cũ 1, đen 2, đỏ

son rồi x. bận

số dách x. cao 2

số lượng x. chất

sôi x. lạnh

**sống x. cái 1, chết,
chín 1, sinh**

sống nhân x. chết

sống sít x. chín 1

sống sót x. chết

sống trâu x. bằng 2

sốt ruột x. bình tĩnh 1

sơ

*= thân, thân mật, thân
thiện, thân thiết, thân
thương*

+ *dối bạn thân, phái thân
Nhật, tình thân ; hai bạn
thân nhau từ nhỏ # mời
com thân mật, bầu không
khí thân mật ; nói chuyện*

*thân mật # láng giềng
thân thiện, quan hệ thân
thiện giữa hai nước, cái
bất tay thân thiện # bạn
bè quan hệ thân thiết như
ruột thịt # kỉ niệm thân
thương thời thơ ấu*

+ *bạn sơ, kẻ thân người sơ ;
trước sơ sau thân*

sợ x. lo

sớm x. muộn, sáng 1

sớm sủa x. muộn

sum họp x. chia li, hợp

sum sê x. dày 2

sum suê x. dày 2

sum vầy x. chia li

**sung sướng x. bất hạnh,
buồn, khổ**

suy x. hưng thịnh

suy tàn x. hưng thịnh

suy vi x. hưng thịnh

suy vong x. hưng thịnh

súc x. công 1

súc lực x. lực

**sướng x. bất hạnh,
buồn, khổ**

sướng rơn x. buồn, khổ

sượng x. bỏ

T

ta x. địch	tàn tệt x. ác
tà x. chính diện, chính nghĩa	tán thành x. phản đối
tả x. hữu, phải 1	tàng x. cao 2
tả khuynh x. hữu khuynh	tạnh x. mưa 2
tạ thế x. chết	táo gan x. anh dũng
tài x. cao 2	táo tợn x. bạo
tài hoa x. cao 2	tạo hóa x. thiên nhiên
tài tình x. cao 2	tăm tối x. sáng 3
tái x. chín 1, như	tần tiện x. hoang phí
tạm thời x. lâu dài	tăng x. bớt, giảm
tan x. hợp	tăng thêm x. giảm
tân x. héo, lặn, nở	tắt
tân ác x. ác	≠ bật, nhen, nhen nhóm, nhóm, thấp
tân bạo x. ác	= dập, dập tắt
tân khốc x. ác	+ bật đèn, bật điện # nhen lửa / "Ta đứng đây nhìn mây triệu mặt trời, Tắt va nhen, và phân phát cho đời" # nhen nhóm lại ngọn lửa tàn # nhóm bếp nấu cơm, nhóm lò than,
tân lợi x. nở	
tân ngược x. ác	
tân nhân x. ác	
tân phá x. phá	

nhóm lửa # thấp đèn,
thấp hương, thấp nến,
thấp sáng / "Nơi có những
ngọn đèn thấp trong kẻ
lá", đèn thấp bằng dầu
hỏa ; "Hương nằng thấp
nằng khói, người nằng
nói nằng lời"

+ tắt bếp, tắt đèn, tắt điện,
"Nơi tắt lửa đêm đêm
khiến đất trời rộng quá" /
bếp tắt từ lâu, đèn tắt vì
gió, làm tắt đống nhâm ;
quạt tắt, thổi tắt # dập bỏ
đuốc, dập lửa # dập tắt
bếp, dập tắt đám cháy

tắt hơi x. chết

tắt mắt x. gian

tắt thở x. chết

tân x. cũ 1, cũ 2

tân khách x. chủ

tân kì x. cũ 2

tân thời x. cổ, cũ 2

tân tiến x. lạc hậu

tập thể x. cá nhân 1, cá
nhân 2, chung

tập trung x. phân tán

tất tả x. bình tĩnh 2

tất tưởi x. bình tĩnh 2

tất yếu x. ngẫu nhiên

tậu x. bán

tây x. chung, đông 1

tây x. nhọn

tê x. buồn, nếp

tê ngắt x. buồn

tê nhạt x. ân cần, buồn

teo x. căng

teo tốp x. căng

tệ bạc x. bạc

tha x. bỏ l

tha thiết

≠ bàng quan, ghê lạnh, hờ
hững, lạnh lùng, lạnh
nhạt, thờ ơ

= nong nân, thâm thiết

+ bàng quan với thời cuộc /
thái độ bàng quan # ghê
lạnh với vợ con / tình cảm
ghê lạnh, thái độ ghê
lạnh ; đối xử ghê lạnh #
hờ hững với bạn bè / bắt
tay hờ hững # thái độ
lạnh lùng, cái nhìn lạnh
lùng ; bình tĩnh đến lạnh
lùng # lạnh nhạt với mọi
người / thái độ lạnh nhạt ;
đón tiếp lạnh nhạt # thờ
ơ với bạn bè, thờ ơ với
công việc của lớp / thái độ
thờ ơ

+ tha thiết với quê hương,
tha thiết với công việc
chung, tha thiết xin ra
mặt trận / tình cảm tha
thiết ; yêu tha thiết #

lòng yêu quê hương nồng
này, tình yêu nồng này #
thâm thiết như tình mẹ
con / tình bạn thâm thiết,
tình cảm thâm thiết ; yêu
nhau thâm thiết

tha thuật x. cứng 2

thả x. bỏ 1

thác x. chết

thải x. bỏ 2

thải loại x. bỏ 2

thải trừ x. bỏ 2

thái dương x. mặt trăng

thảm x. buồn

thảm đạm x. buồn

thảm sâu x. buồn

thảm thê x. buồn

thảm thiết x. buồn

thảm thương x. buồn

than khóc x. cười

thanh

≠ cục cằn, thô lỗ, thô tục,
tục, tục tằn, tục tũ

= lịch sự, nhã nhặn, thanh
lịch

+ tiếng chửi cục cằn, tính
nết cục cằn # con người
thô lỗ ; ăn nói thô lỗ #
"Đất xấu trồng cây ngẩng
nghiu, Những người thô
tục nói điều phàm phu",

lời nói thô tục ; ăn uống
thô tục # "Một vùng nước
trong mười dòng nước
dục, Một trăm người tục,
chưa được một người
thanh" ; "Ăn tục nói phét",
chửi tục, nói tục # ăn nói
tục tằn, chửi rủa tục tằn
những hình vẽ tục tũ ;
chửi bới tục tũ, nói năng
tục tũ

+ "Người thanh tiếng nói
cũng thanh" # thái độ
lịch sự; nói năng lịch sự #
thái độ nhã nhặn, tính
nết nhã nhặn ; ăn nói nhã
nhặn # "Trai thanh gái
lịch", "Đất tốt trồng cây
rườm rà, Những người
thanh lịch nói ra dịu
dàng", hội thi học sinh
thanh lịch, ăn mặc thanh
lịch

thanh cao x. cao 2

thanh lịch x. thanh

thanh nhân x. bận

thanh nữ x. gái

**thành x. được 1, thành
công**

thành công

≠ bại, hỏng, thất bại

= được, thành

+ "Việc nước xưa nay có bại thành", việc khi bại khi thành # hỏng x. được # "Thất bại là mẹ thành công" / âm mưu thất bại, công việc thí nghiệm thất bại ; cuộc khởi nghĩa tạm thời thất bại, hoàn toàn thất bại .

+ thành công rực rỡ / hội nghị thành công, thí nghiệm thành công ; chúc thành công ! (khẩu) # được x. được # công việc thành hay bại còn chưa rõ ; việc không thành

thành thạo x. cao 2

thành thực x. cao 2

thánh thơi x. bận

thánh thiện x. ác

thảo x. buộc

thạo x. cao 2

thạo đời x. cao 2

thay đổi x. cố định 2

thầy x. cha

thăm x. đồ, phai

thắng x. bớt

thắng x. công

thắng bằng x. công

thắng đuột x. công

thắng tấp x. công

thắng thần x. công

thắng thóm x. công

thắng tuột x. công

thắng x. cõi, được 1,
thắng lợi

thắng lợi

≠ bại, thất bại, thua

= chiến thắng, được, thắng

+ bại trận / thế bại vong ; chuyển bại thành thắng, đánh bại # thất bại trên chiến trường, thất bại trong cuộc thi / khi thất bại không hoang mang ; trận đánh bị thất bại # thua bạc, thua dăm, thua điểm đôi bạn, thua kiện, thua hai bàn trắng, thua trận / một ván thua một ván thắng ; chịu thua, còn đánh còn thua

+ thắng lợi to lớn, thắng lợi vẻ vang / cuộc kháng chiến thắng lợi, vụ mùa thắng lợi ; khi thắng lợi không kiêu ngạo ; cuộc chiến kết thúc thắng lợi # chiến thắng giặc ngoại xâm, chiến thắng vinh quang / huân chương chiến thắng # được bạc, "Được cãi chày, thua cãi cối", được cuộc, được kiện, "Được thua hơn kém lung

bầu rượu" / "Giỏi thì được,
vụng thì thua" # thắng
đậm, thắng điểm đội bạn,
thắng đối thủ, "Thắng
không kiêu bại không
nản", thắng trận trở về /
ghi bàn thắng ; đánh
thắng, nhất định thắng

thấp x. tất

thất x. buộc

thâm x. đen 1

thâm canh x. quảng canh

thâm thúy x. nông 2

thâm thì x. câm

thấm x. đậm

thân x. sơ

thân mật x. ân cần, sơ

thân mẫu x. cha

thân phụ x. cha

thân thiện x. sơ

thân thiết x. sơ

thân thương x. sơ

thận trọng x. cẩn thận

thấp x. bổng, cao 1,
cao 2

thấp hèn x. cao 2

thấp kém x. cao 2

thấp thỏm x. bình tĩnh 1

thất bại x. thành công,
thắng lợi

thất thiết x. bịa 1

thất vọng x. hi vọng

thật x. bịa 1, hư 2, giả

thật thà x. giả, gian

thầy

= dầy tớ, nô lệ, tớ

= chủ, chủ nô, chúa (củ)

+ dầy tớ không công / bọn
dầy tớ ; làm dầy tớ # kiếp
nô lệ # "Khi thầy khi tớ
xem thường xem khinh",
thầy nào tớ ấy

+ "Thầy thầy tớ tớ phó xênh
xang" / đạo thầy nghĩa tớ ;
cả thầy lẫn tớ ; thay thầy
đổi chủ # chủ nhà, chủ
xương, chủ và thợ / ông
chủ ; đời chủ tăng tiền
công # giai cấp chủ nô #
"Vắng chúa nhà gà bới
bếp"

thê x. chông

thê lương x. buồn

thê thảm x. buồn

thê thiếp x. chông

thê thiết x. buồn

thể lực x. lực

thế hệ x. cá nhân 1

thêm x. bớt, giảm

thêm thất x. bớt, giảm

thì thâm x. câm

thích thú x. buồn
thiên x. cuối, địa, đất
thiên đàng x. địa ngục
thiên đường x. địa ngục
thiên nhiên

≠ xã hội

= con tạo, tạo hóa

+ xã hội loài người, xã hội tốt đẹp / quy luật phát triển của xã hội, du luận xã hội, công tác xã hội, đề tài xã hội ; trong gia đình ngoài xã hội

+ thiên nhiên tươi đẹp / cảnh thiên nhiên hùng vĩ, sự hài hòa của thiên nhiên, quy luật của thiên nhiên, đề tài thiên nhiên ; lợi dụng thiên nhiên, chế ngự thiên nhiên ; trong thiên nhiên # "Thử xem con tạo xoay vần ra sao" # bàn tay của tạo hóa

thiên thần x. cao 2

thiên vị x. bất công

thiện x. ác

thiện tâm x. ác

thiếp x. chông

thiết x. bỏ 4

thiết tha x. tha thiết

thiệt x. hơn 1, hơn 3

thiếu số x. đa số

thiếu

≠ dư, dư thừa, thừa, thừa thãi

= hụt, thiếu hụt

+ "Dư ăn thừa tiêu", dư sức làm việc đó, dư ra mấy nghìn đồng / còn dư người xếp vào đâu, số dư (chuyên) ; không nói cũng dư biết rồi # của cái dư thừa, cuộc sống dư thừa ; làm ăn dư thừa # "Thừa ăn dư tiêu", "Thừa bát gạo xuống mâm", thừa của, thừa thì giờ, thừa tiền / sức có thừa, "Đất thiếu trồng dưa, đất thừa trồng cau", người thừa ; mua thừa nhiều rau, ốm thừa sống thiếu chết ; "Tên em không thiếu không thừa" # thóc gạo thừa thãi

+ thiếu ăn thiếu tiêu, "Thiếu gạo gạo thêm khoai", "Thiếu thán hai mắt cà, thiếu thán ba mắt đờ", thiếu thì giờ, thiếu tiền / cần thiếu, trả thiếu, xây thiếu một hàng gạch ; cơ quan thiếu người làm việc, trẻ sinh thiếu thán # hụt mức kế hoạch, hụt tiền / bước hụt chân bị ngã, cày hụt diện tích,

dan huyệt # thiếu huyệt ngân sách, thiếu huyệt quân số / ngân sách thiếu huyệt ; chỉ tiêu thiếu huyệt

thiếu x. có

thiếu huyệt x. thiếu

thiếu nữ x. gái

thính x. điếc

thịnh x. hưng thịnh

thịnh trị x. hưng thịnh

thịnh vượng x. hưng thịnh

thiu x. ôi

thiu thối x. ôi

thò x. ản

thỏ x. mặt trắng

thoái x. lùi

thong thả x. bần, bình tĩnh 2, chậm

thống thuyệt x. dài

thô

≠ tinh, tinh túy

+ thực ăn tinh, lấy cái tinh, dầu tinh, muối tinh ; ăn tinh # các chất tinh túy

+ thực ăn. thô, bỏ cái thô, dầu thô, đường thô, to thô ; ăn thô

thô lỗ x. thanh

thô sơ x. đơn giản

thô tục x. thanh

thổ x. địa

thối

≠ thom, thom lưng, thom lưng, thom ngát, thom nức, thom phức, thom tho

= hôi, hôi hám, hôi thối, thối hoác, thối hoăng

+ "Thom như hoa, mát như nước"/"Hoa thom mát thì đi rồi, Còn thom đâu nữa mà người ước ao", hương thom, mùi thom dễ chịu, rau thom, phán thom ; "Đói cho sạch, rách cho thơm" ; sách mới in còn thom mùi mực # hương hoa bưởi thom lưng # mít chín thom lưng # hương trầm thom ngát # mùi hoa lan thom nức # hành phi thom phức # quần áo thom tho, chăn màn thom tho

+ thối như cóc chết / bệnh thối tai (khẩu), mùi thối ; người thấy thối # hôi như chuột chù / chân chiếu hôi, mùi hôi bốc lên ; "Chuột chù chề cú răng hôi, Cú lại trả lời : cả họ mà y thom" # ngôi nhà âm thấp và hôi hám # mùi hôi thối nồng nặc, rác rưởi hôi thối # lọ mắm

*hóng thối hoặc # mùi
phân tươi thối hoăng*

thối x. ôi
thối hoặc x. thối
thối hoăng x. thối
thộn x. đàn độn
thông x. cách
thông liên x. cách
thông minh x. đàn độn
thông suốt x. cách
**thông thường x. bình
thường 1, cá biệt**
thông tuệ x. đàn độn
thống thiết x. buồn
thống trị x. bị trị
thờ ơ x. ân cần, tha thiết
thơm x. thối
thơm lừng x. thối
thơm lụng x. thối
thơm ngát x. thối
thơm nức x. thối
thơm phức x. thối
thơm tho x. thối
thu x. chi
thu nhập x. chi
thù x. ân, bạn, địch
thù địch x. bạn
thù ghét x. ghét

thủ thi x. câm
thụ động x. bị động
thua x. được 1, thắng lợi
thua lỗ x. lãi
thuận x. nghịch, ngược
**thuận lợi x. bất tiện, dễ,
khó khăn**
thuận tiện x. bất tiện, dễ
thung dung x. bình tĩnh
thùng thình x. chặt
thùng thẳng x. chậm
thùng thình x. chậm
thụng x. chặt
thút thít x. cười, khóc
thủy chung x. bạc
**thư thả x. bần,
bình tĩnh 2**
thứ yếu x. chính
thưa x. dày, đáp, khoan
thưa thốt x. câm
thưa thốt x. dày 2
thừa x. thiếu
thừa thái x. thiếu
thức x. ngủ
thực x. giả, hư 2
thực chất x. bản chất
thực hành x. lí thuyết
thực khách x. chủ

thực nghiệm x. lí thuyết
 thực tế x. lí luận
 thực tiễn x. lí luận
 thương x. ghét
 thương cảm x. ghét
 thương mến x. ghét
 thương yêu x. ghét
 thường x. bình thường 1
 thưởng x. phạt
 thượng x. dưới, hạ 2
 thượng đẳng x. cao 2
 thượng hạng x. cao 2
 thượng hảo hạng x. cao 2
 thượng thặng x. cao 2
 thốt tha x. cứng 2
 tí tí x. cười, khóc
 tỉ mỉ x. cẩn thận
 tỉ mỉ x. cẩn thận
 tí hon x. bé 1, không lồ
 tí xiu x. bé 1
 tia x. cha
 tích cực
 ≠ tiêu cực
 = hăng hái, hăng say
 + thái độ tiêu cực, mặt tiêu cực, hiện tượng tiêu cực; phản ứng tiêu cực; dùng cho mình già mà tiêu cực

+ thái độ tích cực, mặt tích cực, phương pháp tích cực; học tập tích cực, công tác tích cực, đấu tranh tích cực # hăng hái lao động / lao động hăng hái # hăng say học tập / học tập hăng say

tịch x. chết
 tịch diệt x. chết
 tiệm tiến x. nhảy vọt
 tiên tiến x. lạc hậu
 tiền x. cuối, hậu, sau 1
 tiền phương x. hậu phương
 tiền tuyến x. hậu phương
 tiễn x. đón
 tiễn đưa x. đón
 tiến x. lùi
 tiến bộ x. cách mạng, lạc hậu
 tiến công x. phòng ngự
 tiện x. bất tiện, dễ
 tiện lợi x. bất tiện, dễ
 tiện nghi x. bất tiện
 tiếp liền x. cách
 tiếp nối x. cách
 tiết kiệm x. hoang phí
 tiên x. chi
 tiêu cực x. tích cực

tiêu dùng *x.* chi, sản xuất
 tiêu phá *x.* chi
 tiêu phí *x.* chi
 tiêu xài *x.* chi
 tin *x.* ngờ
 tin cần *x.* ngờ
 tin cậy *x.* ngờ
 tin tưởng *x.* ngờ
 tinh *x.* điếc, mù, thô
 tinh anh *x.* dân độn
 tinh khiết *x.* bản
 tinh khôn *x.* đại
 tinh ranh *x.* đại
 tinh thần
 ≠ vật chất
 + vật chất quyết định tinh
 thần / giá trị văn hóa vật
 chất, sức mạnh vật chất,
 đời sống vật chất
 + món ăn tinh thần, giá trị
 văn hóa tinh thần, sức
 mạnh tinh thần, đời sống
 tinh thần
 tinh túy *x.* thô
 tinh vi *x.* đơn giản
 tình *x.* lí
 tình cảm *x.* lí
 tình địch *x.* bạn
 tình nghĩa *x.* bạc

tỉnh *x.* bình tĩnh 1, mê,
 say
 tỉnh bơ *x.* bình tĩnh 1
 tỉnh *x.* động, im lặng
 tỉnh mịch *x.* im lặng
 tỉnh tại *x.* động
 to *x.* bé 1
 to con *x.* bé 1
 to đùng *x.* bé 1
 to kéch *x.* bé 1
 to kênh *x.* bé 1
 to lớn *x.* bé 1
 to sù *x.* bé 1
 to sự *x.* bé 1
 to tát *x.* bé 1
 to tướng *x.* bé 1
 to xù *x.* bé 1
 tỏ *x.* mở
 toàn bộ *x.* bộ phận 1,
 cả 1
 toàn cục *x.* bộ phận 1,
 cả 1
 toàn diện *x.* bộ phận 2,
 cả 2
 toàn phân *x.* bộ phận 2,
 cả 2
 toàn thể *x.* bộ phận 1,
 cả 1

toàn vẹn x. bộ phận 2,
cả 2

toán x. cá nhân 1

toáy x. bình tĩnh 1

toi x. chết

toi mạng x. chết

tỏi x. chết

tóp x. căng

tọp x. béo, căng

tổ x. cá nhân 1

tổ quốc x. nước ngoài

tổ tiên x. con cháu

tổ tông x. con cháu

tồi x. cao 2

tồi tàn x. cao 2

tồi tệ x. cao 2

tối x. đậm, mờ, sáng 1,
sáng 2, sáng 3

tối đa x. đàn độn

tối đa

≠ tối thiểu

+ tối thiểu phải một tuần
mới xong / yêu cầu tối
thiểu, lượng tối thiểu,
mức sống tối thiểu ; cố
gắng tối thiểu ; giảm tối
thiểu là mười người

+ tối đa là một tuần phải
xong / điểm tối đa, thời
hạn tối đa, lượng thông

tin tối đa ; cố gắng tối đa,
tăng tối đa là mười người

tối đất x. sáng 2

tối mật x. sáng 2

tối mờ x. sáng 2

tối mù x. sáng 2

tối om x. sáng 2

tối sầm x. sáng 2

tối tăm x. sáng 2, sáng 3

tối thiểu x. tối đa

tối trời x. sáng 2

tối ưu x. cao 2

tội x. công 2

tội ác x. công 2

tội lệ x. công 2

tội lỗi x. công 2

tội phạm x. công 2

tội tình x. công 2

tội trạng x. công 2

tội vạ x. công 2

tồn x. chết, còn 1

tồn tại x. còn 1

tổng hợp x. phân tích

tổng thể x. bộ phận 1, bộ
phận 2, cả 1, cả 2

tổng biệt x. đón

tổng tiến x. đón

tóp x. cá nhân

tốt

≠ xấu, xấu xa

= tốt đẹp

+ xấu bụng, xấu chơi (khẩu), xấu số, xấu tính / bạn xấu, triệu chứng xấu, đất xấu, thái độ xấu, nêu gương xấu, hàng xấu, tình hình xấu, thời tiết xấu, tính xấu, hành vi xấu ; bêu xấu, chơi xấu, nói xấu nhau # sự phản bội xấu xa, con người xấu xa bị đi

+ tốt bụng, tốt giọng, "Tốt giống tốt má, tốt mạ, tốt lúa", "Giẻ cùi tốt mã", tốt ngày, "Tốt số hơn bố giàu", tốt tính / bạn tốt, triệu chứng tốt ; "Đất tốt trồng cây rườm rà", gương tốt, hàng tốt, người tốt, kết quả tốt, thời tiết tốt ; máy chạy tốt, đoàn kết tốt, làm việc tốt, đối xử tốt với nhau ; không khí trong lành tốt cho sức khỏe # "Tốt đẹp phở ra, xấu xa dậy lại" / lời chúc mừng tốt đẹp, kết quả tốt đẹp, truyền thống tốt đẹp

tốt x. cao 2

tốt đẹp x. cao 2, tốt

tơ x. cũ 1, già 1, già 3

tổ x. thầy

tơ x. bỏ

trả

≠ giết (khẩu), vay, vay mượn

≠ hoàn

+ giết tam mấy nghìn # "Vay chín thì trả cả mười", vay gạo, "Vay nên nợ, nợ nên ơn", vay tiền / cho vay lấy lãi, đi vay nợ # vay mượn tiền bạc ; tuy túng nhưng chưa đến nỗi phải vay mượn

+ trả nợ, trả sách thư viện / "Vay đâu trả bờ" ; có vay có trả ; chưa trả được nợ # hoàn lại quỹ công / viện trợ không hoàn lại

trả x. đòi

trả lời x. đáp

trách x. chê

trách cứ x. chê

trách mắng x. chê

trách móc x. chê

trai x. gái

trái x. đúng, hữu, phải 1, phải 2

trái phép x. bất hợp pháp

tràn đầy x. cạn

tràn ngập x. cạn

tràn trề x. cạn

tràng trọng x. bình thường 4	trắng xóa x. đen 1
tranh x. nhường nhịn	trầm x. bổng, chìm
tranh giành x. nhường nhịn	trận vong x. chết
trao x. gửi	trẻ x. già 3
trao phó x. gửi	trẻ măng x. già 3
trăm tuổi x. chết	trẻ thơ x. già 3
trắng x. mặt trắng	trên x. dưới, hạ 2
trắng x. đen 1	trí x. lực
trắng bạch x. đen 1	trí óc x. lực
trắng bệch x. đen 1	trí tuệ x. lực
trắng bóc x. đen 1	trói x. buộc
trắng bong x. đen 1	tròn x. chẵn 2, khuyết, méo
trắng bóp x. đen 1	tròn trặn x. méo
trắng dã x. đen 1	tròn trịa x. méo
trắng hếu x. đen 1	tròn trĩnh x. méo
trắng lớp x. đen 1	tròn vo x. méo
trắng muốt x. đen 1	tròn xoay x. méo
trắng ngần x. đen 1	tròn xoe x. méo
trắng nhón x. đen 1	trộn x. bộ phận 2, cả 2, chẵn 2
trắng nồn x. đen 1	trộn vện x. bộ phận 2, cả 2
trắng nuốt x. đen 1	trong x. đục 1, đục 2, đục 3, mờ, ngoài
trắng ớn x. đen 1	trong lành x. đục
trắng phau x. đen 1	trong sạch x. đục 1, đục 3
trắng tinh x. đen 1	
trắng toát x. đen 1	
trắng trẻo x. đen 1	

trong sáng x. đục 1,
đục 3
trong suốt x. đục 1
trong trẻo x. đục 2
trong vắt x. đục 1
trong veo x. đục 1
trọng x. khinh
trọng thể
x. bình thường 4
trọng thị x. khinh
tróc x. chân
trỗi x. dậy
trội x. cao 2, hơn 1
trôn x. chân
trông nom x. bỏ 4
trống x. cái 1
trời x. đất, địa
trơn x. ráp
trung thành x. bạc
trững x. cao 1
trúng x. được 1
trụt x. cỏi
trù x. bớt
trực tiếp x. gián tiếp
trùng phạt x. phạt
trước x. cuối, hậu, sau 1,
sau 2
trước mắt x. lâu dài
trước tiên x. sau 2

trương x. căng
trương nở x. căng
trường x. dài
trường cửu x. lâu dài
trượt x. được 1
trừu tượng x. cụ thể
tù x. nhọn
tuân x. cưỡng
tuân hành x. cưỡng
tuân thủ x. cưỡng
tuần tự x. nhảy vọt
tục x. thanh
tục tảo x. thanh
tục tĩu x. thanh
tùi x. buồn
tùi hổ x. buồn
tụi x. cá nhân 1
túm tìu x. cười
tung x. dọc, hứng
túng x. giàu
túng bản x. giàu
túng thiếu x. giàu
tựt x. cỏi
tuyến x. bỏ 2
tuyệt x. cao 2
tuyệt cú x. cao 2
tuyệt cú mèo x. cao 2
tuyệt diệu x. cao 2

tuyệt đối

≠ tương đối

+ đa số tương đối (chuyên); bài toán này tương đối khó, đạo này tương đối rời; thống nhất là tương đối

+ chân lí tuyệt đối, đa số tuyệt đối (chuyên); phục thùng tuyệt đối; đấu tranh là tuyệt đối

tuyệt mĩ x. cao 2

tuyệt thế x. cao 2

tuyệt trần x. cao 2

tuyệt vọng x. bi quan 2, hi vọng

tuyệt vời x. cao 2

tuyệt xảo x. cao 2

tư x. cá nhân 2, chung

tư nhân x. chung

tử x. bỏ 2

tử bỏ x. bỏ 2

tử mẫu x. cha

tử thiện x. ác

tử tổn x. bình tĩnh 2

tử trần x. chết

tử tử x. chậm

tử x. chết, sinh

tử chiến x. chết

tử tế x. cẩn thận

tử thương x. chết

tử tiết x. chết

tử trận x. chết

tử vong x. chết, sinh

tự chủ x. độc lập

tự nhiên x. nhân tạo

tựa x. giống nhau

tươi x. héo, khô, ôi

tươi tốt x. héo

tương đối x. tuyệt đối

tương đồng x. giống nhau

UU

u x. cha	úp x. ngựa
u buồn x. buồn	út x. bé 2
u hoài x. buồn	út ít x. bé 2
u sầu x. buồn	uyển chuyển x. cứng 2
u tối x. sáng 3	ưng x. cưỡng, phản đối
u uất x. buồn	ứng x. hô
ủ dột x. buồn	ứng đáp x. đáp
ủ ê x. buồn	ứng đối x. đáp
ủ rũ x. buồn	ươn x. ôi
úa x. héo	ương bướng x. hư 1
um tùm x. dày 2	ương ngạnh x. hư 1
ung dung x. bình tĩnh 2	ướt x. khô
ùng x. hô	ưu điểm x. khuyết điểm
úng x. hạn	ưu phiền x. buồn
úng thủy x. hạn	ưu sầu x. buồn

V

vàn x. cao 1

vãn x. đông 2

vào x. ra

vay x. trả

vay mượn x. trả

vãn

≠ vô, võ bị (hiếm), vũ

+ "Nghề vãn nghiệp võ nào
ai dám bì", quan võ ; "Thi
vãn thi võ lại bày cờ tiên"
trường võ bị ; chăm lo
võ bị # vãn đốt vũ đất,
vãn ôn võ luyện

+ vãn chương chữ nghĩa,
vãn võ kiêm toàn/bên vãn
bên võ, bá quan vãn võ,
quan vãn

vãn minh x. lạc hậu

vãn x. dài

vận x. đáp

vắng x. có, đông 2

vắng lặng x. đông 2, im
lặng

vắng mặt x. có

vắng ngắt x. đông 2

vắng tanh x. đông 2

vắng teo x. đông 2

vắng vẻ x. đông 2

vật x. bé 1

vật vãnh x. bé 1

vấn x. buộc, đáp

vận x. cõi

vâng x. cưỡng

vật chất x. tinh thần

vẻ ngoài x. bản chất

vẻ vang x. nhục

vẹo x. cong

về x. chết

vĩ đại x. bé 1

viên tịch x. chết

vinh x. nhục

vinh hoa x. nhục

vinh quang x. nhục

vĩnh viễn x. lâu dài
vỏ x. ruột
vỗ x. vắn
vỗ bị x. vắn
vong x. chết
vô x. ra
vô định x. bất định
vô ích x. hại
vô lí x. hợp lí
vô ơn x. bạc
vô số x. ít
vô tình x. hữu ý
vô tư x. bất công
vô vọng x. bi quan 2
vô ý x. hữu ý
vờ vập x. ân cần
vội x. bình tĩnh 2, chậm
vội vã x. bình tĩnh 2,
chậm
vội vàng x. bình tĩnh 2,
chậm
vồn vã x. ân cần
vỡ x. lảnh
vợ x. chồng

với x. cạ
vũ x. vắn
vụng x. khéo
vụng về x. khéo
vui x. buồn
vui chân x. buồn
vui lòng x. buồn
vui mắt x. buồn
vui miệng x. buồn
vui mừng x. buồn, lo
vui nhộn x. buồn
vui sướng x. buồn, khổ
vui tai x. buồn
vui thích x. buồn
vui thú x. buồn
vui tính x. buồn
vui tươi x. buồn
vui vẻ x. buồn
vụn vặt x. bé 1
vụng dại x. dại
vương x. bỏ 2
vứt x. bỏ 2

X

xa x. gần	xanh mét x. đỏ
xa cách x. gần	xanh ngắt x. đỏ
xa tập x. gần	xanh rì x. đỏ
xa thăm x. gần	xanh ròn x. đỏ
xa tit x. gần	xanh rớt x. đỏ
xa vắng x. gần	xanh tươi x. đỏ, héo
xa với x. gần	xanh um x. đỏ
xa xăm x. gần	xanh xao x. đỏ
xa xôi x. gần	xáo x. cố định 2
xã hội x. cá nhân 1, thiên nhiên	xáo trộn x. cố định 2
xác định x. bất định	xấu x. cao 2, đẹp, tốt
xài x. chi	xấu xa x. cao 2, tốt
xài phí x. chi	xấu xí x. đẹp
xanh x. chín 2, đất, đỏ, héo	xây x. phá
xanh biếc x. đỏ	xây cất x. phá
xanh lè x. chín 2, đỏ	xây dựng x. phá
xanh lét x. đỏ	xây đắp x. phá
xanh lơ x. đỏ	xe x. buộc
	xếp x. căng
	xếp xếp x. căng

xẹp x. căng
xẹp lép x. căng
xinh x. bé 1, đẹp
xinh đẹp x. đẹp
xinh tươi x. đẹp
xinh xắn x. bé 1, đẹp
xinh xéo x. bé 1, đẹp
xiu x. bé 1
xoàng x. cao 2
xong x. bắt đầu, dở
xong xá x. dở
xong xuôi x. bắt đầu, dở
xộp x. béo
xô x. hô

xuất x. nhập
xuất chúng x. cao 2
xuất hiện x. ẩn
xui x. đen 2, họa, may
xum xê x. dày 2
xum xuê x. dày 2
xuôi x. nghịch, ngược
xuống x. bót, lặn, lên
xưa x. cổ, cũ 2, nay
xưa kia x. nay
xung x. đập, khảo
xương x. để
xướng x. hô

Y

yên giấc x. chết
yên lặng x. im lặng
yên nghỉ x. chết
yên ổn x. an toàn
yên tĩnh x. im lặng
yêu x. ghét
yêu cầu x. cống hiến
yêu dấu x. ghét
yêu mến x. ghét

yêu quý x. ghét
yêu thương x. ghét
yếu điệu x. cứng 2
yếu x. cao 2, khỏe 2,
mạnh
yếu đuối x. mạnh
yếu hèn x. cao 2
yếu kém x. cao 2
yếu ớt x. khỏe 2, mạnh

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Dương Kỳ Đức (chủ biên), Nguyễn Văn Dung, Vũ Quang Hào, *Từ điển trái nghĩa tiếng Việt*. Dùng cho nhà trường. Xuất bản lần thứ nhất, Hà Nội, Nxb Đại học và trung học chuyên nghiệp, 1985 ; In lần thứ hai, có sửa chữa và bổ sung, 1988.
2. Long Diển Nguyễn Văn Minh, *Tinh nghĩa Việt ngữ từ điển*. Hà Nội, Nxb Quảng Văn Thành, 1951.
3. Nguyễn Văn Tu, *Từ điển từ đồng nghĩa tiếng Việt*. Hà Nội, Nxb Đại học và trung học chuyên nghiệp, 1985.
4. Văn Tân (chủ biên), *Từ điển tiếng Việt*. Hà Nội, Nxb Khoa học xã hội, 1967 ; in lần thứ hai 1977 ; in lần thứ ba, do Nguyễn Lân chỉnh lí và bổ sung, 1991.
5. Hoàng Phê (chủ biên), *Từ điển tiếng Việt*. Hà Nội, Nxb Khoa học xã hội, 1988 ; in lần thứ hai, có sửa chữa và bổ sung, Trung tâm từ điển ngôn ngữ, 1992.
6. Nguyễn Đức Dân, Lê Quang Thiêm, *Từ điển tân số tiếng Việt*. Pari, Đại học Pari VII, 1980.
7. Nguyễn Lân, *Từ điển từ và ngữ Hán - Việt* (Có chú giải từ tố). Nxb thành phố Hồ Chí Minh, 1989.
8. Phan Văn Các, Lại Cao Nguyên, *Sổ tay từ Hán Việt*. Hà Nội, Nxb Giáo dục, 1989.
9. Hoàng Văn Hành (chủ biên), *Từ điển yếu tố Hán Việt thông dụng*. Hà Nội, Nxb Khoa học xã hội, 1991.
10. Dương Kỳ Đức (chủ biên), Vũ Quang Hào, *Sổ tay chính tả học sinh* (Dùng cho học sinh phổ thông các cấp). Hà Nội, Nxb Đại học và giáo dục chuyên nghiệp, 1991.
11. Nguyễn Văn Hùng, *Từ điển Anh văn đồng nghĩa và phản nghĩa*. Sài Gòn, Nxb Khai trí, 1979.

12. Đinh Văn Duy, Việt Linh, *Tiếng Anh thực hành. Từ đồng nghĩa và từ phản nghĩa thông thường nhất trong tiếng Anh*. Nxb thành phố Hồ Chí Minh, 1990.
13. Trần Văn Điền, *Từ điển Anh - Việt đồng nghĩa phản nghĩa*. Nxb thành phố Hồ Chí Minh, 1992.
14. Львов М. Р., *Словарь антонимов русского языка*, М., "Русский язык", 1978 (Từ điển trái nghĩa tiếng Nga).
15. Львов М. Р., *Школьный словарь антонимов русского языка*. М., "Просвещение", 1980 (Từ điển trái nghĩa tiếng Nga dùng cho nhà trường).
16. Евгеньева А. П. (Гл. ред.), *Словарь синонимов русского языка*, Т 1-2. М., "Наука", 1970 - 71 (Từ điển đồng nghĩa tiếng Nga).

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
<i>Lời nói đầu</i>	5
<i>Từ điển A - Y</i>	9
<i>Tài liệu tham khảo</i>	205

*Từ điển trái nghĩa - đồng nghĩa tiếng Việt (Mã số 8UV019 T4)
In 5000 cuốn khổ 13 x 19, theo quyết định in 1319/482D
số in 1199. Tại Công ty in Tiến Bộ
In xong và nộp lưu chiểu tháng 12/1994.*

CÙNG NHÓM TÁC GIẢ

- *TỪ ĐIỂN TRÁI NGHĨA TIẾNG VIỆT*. Dùng cho nhà trường. Xuất bản lần thứ nhất, Nxb. Đại học và trung học chuyên nghiệp, Hà Nội 1985 (đồng tác giả : Nguyễn Văn Dựng).
- *TỪ ĐIỂN TRÁI NGHĨA TIẾNG VIỆT*. Dùng cho nhà trường. In lần thứ hai, có sửa chữa và bổ sung, Nxb. Đại học và giáo dục chuyên nghiệp, Hà Nội 1988 (đồng tác giả : Nguyễn Văn Dựng).
- *SỔ TAY CHÍNH TẢ HỌC SINH*. (Dùng cho học sinh phổ thông các cấp). Nxb. Đại học và giáo dục chuyên nghiệp, Hà Nội 1991.
- *TỪ ĐIỂN TRÁI NGHĨA - ĐỒNG NGHĨA TIẾNG VIỆT* (Dùng cho học sinh phổ thông các cấp). Xuất bản lần thứ nhất, Nxb. Đại học và giáo dục chuyên nghiệp, Hà Nội. 1992.
- *TỪ ĐIỂN TRÁI NGHĨA - ĐỒNG NGHĨA TIẾNG VIỆT* (Dùng cho học sinh phổ thông các cấp). In lần thứ hai, có sửa chữa, Nxb. Giáo dục, Hà Nội 1994.

Giá : 12.500đ